

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของ
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

SUPPLY CHAIN MANAGEMENT EFFICIENCY IN OIL PALM PLANTATION
INFLUENCING THE STRENGTH OF OIL PALM ENTERPRISES IN THE EASTERN
REGION

จิราวรรณ ไชยพจน์

มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

1285763310
BTU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของ
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

จิราวรรณ ไชยพจน์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

1285763310

BUU-IThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

SUPPLY CHAIN MANAGEMENT EFFICIENCY IN OIL PALM PLANTATION
INFLUENCING THE STRENGTH OF OIL PALM ENTERPRISES IN THE EASTERN
REGION

JIRAWAN CHAIPOD

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN PUBLIC MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL OF COMMERCE
BURAPHA UNIVERSITY

2018

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

1285763310

BUU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

59710056: สาขาวิชา: การจัดการสาธารณะ; บธ.ม. (การจัดการสาธารณะ)
 คำสำคัญ: การจัดการห่วงโซ่อุปทาน, ประสิทธิภาพผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน, ความเข้มแข็ง
 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

จรรยาพร ไชยพจน์ : การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน
 มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก. (SUPPLY
 CHAIN MANAGEMENT EFFICIENCY IN OIL PALM PLANTATION INFLUENCING THE
 STRENGTH OF OIL PALM ENTERPRISES IN THE EASTERN REGION) คณะกรรมการ
 ควบคุมงานนิพนธ์: เภยญาดา กระจ่างแจ้ง, นงนุช ศรีสุข ปี พ.ศ. 2561.

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานและประสิทธิภาพ
 ในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาค
 ตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือในการศึกษา ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทน
 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก จำนวน 380 คน สถิติในการศึกษา คือ
 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบ
 ขั้นตอน ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows ผลการศึกษา พบว่า 1) การจัดการห่วงโซ่อุปทาน
 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน อันดับแรก ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา
 ด้านแรงงาน ด้านวัตถุดิบ ด้านบริหารจัดการ ด้านเทคโนโลยีและด้านเงินทุน 2) ประสิทธิภาพใน
 การปลูกปาล์มน้ำมัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน อันดับแรก ได้แก่ ด้าน
 ปริมาณ รองลงมา ด้านคุณภาพ ด้านเวลาและด้านค่าใช้จ่าย 3) ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน
 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน อันดับแรก ด้านการบริหารในการสร้างภาคี
 เครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รองลงมา ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจ
 ระดับชุมชน ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ด้านระบบเศรษฐกิจ ชุมชนมีความเข้มแข็ง
 พึ่งพาตนเองได้ และด้านการตลาด ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การจัดการห่วงโซ่
 อุปทานและประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้
 ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่มีอิทธิพลมาก
 ที่สุด คือ ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน (Beta = .357) รองลงมา คือการจัดการห่วงโซ่
 อุปทาน (Beta = .354) โดยตัวแปรทั้งสองสามารถทำนายได้ร้อยละ 15.70 (R square = 0.157)

1285763310

59710056: MAJOR: PUBLIC MANAGEMENT; M.B.A. (PUBLIC MANAGEMENT)

KEYWORDS: SUPPLY CHAIN MANAGEMENT, EFFICIENCY IN OIL PLAM PLANTAION, THE STRENGTH OF OIL PLAM ENTERPRISES

JIRAWAN CHAIPOD : SUPPLY CHAIN MANAGEMENT EFFICIENCY IN OIL PALM PLANTAION INFLUENCING THE STRENGTH OF OIL PLAM ENTERPRISES IN THE EASTERN REGION. ADVISORY COMMITTEE: BENYADA KRAJANGJAENG, NONGNUCH SRISUK 2018.

This study aimed to study supply chain management and the efficiency of oil palm plantation which influenced the strength of oil palm plantation enterprises in the eastern region of Thailand. The study was quantitative research. The tool used in the study was a questionnaire. The sample consisted of 380 representatives of the members of the oil palm plantation community in the Eastern Region. The statistics in the study were frequency, percentage, mean, standard deviation and Multiple Linear Regression Analysis. The data were analyzed with SPSS for Windows.

The results of each factor revealed that: 1) the overall supply chain management was at a very high level. When each aspect was considered, the factors were in the following order. First was the infrastructure which was followed by labor, raw materials, management, and technology. The last one was finance. 2) The overall oil palm plantation efficiency was at a very high level. When each aspect was put in order, the first efficiency was quantity which was followed by quality, time and expense. 3) The overall strength of the oil palm enterprises in the eastern region was at a very high level. When each of the top management aspects was considered, the first aspect was establishing a network of community enterprises which was followed by the integration of farmers in the community, the promotion of knowledge on the ability of the community, and the strength of self-reliant economic system, and the marketing was the last aspect. From the hypothesis test, it was found that supply chain management and oil palm efficiency had influence on the strength of oil palm enterprises in the eastern region at the .05 statistical significance level. The most influential variable was the efficiency of oil palm plantation (Beta = .357). The second rank was the efficiency of supply chain management (Beta =

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ จีราวรรณ ไชยพจน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤช จรินโท)

..... กรรมการ

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัย

พาณิชยศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพร ศรีจำปา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1570356042

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ดร.นงนุช ศรีสุข อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ คอยเป็นกำลังใจและให้ความหวังใจเสมอมา ผู้ทำการวิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบงานนิพนธ์และกรรมการสอบงานนิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ให้งานนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และกราบขอบพระคุณคณาจารย์ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ การเรียนการสอนที่มีค่ายิ่ง

สุดท้ายนี้ ขอรำลึกพระคุณของบิดา มารดา ผู้เป็นที่รักและมีพระคุณอันยิ่งใหญ่ ที่ให้กำเนิด ให้สติปัญญา ให้ความรัก ความหวังใจ และอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัย ด้วยความกรุณาเสมอมา ขอขอบคุณพี่น้องและหลาน ๆ ในครอบครัวทุกท่าน รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา จนงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาและทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

จิราวรรณ ไชยพจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2	10
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการห่วงโซ่อุปทาน.....	10
แนวคิดประสิทธิภาพ.....	24
การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน	27
ข้อมูลเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน.....	38

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....42

บทที่ 3 49

    วิธีดำเนินการวิจัย 49

        การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 49

        เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 49

        การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....51

        การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา 53

บทที่ 4 55

    ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....55

        ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....55

        ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน 57

        ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก 64

        ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน 67

        ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติจากสมมติฐานของการวิจัย.....71

    สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 75

บทที่ 5 76

    สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....76

        สรุปผลการวิจัย.....76

        ผลการทดสอบสมมติฐาน 80

        อภิปรายผลการวิจัย.....81

        ข้อเสนอแนะการวิจัย 93

บรรณานุกรม.....98

ภาคผนวก 103

    ภาคผนวก ก 104

ภาคผนวก ข	115
ภาคผนวก ค	123
ภาคผนวก ง.....	127
ประวัติย่อของผู้วิจัย	130

1285763310

BUU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	34
ตารางที่ 2	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดชลบุรี.....	35
ตารางที่ 3	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด.....	36
ตารางที่ 4	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดปราจีนบุรี	37
ตารางที่ 5	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดระยอง.....	37
ตารางที่ 6	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดจันทบุรี.....	37
ตารางที่ 7	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดสระแก้ว.....	38
ตารางที่ 8	เกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient).....	52
ตารางที่ 9	จำนวนและคำร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตารางที่ 10	การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานในภาพรวม	57
ตารางที่ 11	การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านเงินทุน	58
ตารางที่ 12	การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านแรงงาน	59
ตารางที่ 13	การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านเทคโนโลยี	60
ตารางที่ 14	การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านการบริหารจัดการ	61
ตารางที่ 15	การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านวัตถุดิบ	62
ตารางที่ 16	การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านโครงสร้างพื้นฐาน	63
ตารางที่ 17	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกในภาพรวม.....	64
ตารางที่ 18	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน ด้านคุณภาพ	64
ตารางที่ 19	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันด้านปริมาณ	65
ตารางที่ 20	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันด้านเวลา.....	66
ตารางที่ 21	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน ด้านค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน.....	66

1285763310

BTU iThesis 59710056 independent study / rev: 30112561 16:15:12 / seq: 47

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม.....67

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านการรวมตัวกันของเกษตรกร.....68

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถ .69

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหาร.....69

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน 70

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน 71

ตารางที่ 28 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยใช้ Multiple linear regression analysis 72

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 โดยใช้ Multiple linear regression analysis 74

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....75

1285763310

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2 ระบบของโซ่อุปทาน (ทั่วไป).....	13
ภาพที่ 3 หน้าที่หลักของโซ่อุปทานในองค์กร.....	15
ภาพที่ 4 การจัดการระบบโซ่อุปทานและโลจิสติกส์.....	15
ภาพที่ 5 องค์ประกอบกระบวนการใน โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน.....	17
ภาพที่ 6 ส่วนประกอบภายในของผลปาล์มน้ำมันลูกผสมทางการค้า.....	39

1285763310

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปาล์มน้ำมัน เริ่มปลูกในภูมิภาคเอเชียที่ประเทศอินโดนีเซีย ในช่วงปี พ.ศ. 2391 จากนั้นเริ่มขยายมาปลูกที่ประเทศมาเลเซีย ประมาณปี พ.ศ. 2413 ซึ่งปัจจุบัน อินโดนีเซียและมาเลเซีย มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันรวมกันประมาณ 34.04 ล้านไร่ ส่วนในประเทศไทย มีผู้นำปาล์มน้ำมัน มาปลูกเมื่อช่วงปี พ.ศ. 2472 เป็นต้นมา (ธีระ เอกสมุทรเมษฐ์, 2554) ปัจจุบันปาล์มน้ำมัน ถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศชนิดหนึ่ง เหมาะสมกับสภาพอากาศร้อนชื้น ดังนั้น ปาล์มน้ำมัน จึงเจริญเติบโตได้ดีในภาคใต้ของประเทศ ในส่วนของผลตอบแทนการปลูกปาล์มน้ำมัน ถือว่าดีกว่า การปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ยางพาราและการทำนาข้าว จึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูก ประกอบกับมีโครงการเปลี่ยนพื้นที่ปลูกปาล์มทั่วประเทศ คาดว่าปริมาณความต้องการน้ำมันปาล์ม ภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นมาก เพราะราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยภาคใต้ ถือเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มมากที่สุดของประเทศ รองลงมา คือ ภาคตะวันออก และกระจายปลูกไปยัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคต่าง ๆ ของประเทศ (ภาคใต้พันธุ์ปาล์ม, 2561)

ปาล์มน้ำมัน ถือเป็นพืชพลังงานที่สามารถนำมาใช้เป็นพลังงานทดแทนได้ ทำให้เกษตรกรขยายการปลูกเพิ่มขึ้น โดยผลผลิตปาล์มน้ำมันในช่วงเดือนเดียวกันของปี พ.ศ. 2560 ประมาณการว่าปริมาณผลผลิตจะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ของในปี พ.ศ. 2561 เนื่องจากมีเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้น อาจเกิดปัญหาหาคาดค่าในอนาคตได้ จึงทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องวางแผนการรับมือผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ เพิ่มขึ้น โดยได้เตรียมแผนการพัฒนาคุณภาพการสกัดน้ำมันปาล์มให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อผลักดัน น้ำมันปาล์มของไทยสู่การตลาดส่งออกในอนาคต ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าผลผลิตล้นตลาดได้อีก แนวทางหนึ่ง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560)

ในการพัฒนาคุณภาพผลปาล์มน้ำมันนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน โดยเน้นคัดปาล์มสุกเพื่อให้ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้น ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น เนื่องจาก ร้อยละ 1 ของน้ำมันที่เพิ่มขึ้น จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น กิโลกรัมละ 0.30 บาท หากเปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 2 เกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มขึ้นอีก ไร่ละ 1,800 บาท ซึ่งจะทำให้เกิดผลกำไรกับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันทั่วประเทศ โดยจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า

2.95 ล้านบาท และยังได้ปริมาณน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นอีก 230,000 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560)

อย่างไรก็ตาม หากพัฒนาความรู้ความสามารถในการดูแลบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้กับเกษตรกร ตั้งแต่การใช้พันธุ์ ดิน น้ำและปุ๋ย รวมทั้งเก็บเกี่ยวผลปาล์มทะเลลายสุก การขนย้ายเพื่อนำไปสกัดเป็นน้ำมันได้เพิ่มสูงขึ้นถึง ร้อยละ 20 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560) ดังนั้นจึงเห็นว่าในช่วงที่ผ่านมาเกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน โดยจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ซึ่งจะได้รับ การสนับสนุนการบริหารจัดการสวนปาล์มจากภาครัฐและองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ตั้งแต่ การเพาะปลูกอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ปุ๋ย การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การเก็บเกี่ยวที่ดี ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง ผลผลิตทะเลลายปาล์มสดสูงขึ้น สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น เมื่อเทียบกับผลผลิตคุณภาพทั่วไป (สถาบันอาณานิคมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559) ซึ่งการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อการผลิตปาล์มน้ำมันจะมีความยั่งยืนได้นั้น จะต้องดำเนินการ ในห่วงโซ่อุปทานที่ดี ทั้งนี้ ลักษณะปาล์มน้ำมันของไทย มีการผลิตแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ต้นน้ำ ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน 2) กลางน้ำ ได้แก่ โรงงานสกัดปาล์ม น้ำมันดิบ และ 3) ปลายน้ำ ได้แก่ โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ ทั้งนี้ ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันนั้น เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านเงินทุน แรงงาน เทคโนโลยี การบริหารจัดการ วัตถุดิบและโครงสร้างพื้นฐาน (ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2557)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การนำแนวคิดห่วงโซ่อุปทานมาปรับใช้ เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพ การปลูกปาล์มน้ำมันของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบถึงประเด็นปัญหาและรายละเอียดในการวิเคราะห์ศึกษาวิจัย ดังนี้ งานวิจัยของ กันต์ อินทวงค์ (2555) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน คือ การขาดแคลนแรงงาน และขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิต การขาดความรู้ในการผลิตและขาดแคลนเงินทุน ในการผลิต ตามลำดับ งานวิจัยของ ชนิศา มณีรัตนรุ่งโรจน์ และขวัญกมล ดอนขวา (2555) พบว่า ปัญหาในห่วงโซ่อุปทาน คือ ผู้ปฏิบัติงานไม่มีการตั้งเป้าหมายในการดำเนินการและไม่มี การวางแผนจัดบันทึกข้อมูลใด ๆ ขาดแคลนแรงงานและไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเพียงพอ งานวิจัยของ ชิตพิพัทธ์ จินาบุญ (2556) พบปัญหาขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น รวมถึง ผลผลิตที่ไม่สม่ำเสมอ งานวิจัยของ สัตยชัย ลี้งแท้กุล และเจษฎา นกน้อย (2559) พบปัญหา การดำเนินงานด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ คือปริมาณสินค้าในแต่ละระดับชั้น มีไม่เพียงพอกับความต้องการสินค้าเสียหายในระหว่างการจัดเก็บ และมีสินค้าด้อยคุณภาพ

ถูกส่งคืนจากลูกค้า งานวิจัยของ ฉัฐเศรษฐ์ น้ำคำ และสุรชัย บุญเจริญ (2560) พบปัญหา
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ขาดการจัดการด้านห่วงโซ่อุปทาน

จากประเด็นปัญหาเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทานของวิสาหกิจชุมชน ในงานวิจัยข้างต้น จะเห็น
ได้ว่า ถ้าหากเกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและเทคนิคการลดความสูญเสีย
ในการผลิต การเก็บรักษา การร่วมกันวางแผนและพยากรณ์ปริมาณการผลิตให้เพียงพอต่อ
ความต้องการ รวมไปถึงการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดในกระบวนการตรวจรับวัตถุดิบ
การบรรจุและการเก็บรักษา น่าจะทำให้การบริหารห่วงโซ่อุปทานนี้ เป็นประโยชน์ในการบริหาร
วิสาหกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน จะเป็นแนวทางที่ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จใน
ห่วงโซ่อุปทานได้ ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต มีการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น สามารถ
ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ทำให้ในกลุ่มสมาชิกแต่ละครัวเรือนเกิดการสร้างภาคีเครือข่ายของ
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน นำไปสู่ความสำเร็จ จึงนำไปถ่ายทอดและเรียนรู้ขยายผลให้เป็น ระบบเครือข่าย
ที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยอยู่ใกล้กับวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน จังหวัดสระแก้ว
เล็งเห็นว่า ถ้าหากศึกษาเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน น่าจะนำผลมาใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทาน
ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม
น้ำมันในภาคตะวันออก ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษานี้มาใช้ในการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานให้เกิดประสิทธิภาพ
และช่วยให้วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก มีการพัฒนาเติบโตได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของ
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูก
ปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก
2. ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม น้ำมันในภาคตะวันออก ซึ่งมีจำนวน 7 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว จำนวนทั้งสิ้น 38 วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนละ 10 คน รวม 380 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

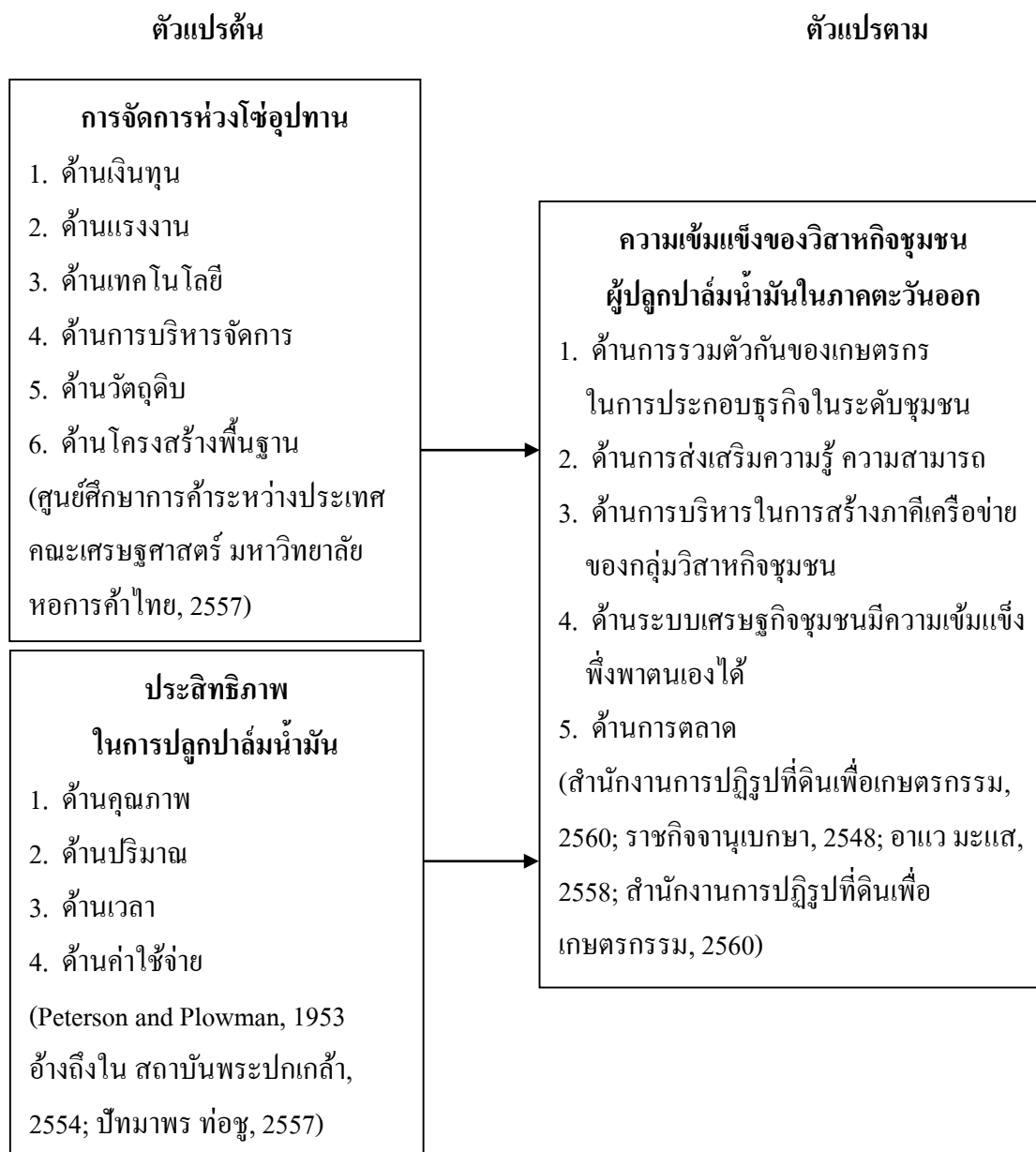
1. ตัวแปรต้น แบ่งได้ 2 ปัจจัย ดังนี้

1.1 การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดของศูนย์ศึกษาค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) แบ่งได้ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านเงินทุน ด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัตถุดิบและด้านโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละส่วนในห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน โรงงานสกัดปาล์ม น้ำมันดิบ และโรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม

1.2 ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์ม น้ำมันในภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ศึกษาจากทฤษฎีของ Peterson and Plowman (1953 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2554) แบ่งได้ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณภาพ ด้านปริมาณ ด้านเวลาและด้านค่าใช้จ่าย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม น้ำมันในภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) การศึกษาจากพระราชบัญญัติส่งเสริมรัฐวิสาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548 (2548) แนวคิดของ อาแว มะแสด (2558) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) แบ่งปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้ 1) ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน 2) ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ 3) ด้านการบริหาร ในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 4) ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และ 5) ด้านการตลาด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มผลผลิตและเทคนิคการลดความสูญเสียในการผลิต การเก็บรักษา การร่วมกันวางแผนและพยากรณ์ปริมาณการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมไปถึงการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดในกระบวนการตรวจรับวัตถุดิบ การบรรจุและการเก็บรักษา
2. เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารวิสาหกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน จะเป็นแนวทางที่ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จในห่วงโซ่อุปทานได้ ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต มีการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น สามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ทำให้ในกลุ่มสมาชิกแต่ละครัวเรือนเกิดการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นำไปสู่ความสำเร็จ จึงนำไปถ่ายทอดและเรียนรู้ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้
3. สามารถนำผลการศึกษานี้มาใช้พัฒนาห่วงโซ่อุปทานให้เกิดประสิทธิภาพ และช่วยให้วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก มีการพัฒนาเติบโตได้อย่างยั่งยืน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามวิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้วัตถุดิบ สินค้า การบริการ รวมถึงข้อมูลข่าวสาร มีการเคลื่อนย้าย จัดเก็บ รวบรวม และกระจายจากจุดเริ่มต้นตั้งแต่วัตถุดิบ (ต้นน้ำ) ไปยังจุดสุดท้าย (ปลายน้ำ) ของห่วงโซ่อุปทาน โดยสนับสนุนการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ในที่นี้เป็นปฏิบัติงานในวิธีการด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเงินทุน ด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัตถุดิบและด้านโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละส่วนในห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันดิบและโรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม อธิบายได้ ดังนี้

1. เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน หมายถึง เกษตรกรผู้รวบรวมพันธุ์ ผู้ผลิตกล้าปาล์ม ลานเทและโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม เพื่อให้ได้น้ำมันปาล์มดิบ (CPO)
2. โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันดิบ หมายถึง กระบวนการสกัด แยกผลและน้ำมันปาล์ม ซึ่งผลผลิตหลักที่ได้ออกมา คือน้ำมันปาล์มดิบและส่วนต่างๆ ของปาล์มน้ำมันทั้งหมด สามารถนำไปใช้ประโยชน์และผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์กระแสไฟฟ้า และเชื้อเพลิง เพื่อผลิตน้ำมันจากผลปาล์ม เชื้อเพลิงจากผลผลิตส่วนต่าง ๆ ของปาล์ม ไปโอแก๊ส ไปโอดีเซล

3. โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม หมายถึง โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ คือ ผลิตภัณฑ์ น้ำมันเพื่อการบริโภคของครัวเรือนในประเทศ ร้านขายปลีกขายส่ง ร้านอาหาร และ โรงงานผลิต ไบโอดีเซล โดยใช้ไขปาล์มบริสุทธิ์เข้าสู่อการผลิตไบโอดีเซล

เงินทุน หมายถึง เครื่องจักรในการผลิตที่ดูแลและวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอย่างครบวงจร ซึ่งประเทศไทยไม่มีนโยบายช่วยเหลือ หรือส่งเสริมด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมัน ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนต้องจัดหาเงินทุนจากการระดมทุน รวมไปถึงการหาแหล่งเงินทุน แหล่งต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความสามารถในการประกอบการในวิสาหกิจฯ

แรงงาน หมายถึง คนในวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ของเกษตรกร และ ประสิทธิภาพของแรงงานตลอดสายการผลิต ตั้งแต่การกำหนดแผนงาน วางนโยบาย ดูแลเกษตรกร ดูแลโรงงานสกัด ดูแลโรงกลั่น ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้แรงงานวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันมีคุณภาพ เพราะต้องปฏิบัติงานให้ได้ตามที่ภาครัฐกำหนดหรือวางนโยบายไว้

เทคโนโลยี หมายถึง การนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้และก่อให้เกิดประโยชน์ ในทางปฏิบัติแก่วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลักษณะของเทคโนโลยี ที่นำมาใช้ ดังนี้ 1) เทคโนโลยีของกระบวนการ (Process) เป็นการใช้อย่างเป็นระบบของวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้เพื่อนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติ โดยเชื่อว่าเป็นกระบวนการที่เชื่อถือได้และนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ 2) เทคโนโลยีในลักษณะของผลผลิต (Product) หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ที่เป็นผลมาจากการใช้กระบวนการทางเทคโนโลยี และ 3) เทคโนโลยีในลักษณะผสมของกระบวนการและผลผลิต (Process and product) เช่น ระบบ คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการทำงานเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเครื่องกับโปรแกรม รวมไปถึงการพัฒนา พันธุ์ปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิต

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่การคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูกให้เหมาะสม การคัดเลือกสายพันธุ์ วิธีการเพาะปลูกและการดูแล การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม ให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของโรงงาน การรวบรวม วัตถุดิบ (ผลปาล์มทะเลา) เพื่อให้อัตราการให้น้ำมันที่สูงขึ้น การใช้ประโยชน์จากผลพลอยได้ ของปาล์มน้ำมันจากกระบวนการสกัด การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน โดยการแปรรูป เป็นสินค้าต่าง ๆ

วัตถุดิบ หมายถึง ผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งผลปาล์มสดและน้ำมันปาล์มดิบ ที่ต้องวัด เกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพ การมีองค์ความรู้ในการเพาะปลูกและการดูแลรักษา รวมถึง

การคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ อีกทั้ง การตั้งโรงงานรับซื้อใกล้ในบริเวณพื้นที่ที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสด และได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง

โครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์มือถือ และบริการติดต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีกระจายครอบคลุมในเกือบทุกพื้นที่ รวมไปถึงระบบสาธารณูปโภคในอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ เช่น การคมนาคมทางบก โดยมี การเชื่อมต่อโครงข่ายถนน (รถยนต์)

ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขความสามารถ และทักษะในการปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดสระแก้วให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ซึ่งจะทำให้คนในวิสาหกิจเกิดความพึงพอใจ แบ่งได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณภาพ หมายถึง การกำหนดคุณภาพในการปลูกปาล์มที่ถูกต้อง จะสามารถนำไปใช้ผลิตเป็นปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพ เพื่อการใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมันอย่างคุ้มค่าและทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจ

2. ปริมาณ หมายถึง การปลูกปาล์มให้เป็นไปตามความคาดหวังขององค์กร โดยได้กำหนดจำนวนงานตามความมากน้อยที่เป็นมาตรฐานในการมอบหมายงาน ให้การทำงานแก่คนที่ทำงานในวิสาหกิจชุมชน โดยต้องใช้เวลาผลสำเร็จเกี่ยวกับงานตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานเกี่ยวกับคนที่ร่วมงานในวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

3. เวลา หมายถึง เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานที่ถูกต้อง เหมาะสมกับหลักการและทันสมัยทำงานได้ทันเวลาที่กำหนด

4. ค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน หมายถึง การดำเนินการทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงานและวิธีการ โดยจะต้องลงทุนน้อย รวมไปถึงต้องได้ผลกำไรมากที่สุด

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการปาล์มน้ำมันของคนในชุมชนในภาคตะวันออก ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน ทำให้คนในชุมชนวิสาหกิจผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก สามารถพึ่งพาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเข้มแข็ง มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน หมายถึง การรวมตัวกันของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ประกอบธุรกิจในระดับชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงได้รับการรับรองตามกฎหมาย

2. ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ หมายถึง การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ใหม่ ๆ มาฝึกอบรม สอน แนะนำคนในวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ให้มีการพัฒนาความสามารถในการจัดการตรงตามความต้องการที่แท้จริง

3. ด้านการบริหารการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่ดีมาใช้ในวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยสามารถนำไปถ่ายทอดและเรียนรู้ ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป

4. ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ หมายถึง การทำให้คนในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต

5. ด้านการตลาด หมายถึง การใช้กิจกรรมการผลิตปาล์มน้ำมัน โดยกำหนดราคา การจัดสถานที่ หรือช่องทางการจัดจำหน่ายและการส่งเสริมการตลาดมาใช้ในการเปิดตลาด หรือขายตลาด เช่น การสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาและไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุข

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ซึ่งผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน
2. แนวคิดประสิทธิภาพ
3. การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

ห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) หมายถึง การจัดทำระบบที่หน่วยงานสามารถนำมาใช้ ประกอบด้วย บุคคล เทคโนโลยี การจัดข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมและการบริหารทรัพยากร เพื่อนำมาประยุกต์เข้าด้วยกัน เพื่อนำสินค้าหรือบริการเคลื่อนย้ายโดยผู้จัดหาไปยังลูกค้า โดยเป็นห่วงโซ่อุปทานที่สามารถใช้เป็นการช่วยแปรสภาพทรัพยากรธรรมชาติของวัตถุดิบและวัสดุอื่น ๆ ให้กลายเป็นสินค้าหรือบริการจากต้นทางไปจนถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย ซึ่งเชิงปรัชญาห่วงโซ่อุปทานนี้ จึงได้นำวัสดุที่ถูกใช้แล้วเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ (Recyclable materials) โดยห่วงโซ่อุปทานมีความเกี่ยวข้องกับห่วงโซ่คุณค่า (วิกิพีเดีย, 2559)

แนวคิดห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) เริ่มจากการจัดการอุตสาหกรรมมาก่อนในช่วงเริ่มต้นของศตวรรษที่ 19 โดยมุ่งเน้นถึงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต ที่ก่อให้เกิดเป็นแนวคิดการจัดการ รวมถึงอุตสาหกรรมอีกมากมายตามมา อาทิ Material requirement planning (MRP) Enterprise resource planning (ERP) และ Supply chain management (SCM) โดยความสนใจเรื่องการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain management) เกิดจากองค์กรภาคธุรกิจต่างเห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในองค์กรและระหว่างองค์กร ทำให้พยายามที่จะปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานให้เชื่อมโยงกันทั่วทั้งระบบร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความเป็นเอกภาพในการประกอบธุรกิจซึ่งกันและกัน (ธนวิช ชินดาพัทธ์, 2558)

1285763310

BTU -Thesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

จากนั้น จึงได้พัฒนาแนวคิดการบริหารจัดการจากอุตสาหกรรมแรก ๆ คือ การวางแผนการผลิตที่จะต้องพิจารณาถึงวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ซึ่งผู้บริหารจะต้องวางแผนการนำเข้าและใช้วัตถุดิบให้เหมาะสม เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าได้ทันต่อความต้องการ ไม่ต้องเสียต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บวัตถุดิบมากเกินไป เป็นแนวคิดนี้เรียกว่า Material requirement planning หรือ MRP ซึ่งเทคโนโลยี Supply chain management material requirement planning (MRP) Picture source: IT Soft Solution Co., Ltd. Requirement planning หรือ MRP ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการประมาณการสั่งซื้อของลูกค้า การวางแผนการผลิตสินค้า การคิดคำนวณวัตถุดิบที่จะต้องใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนการวางแผนการจัดซื้อวัตถุดิบ ซึ่งหากไม่มีระบบสารสนเทศเข้ามาช่วย ก็อาจจะทำให้เสียเวลาและเสียทรัพยากรเกินความจำเป็น และอาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดในการบริหารวัตถุดิบที่ส่งผลต่อการผลิตสินค้าด้วยเช่นกัน (ชนวิช ชินดาพัทธ์, 2558)

ยุคต่อมา การจัดการเฉพาะวัตถุดิบอย่างเดียวเริ่มจะไม่เพียงพอในการเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิต ทำให้ผู้บริหารเริ่มให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตทั้งหมด ระยะเวลา การบริหารจัดการไม่ได้เน้นเฉพาะการบริหารจัดการทรัพยากรในกระบวนการผลิตเท่านั้น แต่ได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดในองค์กร (Enterprise resources) โดยมุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology) เข้ามาใช้ในการจัดการในภาพรวมมากขึ้น โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูล และสารสนเทศของกระบวนการทางธุรกิจทั้งหมดเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถเห็นภาพรวมการใช้ทรัพยากรของทั้งองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด แนวคิดนี้เรียกว่า Enterprise resource planning หรือ ERP ซึ่งในปัจจุบันนั้น การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศนี้ได้ขยายวงกว้างออกไปยังผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหลักกับองค์กรอย่างกว้างขวาง จนทำให้แนวคิดการจัดการห่วงโซ่อุปทานยิ่งได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น (ชนวิช ชินดาพัทธ์, 2558)

แนวคิดของการเชื่อมโยงกระบวนการทางธุรกิจ ไม่ได้จำกัดเพียงบริษัทใดบริษัทหนึ่ง อีกต่อไป จะเป็นลักษณะของการเชื่อมโยงระบบการทำงานข้ามบริษัท จนกลายเป็นการทำงานในลักษณะของ Supply chain management (SCM) มากขึ้น ที่เชื่อมโยงกิจกรรมทางธุรกิจตั้งแต่ Suppliers ไปจนถึง Consumer ทั้งนี้ Supply chain management เป็นแนวคิดทางการบริหารที่ขยายมุมมองในการบริหารที่ไม่ได้มองเฉพาะองค์กรธุรกิจขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่ขยายมุมมองให้เห็นถึงบริบทในการทำธุรกิจขององค์กรและธุรกิจที่เชื่อมโยงกันอยู่ อย่างไรก็ตาม การจัดการ Supply chain อาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear relation) เท่านั้น

แต่อาจจะมีลักษณะที่เป็นเครือข่าย (Network relation) ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยเครือข่ายนั้นอาจจะกระจายอยู่ทั่วโลกก็เป็นไปได้ (ธนวิช ชินดาพัทธ์, 2558)

ความหมายการบริหารจัดการโซ่อุปทาน

สถาบันการขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2555) กล่าวว่า ห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) หมายถึง การจัดการกระบวนการตามลำดับเพื่อสร้างความพอใจให้กับลูกค้า โดยเริ่มจากกระบวนการจัดซื้อ (Procurement) การผลิต (Manufacturing) การจัดเก็บ (Storage) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology) การจัดจำหน่าย (Distribution) และการขนส่ง (Transportation) เป็นสิ่งที่จะต้องอาศัยการจัดระบบเพื่อประสานให้เกิดความคล่องตัวได้มากขึ้น นอกจากนี้ การจัดการห่วงโซ่อุปทานไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรเท่านั้น แต่ที่สำคัญจะสร้างความสัมพันธ์เชื่อมต่อกับองค์กรอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ผู้จัดหาวัตถุดิบ/สินค้า (Suppliers) บริษัทผู้ผลิต (Manufactures) บริษัทผู้จำหน่าย (Distribution) รวมถึงลูกค้าของบริษัท จึงเป็นการเชื่อมโยงกระบวนการดำเนินธุรกิจทุกขั้นตอนที่เกี่ยวข้องด้วยกันเป็นห่วงโซ่หรือเครือข่ายให้เกิดการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้า/บริการ สร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าแต่ละหน่วยงาน จึงมีความเกี่ยวเนื่องกันเหมือนห่วงโซ่

ในห่วงโซ่อุปทานนั้น ข้อมูลต่าง ๆ จะมีการแชร์หรือแจ้งและแบ่งสรรให้ทุกแผนก/ทุกหน่วยงานในระบบรับทราบและใช้งาน ทำให้หน่วยงานแต่ละหน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่างเช่น ในการประกอบรถยนต์หนึ่งคัน แผนกจัดซื้อจะจัดซื้อวัตถุดิบหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องยนต์ น้ำมันเครื่อง แบตเตอรี่ ยางรถยนต์ เป็นต้น เมื่อสั่งซื้อเสร็จอุปกรณ์ดังกล่าวจะเก็บไว้ในคลังสินค้า เพื่อรอฝ่ายการผลิตรถยนต์นำไปผลิตรถยนต์ตามที่ต้องการ และถ้าองค์กรนี้มีระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ดี โดยในแผนกต่าง ๆ มีการแชร์หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เพื่อให้เกิดการสั่งซื้อวัตถุดิบได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ ดังเช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2558) กล่าวว่า การจัดการโซ่อุปทาน (Supply chain management) หมายถึง การประมวลการวางแผนและการจัดการกิจกรรมทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับ การเสาะหาและจัดการแปลงสภาพสินค้าและกิจกรรมการจัดการ โลจิสติกส์ทั้งหมด รวมถึง การประสานงานและความร่วมมือกับช่องทางคู่ค้า ตั้งแต่ผู้ค้า ตัวกลาง ผู้ให้บริการบุคคลที่สาม จนถึงลูกค้า โดยเฉพาะการจัดการโซ่อุปทาน (Supply chain management) หมายถึง การเติมเต็มความต้องการของลูกค้า โดยใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งรวมไปถึงกำลังในการกระจายสินค้า วัสดุคงคลังและแรงงาน โดยมุ่งหมายที่จะสนองความต้องการของตลาดและใช้วัสดุคงคลังให้น้อยที่สุด (วิกิพีเดีย, 2559)

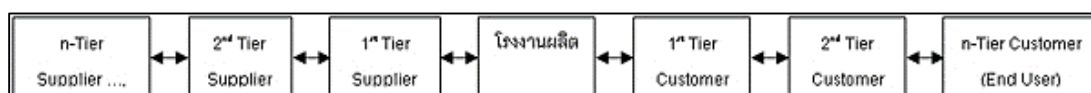
จากการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปความหมายของห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) หมายถึง การจัดการกระบวนการ โดยเพิ่มความต้องการของลูกค้าและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุดมากที่สุด ในที่นี้ รวมไปถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระจายสินค้า การบริหารวัสดุคงคลังและการจัดการแรงงาน เพื่อมุ่งให้เกิดความต้องการของตลาดโดยใช้วัตถุดิบ หรือวัสดุคงคลังที่ประหยัดสูงสุด

ส่วนประกอบของโซ่อุปทาน

การสร้างจุดคุณภาพของห่วงโซ่อุปทาน ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ทั้งการร่วมมือกันระหว่างบริษัท ที่ต้องมุ่งเน้นการกำจัดคอขวด รวมทั้งการจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อสร้างจุดสมดุลระหว่างราคาของวัสดุต่ำสุดกับการขนส่ง การนำเทคนิคของ Just in time: JIT เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อทำให้เกิดจุดภาวะคุณภาพของการผลิต ซึ่งสามารถรักษาจุดที่เหมาะสมในการตั้งโรงงานและคลังวัสดุ โดยต้องเน้นการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าและการใช้หลักในการวางตำแหน่ง รวมไปถึงการวิเคราะห์เส้นทางของการขนส่ง Dynamic programming รวมไปถึงการสร้างคุณภาพในระบบโลจิสติกส์ โดยมุ่งที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของฝั่งจัดจ่าย (วิกิติเดีย, 2559)

นอกจากนั้น โซ่อุปทาน ยังสามารถแบ่งส่วนประกอบตามระดับชั้น (Tier หรือ Stage) ดังนี้ (ยศนันท์ สุกพิบูลย์กุล, 2561)

1. ผู้ส่งมอบวัตถุดิบที่ติดต่อกับโรงงานผลิตโดยตรง จะเรียกว่า “ผู้ส่งมอบระดับที่ 1” (1st Tier supplier) ส่วนผู้ส่งมอบถัดไปที่ติดต่อผู้ส่งมอบระดับที่ 1 โดยตรง จะเรียกว่า “ผู้ส่งมอบระดับที่ 2” (2nd Tier supplier) เป็นเช่นนี้เรื่อย ๆ ถึง “ผู้ส่งมอบระดับที่ n หรือผู้ส่งมอบเริ่มต้น” (n-Tier supplier หรือ Initial supplier) โดยอยู่ลำดับแรกสุดที่ต้นน้ำ
2. ลูกค้าที่ติดต่อกับโรงงานผลิตโดยตรง จะเรียกว่า “ลูกค้าระดับที่ 1” (1st Customer) ส่วนลูกค้าถัดไปสามารถติดต่อลูกค้าระดับที่ 1 โดยตรง จะเรียกว่า “ลูกค้าระดับที่ 2” (2nd Tier customer) เป็นเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึง “ลูกค้าระดับที่ n หรือลูกค้าคนสุดท้าย” (n-Tier customer หรือ End user) ซึ่งอยู่ลำดับท้ายสุดที่ปลายน้ำ ดังแผนภาพที่แสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ระบบของโซ่อุปทาน (ทั่วไป)

จากภาพที่ 2 จะเห็นว่าถ้ามีจำนวน Tier มากเท่าไร จะทำให้แผนภาพโซ่อุปทานยิ่งมีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้ นอกจากผู้ส่งมอบ (Supplier) ตัวแทนจำหน่าย (Distributor) ผู้ขายส่ง (Wholesaler) และผู้ขายปลีก (Retailer) ที่มักจะถูกจัดเป็น Tier ระดับต่าง ๆ ถ้าหากธุรกิจบางธุรกิจ

ที่มีตัวกลางหรือนายหน้า (Broker) ไม่ว่าจะเป็นค้านผู้ส่งมอบที่คอยจัดหาวัตถุดิบ ตลอดจน การบริการส่งผ่านลงมาเป็นทอด ๆ จากผู้ส่งมอบ เริ่มต้นที่อยู่ต้นน้ำ ไปถึง โรงงานผลิต (ในวิชา โข้อุปทาน เราอาจจะเรียกโรงงานผลิตว่า “กลางน้ำ”) หรือจะเป็นตัวกลางหรือนายหน้าค้าน ของลูกค้าที่คอยจัดหาสินค้า ตลอดจนการบริการส่งผ่านลงไปเป็นทอด ๆ จนกระทั่งไปถึงลูกค้า คนสุดท้ายที่อยู่ปลายน้ำ รวมทั้งผู้ให้บริการ โลจิสติกส์ (Logistics service providers) ได้แก่ ตัวแทน ส่งออกของกรมศุลกากร (Customs broker) บริษัทรถขนส่ง บริษัทประกันภัย ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องอยู่ใน โข้อุปทาน ในการทำให้วัตถุดิบ สินค้าและการบริการเกิดการเคลื่อนจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดสุดท้าย ของโขอุ้ปทาน กลุ่มบริษัททั้งหมดที่กล่าวมานี้ คือส่วนหนึ่งของ Tier ระดับต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน (ยศนันท์ สุกพิบูลย์กุล, 2561)

สำหรับรายละเอียดเรื่อง โขอุ้ปทานนี้ มีจุดหมายอย่างเดียวกันกับการจัดการ โลจิสติกส์ คือการนำหลักการบริหารจัดการระบบ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วยต้นทุนรวม ที่เหมาะสม (Optimal total costs) และสามารถบริหารจัดการได้ คำว่า “ต้นทุนรวมของ โลจิสติกส์” ที่กล่าวมานั้น หมายถึง ต้นทุนที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตอบสนองความต้องการลูกค้า ใช้ดำเนินการในการส่งผ่านข้อมูลความต้องการของลูกค้า (Customer demand หรือ Information flow) จากปลายน้ำกลับขึ้นมาที่จุดเริ่มต้น (Initial supplier) ที่อยู่ต้นน้ำ และใช้นำส่งสิ่งทีลูกค้า ต้องการนั้น (Physical distribution) จากต้นน้ำกลับลง ไปยังจุดสุดท้ายหรือลูกค้าคนสุดท้าย (End user) ที่อยู่ปลายน้ำของระบบ โขอุ้ปทานนั้น ด้วยแผนการดำเนินงาน รวมทั้งวิธีการต่าง ๆ ที่ช่วย สนับสนุนให้กระบวนการตอบสนองความต้องการลูกค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ทุกฝ่ายต้องการร่วมกันได้ ทั้งนี้ หากพิจารณาจากภาพที่ 2 ซึ่งแสดงถึงระบบ โขอุ้ปทาน (ทั่วไป) จะเห็นเครื่องหมายลูกศรที่ เปรียบเสมือนสัญลักษณ์แสดงการไหล (Flow) ของข้อมูลความต้องการลูกค้าจากปลายน้ำกลับขึ้น ไปยังต้นน้ำ รวมทั้งการไหลของสิ่งทีลูกค้าต้องการ (Physical distribution) จากต้นน้ำ กลับมายัง ปลายน้ำ ทั้งนี้ เครื่องหมายลูกศรที่แสดงการไหลกลับไป-กลับมา ก็คือส่วนที่เป็น โลจิสติกส์นั่นเอง (ยศนันท์ สุกพิบูลย์กุล, 2561)

หน้าที่หลักของโขอุ้ปทานในองค์กร

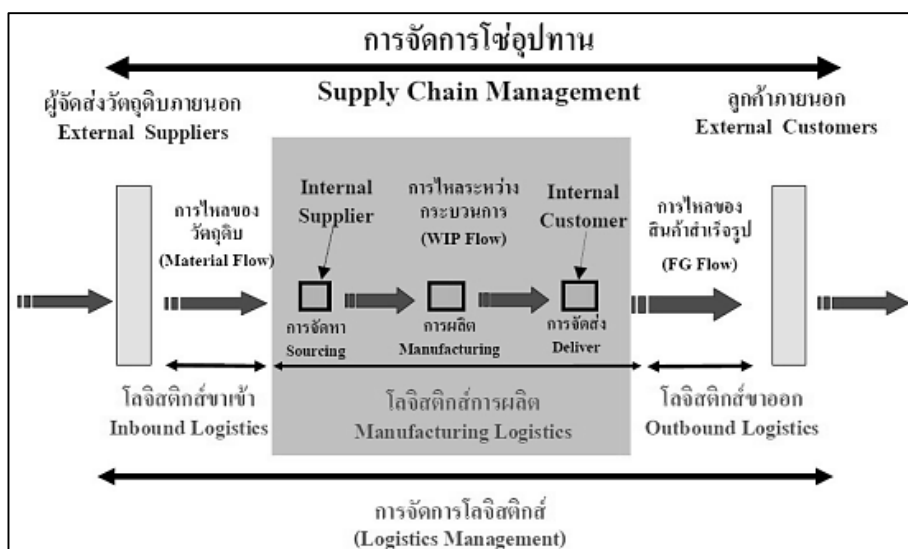
สำหรับการดำเนินงานของ โขอุ้ปทานนั้น มีหน้าที่หลักที่สำคัญ คือการบริหารวัสดุ การบริหารการผลิตและการบริหารกระจายสินค้า ตามภาพที่ 3 ดังนี้ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ภาพที่ 3 หน้าที่หลักของโซ่อุปทานในองค์กร

การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์

การจัดการระบบโลจิสติกส์ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการโซ่อุปทาน ซึ่งจะอธิบายถึงการบูรณาการการจัดการระบบทั้งโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ดังภาพที่ 4 (ปุ่น เทียงบูรณธรรม, 2553)

ภาพที่ 4 การจัดการระบบโซ่อุปทานและโลจิสติกส์

ตามข้อมูลที่นำเสนอในภาพที่ 4 เป็นการแสดงถึงตัวแบบการจัดการระบบโลจิสติกส์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการโซ่อุปทาน ที่แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการองค์ทั้งหมด เพื่อความร่วมมือกันอย่างจริงจังในธุรกรรม การวางแผน การจัดหา การผลิต และการจัดส่ง ตั้งแต่ผู้จัดหาวัตถุดิบ โลจิสติกส์ขาเข้า (Inbound logistic) โลจิสติกส์การผลิต (Manufacturing logistics) โลจิสติกส์ขาออก (Outbound logistics) การขนส่งสินค้า (Transportation) การจัดส่ง (Shipping delivery) เพื่อยกระดับการจัดการระบบโลจิสติกส์และสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันแบบยั่งยืน (ปุ่น เทียงบูรณธรรม, 2553)

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า โลจิสติกส์ คือส่วนหนึ่งของการจัดการโซ่อุปทาน ที่เกี่ยวข้องกับแผนการดำเนินงานรวมทั้งวิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้วัตถุดิบ (Raw material) สินค้า (Goods) การบริการ (Services) ตลอดจนข้อมูลข่าวสาร (Information) เกิดการเคลื่อนย้าย จัดเก็บรวบรวมและกระจายจากจุดเริ่มต้น (ต้นน้ำ) ไปยังจุดสุดท้าย (ปลายน้ำ) ของโซ่อุปทาน ซึ่งช่วยสนับสนุนให้กระบวนการตอบสนองความต้องการลูกค้าได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ด้วยต้นทุนรวมของทุกฝ่ายในระบบโซ่อุปทานที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถบริหารจัดการได้ เนื่องด้วยเหตุที่โลจิสติกส์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการโซ่อุปทานนี้ สามารถเรียกรวมว่า การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน (Logistics and supply chain management) ผู้เขียนแนะนำว่า เป็นลักษณะของการเริ่มต้นเพื่อสร้างแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ท่านผู้อ่านลองตั้งคำถามดังต่อไปนี้ (ยศนันท์ สุภพิบูลย์กุล, 2561)

1. ใคร (Who) หมายถึง ลูกค้า
2. ต้องการอะไร (What)
3. ต้องการเมื่อไหร่ (When)
4. สิ่งที่คุณต้องการนั้น ต้องเอามาจากที่ไหนและนำไปให้ลูกค้าที่ไหน (Where)
5. แล้วทำไมถึงต้องการสิ่งนั้น (Why)
6. มีใครบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Whom) ที่จะช่วยให้คุณลูกค้าได้สิ่งที่ต้องการ
7. แล้วจะนำสิ่งที่คุณต้องการนั้นมาอย่างไรและด้วยวิธีใด (How to)
8. สิ่งที่คุณต้องการ มีจำนวน ปริมาณ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายเท่าไร (How much)

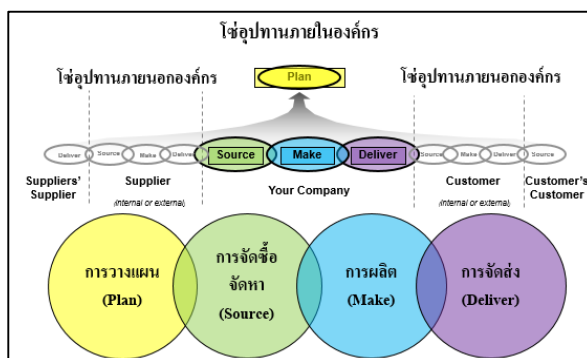
จากการศึกษาประเด็นข้างต้น สามารถกำหนดสิ่งสำคัญของคำถามทั้ง 8 ประการนี้ เริ่มต้นแนวคิดของการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน จากนั้น ในการศึกษาสามารถหาคำตอบของแต่ละคำถาม โดยบางคำถามอาจจะมีคำตอบมากกว่าหนึ่งคำตอบ ซึ่งอาจจะเป็นทางเลือกต่าง ๆ หรือวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ การหาคำตอบที่ดีที่สุดควรเกิดจากกระบวนการคิด การพิจารณา การสื่อสาร การให้ความร่วมมือร่วมใจ ตลอดจนการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้ง สามารถบริหารจัดการ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ (ยศนันท์ สุภพิบูลย์กุล, 2561)

สำหรับกระบวนการตอบสนองความต้องการลูกค้า จะเกิดประสิทธิภาพมากหรือน้อยแค่ไหนนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการเริ่มต้นจากความพยายาม เพื่อให้รู้ความต้องการลูกค้า (Customer demand) เพื่อให้ได้อย่างแม่นยำ ซึ่งก็คือข้อมูลที่ถูกส่งผ่าน (Information flow) จากปลายน้ำ ผ่านแต่ละฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กลับขึ้นมายังจุดเริ่มต้นที่อยู่ทางต้นน้ำนั่นเอง โดย

ข้อมูลดังกล่าว อาจจะกล่าวได้ว่าสำคัญที่สุด เนื่องจากจะนำไปสู่กระบวนการวางแผนจัดซื้อ-จัดหา วัตถุดิบ การวางแผนการผลิต การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การขนส่งสินค้า (รวมทั้งจัดส่ง วัตถุดิบเข้าสู่โรงงาน ตั้งแต่ขั้นต้นตอนแรก) ฯลฯ โดยกระบวนการต่าง ๆ นี้ เรียกว่า กิจกรรมโลจิสติกส์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำส่งสิ่งที่ลูกค้าต้องการจากต้นน้ำกลับลง ไปหาลูกค้าที่อยู่ปลายน้ำ ในที่สุด ซึ่งทุกขั้นตอน ทุกกระบวนการจะต้องมีการวางแผน ตลอดจนการบริหารจัดการร่วมกัน ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดทุกฝ่ายที่มีส่วน เกี่ยวข้องภายใน (Internal supply chain) หน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงาน (External supply chain) ซึ่งจะต้องพยายามรู้ความต้องการลูกค้า เพื่อให้ได้อย่างแม่นยำนั้น เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นของ การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน โดยต้องศึกษาความต้องการของลูกค้า เพื่อให้ทราบถึง ความต้องการของลูกค้าได้อย่างแท้จริง เพื่อนำมาพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ดังนั้น การจัดการโซ่อุปสงค์ (Demand chain management) รวมถึง การพยากรณ์ความต้องการ (Demand forecast) ถือเป็นกิจกรรม โลจิสติกส์ที่สำคัญมากที่สุด เช่นกัน

องค์ประกอบของกระบวนการในโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2558) กำหนดแผนภาพองค์ประกอบ กระบวนการใน โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ดังนี้

ภาพที่ 5 องค์ประกอบกระบวนการใน โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

การจัดกิจกรรม โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มีองค์ประกอบที่สำคัญรวมถึงการยกตัวอย่าง ถึงองค์ประกอบที่ผู้ปฏิบัติงานควรดำเนินการในแต่ละวัน ดังนี้ (ชชนันท์ สุกพิบูลย์กุล, 2561)

1. การจัดตารางงาน (Work scheduling) เช่น การวางแผนงานในวันพรุ่งนี้ ควรต้องทำ ะไรก่อน-หลัง จากนั้นต้องเดินทางออกไปที่ไหนบ้างและไปทำไม มีวิธีการเดินทางอย่างไรเพื่อให้

ไปถึงที่หมายนั้นได้ตามกำหนดและจะกลับมาที่บ้านกี่โมง หลังจากกลับถึงบ้านแล้วทำอะไรต่อจนกระทั่งเข้านอน

2. การขนส่ง (Transport) เป็นการอธิบายถึงการขนส่งและการจราจร (Transportation and traffic) เป็นการเคลื่อนย้ายตั้งแต่วัตถุดิบและสินค้าไปยังเครือข่ายขนส่งต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมขนส่งเป็นการเลือกวิธีการขนส่งสินค้า เช่น การขนส่งทางรถยนต์ การขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางอากาศหรือเครื่องบิน การขนส่งทางน้ำหรือทางเรือ การขนส่งทางท่อ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยบริการที่รวดเร็วและส่งถึงมือผู้บริโภค ปลอดภัยในปริมาณที่ครบถ้วน มีสภาพสมบูรณ์ และตรงตามเวลาที่กำหนด (สุรศักดิ์ บุญสุขใจ, 2554) หรืออธิบายถึงการจัดเส้นทางเดินรถ (Routing) ตัวอย่างเช่น การขับรถบนถนนสายหนึ่งที่มีรถติดมากและต้องรีบไปให้ถึงที่หมายโดยเร็ว จึงทำให้ต้องตัดสินใจหลีกเลี่ยงเส้นทางดังกล่าว หาเส้นทางอื่นหรือหาทางลัด หรือกรณีนั่งรถโดยสารประจำทางแล้วทำให้การเดินทางช้า เราอาจจะลงไปต่อรถ Taxi แทนการขึ้นมอเตอร์ไซค์รับจ้าง เพื่อให้ไปถึงที่หมายให้ทันตามกำหนด

3. การจัดซื้อหรือจัดหา (Procurement management) การวางแผนการผลิต (Production planning) การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า (Inventory and warehouse management) โดยอธิบายแต่ละความหมาย ดังนี้ (สุรศักดิ์ บุญสุขใจ, 2554)

3.1 การจัดซื้อ-จัดหา ในที่นี้ ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ (2550) อธิบายถึงกิจกรรมการจัดซื้อ (Purchasing management) จะพิจารณาที่มูลค่าและประเภทของสินค้าและวัตถุดิบ เป็นการใช้ระบบการบริการการผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just-in-time: JIT) และกิจกรรมในการจัดหา (Sourcing) หมายถึง กระบวนการจัดหาวัตถุดิบและชิ้นตอนที่นำมาใช้เพื่อจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการผลิตสินค้า ดังนั้น การจัดหาจึงมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การจัดหาวัตถุดิบจึงต้องวางแผนอย่างรอบคอบและตรงความต้องการของผู้บริโภค

3.2 การวางแผนการผลิต เป็นลักษณะของการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนดของบริษัท เช่น การวางแผนดำเนินงาน การจัดตารางการผลิต โดยเริ่มจากการพยากรณ์และการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า จะถูกนำมาจัดทำเป็นแผนการในการวางแผนงานด้านต่าง ๆ เช่น วางแผนการใช้แรงงาน วางแผนการสั่งซื้อและการใช้วัตถุดิบ วางแผนการใช้อุปกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การวางแผนจะเกี่ยวข้องกับเวลาของการผลิตสินค้าชนิดพิเศษ มีความสำคัญในกรณีที่บริษัทมีการผลิตสินค้าหลายชนิดที่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรร่วมกัน กิจกรรมดังกล่าวบริหารโดยฝ่ายผลิต เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าวัสดุที่ใช้ในการผลิตมีเพียงพอ และสินค้าคงคลังได้มีการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ มีเพียงพอต่อความต้องการในการผลิตหรือไม่ การประสานงานระหว่างฝ่ายโลจิสติกส์และฝ่ายผลิตอย่างใกล้ชิดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

3.3 การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า ในส่วนของการจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory management) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการวางแผนกับการปฏิบัติการสินค้าคงคลัง เป็นตัวที่รองรับในระบบการให้บริการลูกค้า โดยจากลูกค้าภายในบริษัท คือสนับสนุนการผลิตแก่โรงงาน (Inbound customers) หรือสนับสนุนการตลาดจากโรงงานไปยังลูกค้า (Outbound customer) สินค้าคงคลังมีความจำเป็น เพราะมีความไม่แน่นอนจากความต้องการของลูกค้า ดังนั้นระดับสินค้าคงคลังที่ดีที่สุดจะต้องมีขั้นตอนการดำเนินการที่ทราบว่าจะมีสินค้าคงคลัง ณ ที่ใดบ้าง เมื่อใดจะส่งสินค้ามาเติม กรณีสินค้าในคลังลดลงและในปริมาณเท่าใด จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมสินค้าคงคลัง เพื่อรักษาระดับการให้บริการและความต้องการของลูกค้า ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงการผลิตกิจกรรมการจัดการสินค้าคงคลังนี้ จึงเป็นระบบต้นทุนสินค้าที่เกิดจากการถือครองครองสินค้าของบริษัท ถ้ามีการจัดการสินค้าคงคลังได้อย่างเหมาะสม จะลดต้นทุนส่วนนี้ลงได้อย่างมาก

ตัวอย่างการจัดการซื้อจัดหา การวางแผนการผลิตและการจัดการสินค้าคงคลัง เช่น ก่อนที่แม่บ้านจะออกไปจ่ายตลาดหาซื้อวัตถุดิบมาทำกับข้าว จะต้องวางแผนว่าวันนี้อยากจะทำอะไร ให้คนที่บ้านรับประทาน (เปรียบเสมือนความต้องการลูกค้า) จะซื้อวัตถุดิบอะไร ซื้อจากที่ไหน มีวิธีการเดินทางไปซื้ออย่างไร ปริมาณเท่าไร ราคาเท่าไร เพื่อนำมาประกอบอาหารให้คนที่บ้านรับประทานอย่างเพียงพอ ไม่น้อยเกินไปหรือมากเกินไป หากวัตถุดิบที่ซื้อมารวมทั้งอาหารที่ทำนั้น เหลือมากเกินไปนั้น จะต้องมีการเก็บรักษาอย่างไร หรือหากไม่เพียงพอจะต้องทำอย่างไรต่อ เช่น จะออกไปซื้อวัตถุดิบมาทำกับข้าวหรือซื้อกับข้าวที่ร้านอาหารตามสั่งมาเพิ่ม เพื่อให้คนที่บ้านได้ทานข้าวครบทุกคนและอิ่มทุกคน เป็นต้น (ยศนันท์ สุภพิบูลย์กุล, 2561)

4. โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน เช่น การทำงานในบริษัทหนึ่ง ๆ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็นแผนกหรือฝ่ายต่าง ๆ โดยแต่ละฝ่ายต้องรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งมีการติดต่อประสานงานกันระหว่างฝ่าย เพื่อส่งมอบงานให้กันและกัน โดยการทำงานจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ตลอดจนการให้ความร่วมมือร่วมใจกัน (Collaboration) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการร่วมกันในที่สุดและอื่น ๆ

การจัดการห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน

ในการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาแนวคิดของ ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในห่วงโซ่อุปทาน โดยสามารถแบ่งอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันของไทยได้ 3 ส่วน ประกอบกัน ดังนี้

1. อุตสาหกรรมต้นน้ำ ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ประกอบด้วย เกษตรกรผู้รวบรวมพันธุ์ ผู้ผลิตกล้าปาล์ม ลานเท และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม เพื่อให้ได้น้ำมันปาล์มดิบ (CPO) เข้าสู่อุตสาหกรรมกลางน้ำต่อไป

2. อุตสาหกรรมกลางน้ำ ได้แก่ โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันดิบ เมื่อผลผลิตปาล์มเข้าสู่โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม จะเข้าสู่กระบวนการสกัดและแยกผล และน้ำมันปาล์ม ซึ่งผลผลิตหลักที่ได้ออกมา คือน้ำมันปาล์มดิบ หรือที่เรียกกันว่า CPO (Crude palm oil) และส่วนต่าง ๆ ของปาล์มน้ำมันทั้งหมด สามารถนำไปใช้ประโยชน์และผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้ ดังนี้

2.1 ทะลายปาล์ม สามารถนำไปผลิตปุ๋ยอินทรีย์ผลิตกระแสไฟฟ้าและเชื้อเพลิงเพื่อผลิตน้ำมันจากผลปาล์ม

2.2 กะลา สามารถนำไปเป็นเชื้อเพลิงได้

2.3 ใบปาล์ม สามารถนำไปเป็นเชื้อเพลิงได้

2.4 น้ำเสียน้ำตาลไปโอแก๊ส

2.5 กากผลปาล์ม นำไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไบโอดีเซล

2.6 เมล็ดในปาล์ม เพื่อนำไปเข้าโรงบีบจะได้น้ำมันเมล็ดในปาล์ม น้ำมันปาล์มดิบ หรือ CPO นั้น ประเทศไทยสามารถผลิตได้ประมาณ ร้อยละ 85 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบทั้งหมดของประเทศที่เหลือมีการนำเข้าประมาณ ร้อยละ 2 โดยนำเข้าจากอินโดนีเซีย (ร้อยละ 59.2) และมาเลเซีย (ร้อยละ 40.8) และมีสต็อกคงเหลืออีกประมาณ ร้อยละ 13 น้ำมันปาล์มดิบ หรือ CPO สามารถนำไปผลิตเพื่อการบริโภคและอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ (ครีมเทียม สบู่ อาหารสัตว์ เป็นต้น) และเข้าสู่โรงงาน ไบโอดีเซล ส่วนที่เหลือก็ส่งออกไปยังเยอรมัน มาเลเซียและเมียนมาร์ สำหรับน้ำมันเมล็ดในปาล์มที่ได้จากการบีบเมล็ดในปาล์ม นำไปสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ ครีมเทียม สบู่ อาหารสัตว์และโรงงานกลั่นน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ เป็นต้น ประมาณ ร้อยละ 30 และส่งออก ร้อยละ 70

3. อุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม เมื่อน้ำมันปาล์มดิบ หรือ CPO เข้าสู่อุตสาหกรรมปลายน้ำ จะสามารถนำไปผลิตได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์และโรงงานผลิตไบโอดีเซล โดยน้ำมันปาล์มดิบจะเข้าสู่โรงงานกลั่น ร้อยละ 70 ที่เหลือร้อยละ 30 จะเข้าสู่โรงงานผลิตไบโอดีเซล เมื่อน้ำมันปาล์มดิบเข้าสู่โรงงานกลั่น จะได้ผลิตภัณฑ์ 2 ตัว คือ กรดไขมันปาล์ม (FFA) คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 5 ของน้ำมันปาล์มดิบทั้งหมด และน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ (RBD palm oil) ร้อยละ 95 ของน้ำมันปาล์มดิบทั้งหมด ซึ่งน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ ยังไม่สามารถบริโภคในครัวเรือนได้ แต่ถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร อาทิ บะหมี่ นมข้นหวาน ขนมกรอบ ไอศกรีม เป็นต้น น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ (RBD palm oil) เมื่อผ่าน

กระบวนการในขั้นต่อไป จะได้เป็นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ (RBD palm olefins) ร้อยละ 60 และ
ไขปาล์มบริสุทธิ์ (RBD palm stearin) ร้อยละ 40 ซึ่งน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ คือผลิตภัณฑ์น้ำมัน
เพื่อการบริโภคของครัวเรือนในประเทศ ร้านขายปลีกขายส่งและร้านอาหาร สำหรับไขปาล์ม
บริสุทธิ์ จะนำไปสู่การผลิตไบโอดีเซล อุตสาหกรรมอาหารและเพื่อการส่งออก ในสัดส่วนร้อยละ
60 ร้อยละ 30 และร้อยละ 10 ตามลำดับ สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันของไทย

สามารถสรุปได้ว่า น้ำมันปาล์มดิบ หรือ CPO ร้อยละ 100 นั้น จะนำไปสู่อุตสาหกรรม
หลัก ๆ 3 ประเภท ได้แก่ การผลิตไบโอดีเซล ผลิตน้ำมันพืช อุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรม
ที่ไม่ใช่อาหาร โดยเป็นการผลิตไบโอดีเซล ร้อยละ 38 ผลิตน้ำมันพืชและอุตสาหกรรมอาหาร
ร้อยละ 51 และอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่อาหารร้อยละ 11

สำหรับอุตสาหกรรมคั้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ข้างต้น ผู้วิจัยเลือกศึกษาการจัดการ
ห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ มีดังนี้ (ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2557)

1. เงินทุน รวมถึงเครื่องจักรในการผลิตที่ดูแล ตลอดจนวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม
น้ำมันอย่างครบวงจร ซึ่งประเทศไทยไม่มีนโยบายช่วยเหลือหรือส่งเสริมด้านการลงทุน
ในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนต้องจัดหาเงินทุนจากการระดมทุน รวมไปถึง
การหาแหล่งเงินทุนแหล่งต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความสามารถในการประกอบการในวิสาหกิจฯ
แรงงาน ในที่นี้ อธิบายถึงคนในวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ความรู้ความสามารถของเกษตรกร และ
ประสิทธิภาพของแรงงาน ตลอดสายการผลิต ตั้งแต่การกำหนดแผนงาน วางนโยบาย ดูแลเกษตรกร
ดูแลโรงงานสกัด ดูแลโรงกลั่น ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ทั้งคั้นน้ำ กลางน้ำ
และปลายน้ำ เพื่อให้แรงงานวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันมีคุณภาพ เพราะต้องปฏิบัติงานให้ได้
ตามที่ภาครัฐกำหนดหรือวางนโยบายไว้

2. เทคโนโลยี เป็นนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้และก่อให้เกิดประโยชน์ในทาง
ปฏิบัติแก่วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลักษณะของเทคโนโลยีที่นำมาใช้
ดังนี้ 1) เทคโนโลยีกระบวนการ (Process) เป็นการใช้อย่างเป็นระบบของวิธีการทางวิทยาศาสตร์
หรือความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้ เพื่อนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติ โดยเชื่อว่าเป็นกระบวนการที่เชื่อถือ
ได้และนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ 2) เทคโนโลยีในลักษณะของผลผลิต (Product) หมายถึง วัสดุ
และอุปกรณ์ที่เป็นผลมาจากการใช้กระบวนการทางเทคโนโลยี และ 3) เทคโนโลยีในลักษณะผสม
ของกระบวนการและผลผลิต (Process and product) เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมีการทำงานเป็น
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเครื่องกับโปรแกรม รวมไปถึงการพัฒนาพันธุ์ปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิต

การบริหารจัดการ เป็นกระบวนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่การคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูกให้เหมาะสม การคัดเลือกสายพันธุ์ วิธีการเพาะปลูกและการดูแล การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม ให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของโรงงาน การรวบรวมวัตถุดิบ (ผลปาล์มทะเล) เพื่อให้อัตราการให้น้ำมันที่สูงขึ้น การใช้ประโยชน์จากผลพลอยได้ของปาล์มน้ำมัน จากกระบวนการสกัด การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน โดยการแปรรูปเป็นสินค้าต่าง ๆ

3. วัตถุดิบ ในที่นี้ ได้แก่ ผลผลิตปาล์มน้ำมัน ทั้งผลปาล์มสดและน้ำมันปาล์มดิบ ที่ต้องวัดเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพ การมีองค์ความรู้ในการเพาะปลูกและการดูแลรักษา รวมถึงการคัดเลือกพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ อีกทั้งการตั้งโรงงานสกัดในบริเวณพื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสดและได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง

4. โครงสร้างพื้นฐาน ในที่นี้คือไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์มือถือ และบริการติดต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีกระจายครอบคลุมในเกือบทุกพื้นที่ รวมไปถึงระบบสาธารณูปโภคในอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ เช่น การคมนาคมทางบก โดยมี การเชื่อมต่อโครงข่ายถนน (รถยนต์) ทางน้ำ หรือการคมนาคมท่าเรือ (การขนส่งสินค้าทางเรือ) ทางอากาศ ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติ ทั้งหมด 5 แห่ง

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีห่วงโซ่อุปทานข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดหลายแนวคิด ดังนี้ แนวคิดของ ปูน เทียงบูรณธร (2553) สถาบันการขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2555) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2558) ธนวิษ ชินดาพัทธ์ (2558) วิกีพีเดีย (2559) ยศนันท์ สุภพิบูลย์กุล (2561) สามารถสรุปปัจจัยเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทานได้ว่าเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าหรือบริการจากผู้จัดหา โดยใช้ความพยายามที่จะปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานให้เชื่อมโยงกันทั่วทั้งระบบ เพื่อสามารถส่งสินค้าไปจนถึงลูกค้าคนสุดท้าย โดยใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด รวมไปถึงกำลังในการกระจายสินค้า การบริหารวัสดุและแรงงาน ที่จะสร้างความพอใจให้กับลูกค้าทั้งกระบวนการ เริ่มตั้งแต่กระบวนการจัดซื้อ การบริหารการผลิต การจัดเก็บ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดจำหน่าย การบริหารกระจายสินค้า และการบริการการขนส่ง ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมห่วงโซ่อุปทาน ต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ เช่น การจัดการแรงงาน การขนส่ง การจัดซื้อ-จัดหา การวางแผนการผลิต การจัดการสินค้าคงคลังและการจัดการคลังสินค้า ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้ จะจัดระบบให้ประสานกัน ความร่วมมือกับช่องทางคู่ค้า ตั้งแต่ผู้ค้า ตัวกลาง ผู้ให้บริการบุคคลที่สาม จนถึงลูกค้าได้อย่างคล่องตัว โดยมีมุ่งหมายที่จะสนองความต้องการของตลาดและใช้วัสดุคงคลังให้น้อยที่สุด ซึ่งจะช่วยให้สร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันแบบยั่งยืนได้

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดห่วงโซ่อุปทาน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยห่วงโซ่อุปทาน สามารถสรุปตัวแปรที่ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้ งานวิจัยของ กันต์ อินทวงศ์ (2555) พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีค่าปฏิบัติงานโดยรวมและทุกด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านคลังสินค้า ด้านสารสนเทศ ด้านจัดซื้อ/ จัดหา โดยใน รายละเอียด พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธุรกิจต้นน้ำ ที่ผู้ผลิต รายย่อยมีการรวมกลุ่มกันเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ ละป้อนวัตถุดิบให้กับ ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจผลิตสินค้า กลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ งานวิจัยของ ชนิศา มณีรัตนรุ่งโรจน์ และขวัญกมล ดอนขวา (2555) พบว่า มีการวางแผนเพื่อการทำงานประจำวันจากประสบการณ์ โดยพิจารณาจาก ความสามารถในการปฏิบัติงานผลิตนั้น ๆ เป็นหลัก จากนั้น จึงวางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบและเตรียมการ ผลิต ในส่วนของการจัดซื้อวัตถุดิบซื้อด้วยเงินสด โดยใช้เกณฑ์คุณภาพของวัตถุดิบเป็นหลัก ในการตัดสินใจซื้อวัตถุดิบ รองลงมา คือความสะดวกในการซื้อ ด้านการขนส่ง เลือกลงสินค้า ผ่านบริการรถโดยสารสาธารณะ และส่งตัวแทนไปร่วมงานแสดงสินค้ากับภาครัฐ งานวิจัยของ ชิตพิพัทธ์ จินาบุญ (2556) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับบทบาทองค์กรทางสังคม ที่สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย โดยใช้กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) วางแผนการจัดการผลผลิต เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตให้เพียงพอ เมื่อมีปริมาณมาก สามารถต่อรอง ราคากับผู้รับซื้อได้
- 2) จัดหาช่องทางจำหน่ายเพิ่ม เพื่อแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ และ สอดรับกับความต้องการของตลาดเพิ่มมากขึ้น
- 3) ควรจัดอบรมเพิ่มการเรียนรู้ใหม่และนำมา ถ่ายทอดให้กับสมาชิก สามารถพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีความรู้ใหม่มาช่วยในการดำเนินงาน
- 4) สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของผลผลิต
- 5) การใช้เด็กรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในการทำงาน เพื่อนำสู่รูปแบบการบริหารงานสมัยใหม่
- 6) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ และรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่ม งานวิจัยของ อติگان อินตะวัง (2557) พบว่า การจัดการห่วงโซ่ อุปทาน มีอิทธิพลทางตรงต่อเครือข่ายธุรกิจมากที่สุด และยังมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อผลการดำเนินงานโดยอ้อมผ่านเครือข่ายธุรกิจ

ผลการสรุปงานวิจัยของ ชันยธร ดิณฑพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า มีการจัดการห่วงโซ่อุปทาน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดซื้อจัดหา วัตถุดิบ 3) ด้านการผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป 4) ด้านการจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า และ 5) ด้านการรับคืนสินค้าจากลูกค้า แนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทาน สามารถดำเนินกิจการได้ อย่างเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยในองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ต้องมีกระบวนการทำงานที่เป็น ระบบ มีการวางแผนทุกกระบวนการ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายให้เป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน และมีอำนาจต่อรองเรื่องราคาและไม่ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง สามารถ

พึ่งพาตนเองได้และดำรงอยู่ด้วยวิถีชีวิตของเกษตรกรอินทรีย์ที่มีความสุข มีคุณค่าและมีความยั่งยืน งานวิจัยของ เพียว สายทองสุข (2559) พบว่า การจัดการ โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน มีความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเห็นว่า การนำกลยุทธ์การจัดการ โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานมาใช้ จะทำให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในเรื่องของการลดต้นทุนและความพึงพอใจของผู้บริโภค งานวิจัยของ สุจิตราภรณ์ จุสปาโล (2559) เสนอแนะว่า ควรมีการวางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับฤดูกาล เพื่อรักษาผลผลิตด้านการตลาด และการสร้างพันธมิตรทางการตลาด เพื่อเป็นศูนย์กลางสินค้าและกำหนดราคากลางร่วมกัน เพื่อส่งเข้าสู่ตลาดใหญ่

การศึกษาผลการทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยของ ภคมน กิจนุสนธิ์ (2559) พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานในด้านกระบวนการจัดหาและการสร้างความสัมพันธ์ ส่งผลต่อการจัดการ โลจิสติกส์ การจัดการปฏิบัติการและผลิต รวมไปถึง ประสิทธิภาพของการจัดการปฏิบัติการของธุรกิจและการจัดการด้านผลิต การปฏิบัติการส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติการในธุรกิจ

จากรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในการกำหนดตัวแปรเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานวิสาหกิจชุมชนปลูกปาล์มน้ำมัน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ 1) อุตสาหกรรมต้นน้ำ ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน 2) อุตสาหกรรมกลางน้ำ ได้แก่ โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันดิบ และ 3) อุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม และผู้วิจัยเลือกศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานในปัจจุบัน ดังนี้ ด้านเงินทุน ด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัตถุดิบ และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

แนวคิดประสิทธิภาพ

ความหมายประสิทธิภาพ

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ (Efficiency) ดังเช่น

พจนานุกรมของออกซ์ฟอร์ด กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความพร้อมและความสามารถในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Oxford dictionary, 1971 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2554)

John (1954 อ้างถึงใน ปัทมาพร ท่อชู, 2557) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลของการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน ซึ่งความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจาก เช่น การให้บริการ

อย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันทเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า เป็นต้น

สมใจ ลักษณะ (2544, อ้างถึงใน ปัทมาพร ท่อชู, 2557) กล่าวว่า การมีประสิทธิภาพในการทำงานของตัวบุคคล หมายถึง การทำงานให้เสร็จ โดยสูญเวลาและเสียพลังงานน้อยที่สุด ได้แก่ การทำงานได้เร็วและได้งานที่ดี บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นบุคลากรที่ตั้งใจในการปฏิบัติงานเต็มความสามารถ ใช้กลวิธีหรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มาก เป็นผลงานที่มีคุณภาพน่าพอใจ โดยสิ้นเปลืองต้นทุน ค่าใช้จ่าย พลังงานและเวลาน้อยที่สุด

สิริวดี ชูเชิด (2556) อธิบายว่า ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง ความสามารถและทักษะในการกระทำของบุคคลของตนเองหรือของผู้อื่น ให้ดีขึ้น เจริญขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองและขององค์กร อันจะทำให้ตนเอง ผู้อื่นและองค์กรเกิดความพึงพอใจและสงบสุขในที่สุด

ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง วิธีการแบบองค์รวม เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถสร้างและประสานขีดความสามารถ กระบวนการ ทัศนคติและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สิ่งที่เราเน้นเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดการความเปลี่ยนแปลง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ (บริษัท แมนพาวเวอร์กรุ๊ป จำกัด, 2558)

จากการศึกษาความหมายของ ประสิทธิภาพการทำงาน ผู้วิจัยสรุป ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความพร้อมและความสามารถในการปฏิบัติงาน ทำให้ผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รู้ถึงลูกค้านำเกิดความพึงพอใจ

ประสิทธิภาพที่ใช้ในการบริหารงานด้านธุรกิจ

ในการดำเนินธุรกิจจะมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องทำให้ธุรกิจสามารถลดต้นทุนการผลิตและในความหมายอย่างกว้างขวาง หมายถึง คุณภาพ (Quality) ของการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และความสามารถ (Competence and capability) เป็นการผลิตการดำเนินงานด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ก็ต่อเมื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณคุณภาพตามความต้องการและต้นทุนที่เหมาะสมที่สุด เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ จึงเห็นว่า ถ้าหากนำแนวคิดคำว่า ประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจมาศึกษา จะสามารถกำหนดปัจจัยได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (Petermer & Plowman, 1953 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2554; ปัทมาพร ท่อชู, 2557)

1. คุณภาพ (Quality) จะต้องมีความสูง โดยผู้ผลิตและผู้ใช้ต้องได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจ หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นคุณภาพเกี่ยวกับผลงาน กล่าวคือ มีความถูกต้อง ครบถ้วน ประณีต ทันทเวลาและเป็นที่พึงพอใจจากผลงานที่สำเร็จจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ปริมาณ (Quantity) งานที่เกิดขึ้นนั้น ควรเป็นไปตามความคาดหวังขององค์กร หรืออีกนัยหนึ่ง คือปริมาณงานเป็นการกำหนดจำนวนงานตามความมากน้อย ที่เป็นมาตรฐาน ในการมอบหมายงาน ให้การทำงานแก่พนักงานเป็นรายบุคคล โดยมีตัวชี้วัดปริมาณงานที่ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่แน่นอนได้ อาจใช้วัดผลสำเร็จเกี่ยวกับงานตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานเกี่ยวกับพนักงาน โดยจะช่วยให้ผู้บังคับบัญชาทราบว่าเขาบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีเพียงใด

3. ค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน (Cost) ในการดำเนินการทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงานและวิธีการ โดยจะต้องลงทุนน้อย รวมไปถึงต้องได้ผลกำไรมากที่สุด

4. เวลา (Time) เป็นเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เหมาะสม กับหลักการและทันสมัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร ประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ (Certo & Samuel, 2000 อ้างถึงใน ปีทมาพร ท่อชู, 2557)

1. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร องค์กรจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างที่เหมาะสม โดยจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยย่อยที่สำคัญ ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านนโยบาย ที่ครอบคลุมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธะกิจ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การกำหนดวัตถุประสงค์ รวมถึงเป้าหมายขององค์กรทั้งระยะสั้น และระยะยาว การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการดำเนินงาน เป็นต้น

1.2 ปัจจัยด้านการบริหารและการจัดการ ที่ครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างเกี่ยวกับงานใหม่ ความซับซ้อน ความเป็นทางการ การรวมศูนย์หรือกระจายอำนาจ การจัดสายงาน การบังคับบัญชา การจัดกลุ่มงาน การจัดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มงาน การวางแผน การสั่งการ การควบคุมการทำงาน การจัดสรรทรัพยากร การติดตามกำกับดูแล และการประเมินผลการทำงาน

2. ปัจจัยด้านบุคคล เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะบุคคลคือหมู่คณะที่รวมตัวกันเป็นองค์กร มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีบทบาทในการทำงาน หรือดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น บุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ตามโครงสร้างงานในองค์กร ครอบคลุมบุคคลระดับสูง กลางและล่าง รวมถึงบุคคลในระดับการทำงานทั้งหมด ซึ่งประสิทธิภาพขององค์กรจะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและคุณสมบัติที่พึงปรารถนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ จำนวนบุคลากรในแต่ละกลุ่มงาน ความรู้ความสามารถพื้นฐาน ความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ ความเป็นผู้นำ ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการบริหารจัดการ เจตคติ ค่านิยมที่พึงปรารถนา ความสามารถในการพัฒนาคน และการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการดำเนินงานขององค์กร

3. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบ การบริหาร การใช้เครื่องมือ และการเลือกใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อใช้สำหรับกระบวนการผลิต การควบคุมตรวจสอบคุณภาพ การจัดทำระบบข้อมูล การเชื่อมโยงการตลาด การบริการ เพื่อการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่สังคม

จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานข้างต้น ผู้วิจัยสามารถกำหนด ตัวแปรประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้ม มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้ คุณภาพ (Quality) ปริมาณ (Quantity) ค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน (Cost) และเวลา (Time) ตามแนวความคิดของ Peterson and Plowman (1953 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2554; ปัทมาพร ท่อชู, 2557)

การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน เกิดขึ้นหลังจากที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่ไปกับเศรษฐกิจกระแสหลัก เนื่องจากว่าเศรษฐกิจกระแสหลัก ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่าง รายได้ของประชาชนและเกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย โดยวิสาหกิจชุมชนเป็นประกอบการ ที่ชุมชนเป็นเจ้าของ ซึ่งเป็นอย่างเดียวกันกับภาคเอกชน แต่มีความแตกต่างกัน คือชุมชนที่ร่วมเป็น ผู้ประกอบการนั้น มีแนวคิดที่ต้องการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าแสวงหากำไร หรืออาจกล่าวอีกนัย หนึ่งว่า เป็นการจัดกลุ่มกิจกรรมของชุมชนที่เกิดจากการคิด สำหรับการเรียนรู้นี้ จะต้องสามารถ ทดแทนการซื้อจากตลาด โดยใช้วิธีการจัดระบบการผลิตในการบริโภคที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการเรื่องอาหารที่เกิดจากการทำเกษตร ประมงและปศุสัตว์ การผลิตสินค้าที่ใช้ในครัวเรือน เช่น น้ำยาสระผม น้ำยาล้างจาน สบู่ ครีมนวดน้ำ และอื่น ๆ ที่ชุมชนสามารถทำได้เองโดยไม่ยุ่งยาก ในการผลิตสิ่งต่าง ๆ ในชุมชนนี้ เพื่อใช้ทดแทนการซื้อ เป็นการลดรายจ่ายและยังช่วยให้ระบบ เศรษฐกิจใหญ่เข้มแข็งขึ้น โดยถือเป็นการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ให้เป็นฐานที่เป็นจริงในชุมชน เพราะถ้าชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ดังนั้น วิสาหกิจชุมชน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ทำให้ชุมชนมีความรุ่งเรือง ทั้งยังช่วยสร้างฐานมั่นคงให้กับประเทศได้ โดยกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าให้เข้มแข็ง และกระจายโอกาสการประกอบอาชีพให้เกิด การสร้างงาน สร้างรายได้และลดภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชนของประเทศส่วนใหญ่ สามารถพึ่งพา ตนเองได้มากขึ้น (อาแว มะแส, 2558)

ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

Tracey, Philips and Haugh (2005) และ Peredo and Chrisman (2006) ให้ความหมาย คำว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมของคนในชุมชนที่ดำเนินการเชิงการค้า เพื่อสร้างประโยชน์ เชิงพาณิชย์และทางสังคมให้กับชุมชน อันเป็นความพยายามในการพัฒนาชุมชนลักษณะหนึ่ง

โดยมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนของการดำรงชีพบนฐานของทรัพยากรในชุมชน โดยรักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อม และการสร้างระบบสวัสดิการเพื่อให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยเฉพาะ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 มาตรา 3 ซึ่งได้บัญญัติความหมายของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ลักษณะของการดำเนินกิจการในชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ซึ่งมีคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่ อย่างไรก็ตาม มุ่งเน้นการสร้างรายได้ พึ่งพาตนเอง ครอบคลุม ชุมชน และระหว่างชุมชนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติส่งเสริมรัฐวิสาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548, 2548) นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชน ยังหมายถึง การดำเนินกิจกรรมเชิงธุรกิจขนาดเล็กหรือเล็กมาก (Small or micro enterprise) เป็นการร่วมกันดำเนินการในรูปแบบกิจกรรมรวมหมู่หรือกิจกรรมร่วม (Collective action) โดยสมาชิกของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมักจะคิดค้นขึ้นมาในแต่ละชุมชน และอาจมีรากฐานมาจากกิจกรรมดั้งเดิมที่มีการทำและสืบทอดกันมาอย่างยาวนานจนเรียกได้ว่าเป็นภูมิปัญญาของชุมชนก็ได้ แล้วนำมาพัฒนาต่อยอด ขยายกิจการ ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด เพื่อยกระดับการพึ่งตนเองและเพิ่มรายได้แก่คนในชุมชน (อาแว มะแส, 2558) วิสาหกิจชุมชน ยังหมายความถึงความหมายอีกนัยหนึ่ง คือการใช้ความพยายามในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ให้ชุมชนของประเทศมีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน เช่น การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น (วุฒิสารตน์ ไชย และคณะ, 2558) นอกจากนี้ ยังอธิบายได้ว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง ลักษณะของการจัดตั้งกิจการที่เป็นของชุมชน ไม่ว่าจะป็นในเรื่องของการผลิตสินค้ารวมไปถึงการให้บริการ และการจำหน่ายการนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ ผ่านคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ การสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2560)

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิสาหกิจชุมชน ถือเป็นกิจการที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคนของชุมชนเข้ามาดำเนินการเพื่อผลิตสินค้าหรือให้บริการและการดำเนินการอื่น ๆ ทำให้คนในชุมชนมีรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ เลี้ยงดูคนในครอบครัว ชุมชน ได้อย่างเข้มแข็งรวมไปถึงการช่วยเหลือกันระหว่างชุมชนท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมรัฐวิสาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548 (2548) หมวด 1 วิสาหกิจชุมชน มาตรา 7 บัญญัติเรื่องการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

1. ชื่อและที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน
2. ชื่อและที่อยู่ของผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน
3. ชื่อและที่อยู่ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
4. กิจการที่วิสาหกิจชุมชนมีความประสงค์จะดำเนินการ

สำหรับมาตรา 8 มีการกำหนดว่าภายใน 30 วัน นับจากวันสิ้นปีปฏิทิน ให้วิสาหกิจชุมชน ที่จดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร โดยประสงค์จะดำเนินการต่อไป ต้องแจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ส่วนทะเบียนและข้อมูลวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2557) อธิบายถึงแนวทางปฏิบัติและการเตรียมการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน รวมไปถึงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน โดยมีสาระสำคัญของการจดทะเบียน ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์ที่วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนได้รับจากการจดทะเบียน ได้แก่

- 1.1 ได้รับการรับรองตามกฎหมาย
- 1.2 มีสิทธิขอรับการส่งเสริม สนับสนุน จากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
- 1.3 มีสิทธิได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนากิจการตามมาตรการ

ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจัดให้มี โดยเป็นการพัฒนาเพื่อให้วิสาหกิจชุมชน ทั้งนี้ในระดับปฐมภูมิมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงขึ้น เพื่อขยายและสร้างความมั่นคงแก่กิจการวิสาหกิจชุมชน และเพื่อให้สินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนเป็นที่เชื่อถือ

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตร ต้องรับผิดชอบในการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

3. ผู้มีสิทธิจดทะเบียนจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ต้องเป็นไปตามคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จะจดทะเบียน ตามรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 เป็นกิจการเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ทำให้มีการพัฒนา รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาของคนในชุมชน

- 3.2 เป็นกิจการที่ได้ดำเนินการหรือประสงค์จะดำเนินการร่วมกันในชุมชน ซึ่งการดำเนินการนี้ คณะบุคคลที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นก็ตาม ต้องมีสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในชุมชนไม่น้อยกว่า 7 คน โดยบุคคลดังกล่าวต้องไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน

- 3.3 เป็นลักษณะของกิจการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อประสงค์ที่จะสร้างรายได้เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชน

3.4 เป็นการดำเนินการของกิจการที่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

4. ผู้มีสิทธิจดทะเบียนเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตามยกร่างระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 โดยมีกำหนดวัตถุประสงค์ของการรวมตัว ดังนี้

- 4.1 สำหรับวิสาหกิจชุมชนตั้งแต่ 2 วิสาหกิจชุมชนขึ้นไป ต้องมีการรวมตัวกัน
- 4.2 อาจให้บุคคลภายนอกให้มีการเข้าร่วมดำเนินการด้วยกันได้
- 4.3 การดำเนินกิจกรรมนี้ ต้องนำประโยชน์กับวิสาหกิจชุมชนและในเครือข่ายด้วย
- 4.4 ในส่วนของข้อบังคับนั้น ให้บริหารจัดการภายใต้เครือข่ายของวิสาหกิจชุมชน

องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน

อาแว มะแส (2558) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของวิสาหกิจชุมชน ไว้ดังนี้

1. เป็นกิจการของชุมชนที่ดำเนินการด้านการผลิต บริการและอื่นๆ
2. ทุนในการดำเนินการ ใช้ทั้งทุนที่มาจากภายนอกและทุนของชุมชน
3. เป็นกิจการที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
4. เป็นกิจการที่เน้นการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง
5. เป็นกิจการที่เน้นการบริหารจัดการโดยคณะบุคคลในชุมชน
6. มีเป้าหมายของกิจการเพื่อการพึ่งตนเองและเป็นการสร้างรายได้
7. ผลการดำเนินกิจกรรมต้องส่งผลประโยชน์แก่ชุมชน

ดังนั้น กิจการใดที่จะจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนได้นั้น ต้องมีการประกอบการ ที่มีการนำ ทุนต่าง ๆ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ เพื่อสร้างรายได้ที่มุ่งให้เกิดการพึ่งตนเองในระดับชุมชน ก่อน ด้วยการดำเนินการในรูปของกลุ่มที่มีสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของและดำเนินการร่วมกัน ทั้งด้านการผลิต การค้าและการบริหารจัดการ ทั้งนี้ รูปแบบการดำเนินการควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ของคนในชุมชนควบคู่ไปด้วย กล่าวคือ เป้าหมายของการดำเนินการมิได้มีเพียงเพื่อสร้างกำไร ทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกำไรทางสังคมที่เกิดจากความเข้มแข็งของชุมชนและ ความสงบสุขของสังคม

ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

กัญญามาน อินทหว่าง, สุพจน์อินทหว่าง และอภิชาติ วรรณภีระ (2554) อธิบายถึงการจัด ประเภทของวิสาหกิจชุมชน ใน 2 มิติใหญ่ คือ 1) เป็นลักษณะของการประกอบการเป็นหลัก และ 2) เป็นลักษณะของการจัดระดับและขั้นตอนการพัฒนาของการประกอบการวิสาหกิจชุมชน

อาแว มะแส (2558) อธิบายถึงการแบ่งประเภทของวิสาหกิจชุมชน ตามลักษณะของการประกอบการ แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน ที่มุ่งผลิตสินค้าเพื่อการใช้งานท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งเน้นสินค้า 5 อย่าง ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ข้าว อาหารชนิดต่าง ๆ ที่ใช้บริโภค สมุนไพร สิ่งของเครื่องใช้ และปุ๋ย ซึ่งการผลิตสินค้าเหล่านี้ อยู่ในขีดความสามารถของชาวบ้านทั่วไปที่จะทำได้ เพราะเป็นสิ่งของที่ ต้องบริโภคในชีวิตประจำวัน จึงช่วยลดค่าใช้จ่ายจากการซื้อสินค้าจากภายนอกชุมชนด้วย เพราะปกติแล้วมีมูลค่ามากกว่าครึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งปีของแต่ละครัวเรือน แต่ชาวบ้านทั่วไปในปัจจุบัน ต่างก็นิยมซื้อกิน ซื้อใช้

2. วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า เป็นกิจการที่สามารถส่งที่ผลิตหรือดำเนินการออกจำหน่าย หรือบริการสู่ตลาดใหญ่ภายนอกชุมชนได้ เนื่องจากได้ผ่านการพัฒนาพอสมควร จนมีลักษณะ เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และสามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปในตลาดได้ สินค้า ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ก็สามารถพัฒนาเป็นหนึ่งในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มก้าวหน้านี้ จะต้องดำเนินการในรูปกลุ่ม เพราะ ได้ผ่านการคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์เด่นระดับตำบลแล้ว

สำหรับการแบ่งตามการจัดระดับและขั้นตอนการพัฒนาของการประกอบการ สามารถ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) วิสาหกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง เป็นการประกอบกิจการที่มุ่งเพื่อ กินหรือใช้กันในครัวเรือน ทดแทนการพึ่งพาสินค้าจากภายนอก เช่น การแปรรูปผลผลิตการเกษตร ไว้เพื่อนำไปใช้กินในครัวเรือนให้ยาวนานขึ้น เป็นต้น 2) วิสาหกิจชุมชนแบบพอเพียง กลุ่มของ ชุมชนและเครือข่าย เพื่อตอบสนองการอุปโภคบริโภคในขอบเขตที่กว้างขึ้นกว่าครอบครัว ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบก้าวหน้า เพื่อให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับ ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าประเภทเดียวกัน ที่มีจำหน่ายในท้องตลาดทั่วไปได้ อย่งไรก็ตาม แม้จะแบ่ง ประเภทของวิสาหกิจชุมชนดังได้กล่าวมาแล้ว จุดมุ่งหมายของการประกอบการวิสาหกิจชุมชนก็ ไม่ได้เน้นเพื่อแสวงหากำไรสูงสุดในเบื้องต้น แต่จะเน้นไปที่การลดค่าใช้จ่ายและการสร้างรายได้ ให้แก่สมาชิก ทั้งในระดับครอบครัวและชุมชนเป็นหลักก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน มีความมั่นคงสูง ซึ่งการดำรงชีพในชุมชนนั้น ไม่จำเป็นต้องอพยพไปอยู่ที่อื่น

คุณสมบัติและหลักเกณฑ์วิสาหกิจชุมชน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) ได้อธิบายคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ ของวิสาหกิจชุมชนไว้ ดังนี้

1. เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการ พัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน

2. ดำเนินการหรือประสงค์ที่จะดำเนินการร่วมกันในชุมชน โดยเป็นคณะบุคคลในรูปของนิติบุคคล หรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้ แต่ต้องประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในชุมชน ไม่น้อยกว่า 7 คน (ไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน)

3. มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้ เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองและเพื่อให้เกิดประโยชน์กับคนในชุมชนได้

4. เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย สามารถรักษาความสงบ เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนได้

การดำเนินการของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

มาตรา 11 เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอาจดำเนินการดังต่อไปนี้ (พระราชบัญญัติส่งเสริมรัฐวิสาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548, 2548)

1. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือกิจการภายในของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ โดยจัดตั้งหรือการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบ ทรัพยากรหรือภูมิปัญญาของชุมชน มาใช้ให้เหมาะสมกับวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่น

1.2 การให้ความรู้หรือการฝึกอบรม หรือความช่วยเหลือในการปรับปรุงหรือพัฒนาการผลิต การให้บริการ การบริหารจัดการ การจัดหาทุน การใช้กลยุทธ์ทางการตลาด และดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย

1.3 ให้คำแนะนำหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ

2. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือกิจการภายนอกของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย ดังต่อไปนี้

2.1 เป็นคนกลางในการติดต่อกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งองค์กรภาคเอกชน เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือและการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย

2.2 ประสานงานกับเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชนอื่น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ หรือดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ หรือเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย

3. เป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการให้ความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าในด้านคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการและการบริหารจัดการและใช้กลยุทธ์ทางการตลาด

4. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายหรือมาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชนของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ประโยชน์ของวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) อธิบายถึงประโยชน์ของวิสาหกิจชุมชน ไว้ดังนี้

1. การรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน มีความมั่นคง ได้รับการรับรองตามกฎหมาย
2. การส่งเสริมความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาความสามารถในการจัดการตรงตามความต้องการที่แท้จริง
3. ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต

จากการศึกษาพระราชบัญญัติส่งเสริมรัฐวิสาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548 (2548) แนวคิดของ อาแว มะแสด (2558) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) สรุปได้ว่าวิสาหกิจชุมชน เป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ ตามวิถีชีวิตของชุมชนนั้น ๆ ร่วมกัน ในรูปของกลุ่มที่มีสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของและดำเนินการช่วยเหลือร่วมกัน ทั้งด้านการผลิตสินค้า การให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งยังรวมถึงการค้าและการบริหารจัดการประกอบกิจการเพื่อสร้างรายได้ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อพัฒนาต่อยอดขยายกิจการ ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด เพื่อยกระดับความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาความสามารถ เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองและเพิ่มรายได้แก่คนในชุมชน เพื่อประโยชน์สุขของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชนท้องถิ่น ให้มีความมั่นคงในการดำรงชีพในชุมชน และก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต ซึ่งการสรุปแนวคิดนี้ ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาร่วมกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ที่มีรายละเอียดของตัวแปรคล้ายกัน โดยมีข้อค้นพบ ดังนี้ งานวิจัยของ ชิตพิพัทธ์ จินานุญ (2556) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับบทบาทองค์กรทางสังคม ที่สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย งานวิจัยของ ธีรยุทธ ดิณภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า การนำระบบที่ดีมาใช้ จะทำให้ชุมชนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีอำนาจต่อรองเรื่องราคา ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุข มีคุณค่าและมีความยั่งยืน และงานวิจัยของ ณัฐเศรษฐ์ น้ำคำ และ สุรัชย์ บุญเจริญ (2560) พบว่า การนำหลักการบริหารที่ดีมาใช้ จะนำสู่

ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยสามารถนำไปถ่ายทอดและเรียนรู้ ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป

ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และ จังหวัดสระแก้ว มีรายละเอียดดังตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 7 (ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2560).

ตารางที่ 1 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
1	3-24-08-02/ 1-0031	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน หมู่บ้านนา	เลขที่ 161 หมู่ 3 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 081-8619-226
2	3-24-08-02/ 1-0048	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านท่ากระดาน	เลขที่ 182 หมู่ 1 ตำบลท่ากระดาน อำเภอ สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 089-8321-267
3	3-24-08-02/ 1-0050	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านนายาว	เลขที่ 122/2 หมู่ 15 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
4	3-24-09-04/ 1-0007	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน หนองไม้แก่น	เลขที่ 129/3 หมู่ 3 ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 086-1521-566
5	3-24-10-02/ 1-0008	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านหนองฝาละมี	เลขที่ 316 หมู่ 4 ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 089-0911-406
6	3-24-10-02/ 1-0011	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านท่ามะนาว หมู่ 23 ตำบลคลองตะเกรา	เลขที่ 390/ 2 หมู่ 23 ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 086-148-779
7	3-24-10-02/ 1-0012	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ห้วยตะปอก	เลขที่ 449/ 6 หมู่ 9 ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
8	3-24-10-02/ 1-0013	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน เขาดลาด-เทพประทาน	เลขที่ 23/ 2 หมู่ 15 ตำบลท่าตะเกียบ อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 086-0461-195
9	3-24-10-02/ 1-0015	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านเกาะลอย	เลขที่ 238 หมู่ 3 ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 089-9309-475

ตารางที่ 2 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดชลบุรี

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
1	3-20-03-03/ 1-0003	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน หนองเสือช้าง	เลขที่ 47 หมู่ 3 ตำบลหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
2	3-20-03-01/ 1-0005	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน หนองใหญ่	เลขที่ 1071 หมู่ 4 ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
3	3-20-03-04/ 1-0003	ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืนสุขสมบูรณ์	เลขที่ 97 หมู่ 4 ตำบลห้างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
4	3-20-10-06/ 1-0012	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านเขาใหญ่	เลขที่ 148 หมู่ 2 ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
5	3-20-10-01/ 1-0008	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านคลองโค	เลขที่ 166 หมู่ 6 ตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 087-1358-556
6	3-20-10-01/ 1-0009	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านหนองใหญ่	เลขที่ 34 หมู่ 7 ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 085-2797-088
7	3-20-10-05/ 1-0012	โครงการเพิ่มศักยภาพ ปาล์มน้ำมันบ้านไม้หอม	เลขที่ 238 หมู่ 7 ตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
8	3-20-10-06/ 1-0015	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านคลองตาเพชร	เลขที่ 320 หมู่ 3 ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 089-0909-025
9	3-20-10-04/ 1-0006	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านหนองน้ำขาว	เลขที่ 123/ 1 หมู่ 3 ตำบลธาตุทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
10	3-20-11-01/ 1-0003	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน เกาะจันทร์	เลขที่ 123/ 5 หมู่ 6 ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 089-9887-980
11	3-20-11-01/ 1-0004	กลุ่มผู้ผลิตปาล์มน้ำมัน หมู่ที่ 12 เกาะจันทร์	เลขที่ 194/ 3 หมู่ 12 ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 081-7616-219

ตารางที่ 3 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
1	3-23-01-11/ 1-0005	กลุ่มปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลท่ากุ่ม	เลขที่ 7/ 1 หมู่ 4 ตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด
2	3-23-01-08/ 1-0003	กลุ่มปลูกปาล์ม หมู่ 6 ห้วยแร้ง	เลขที่ 150 หมู่ 6 ตำบลห้วยแร้ง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด
3	3-23-01-09/ 1-0005	กลุ่มเกษตรกร ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านเนินดินแดง	เลขที่ 99/ 9 หมู่ 9 ตำบลเนินทราย อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด โทรศัพท์ 086-8376-097
4	3-23-03-05/ 1-0011	กลุ่มปลูกปาล์มน้ำมัน สะอาด	เลขที่ 133 หมู่ 4 ตำบลสะอาด อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
5	3-23-04-02/ 1-0003	ปลูกปาล์มข้างถนน	เลขที่ 56/ 4 หมู่ 4 ตำบลข้างถนน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด

1235763310

ตารางที่ 4 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดปราจีนบุรี

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
1	3-25-02-13/ 1-0005	กลุ่มปลูกปาล์ม บ้านสันคัน	เลขที่ 98 หมู่ 5 ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
2	3-25-03-05/ 1-0007	กลุ่มปลูกปาล์มน้ำมัน แก่งดินสอ หมู่ 8	เลขที่ 239 หมู่ 8 ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี
3	3-25-03-05/ 1-0013	กลุ่มเกษตรกร การผลิตปาล์มน้ำมัน ตำบลแก่งดินสอ	เลขที่ 259 หมู่ 3 ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี โทรศัพท์ 084-7214-322

ตารางที่ 5 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดระยอง

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
1	3-21-02-01/ 1-0010	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลสำนักท้อน	เลขที่ 102 หมู่ 6 ตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

ตารางที่ 6 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดจันทบุรี

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
1	3-22-04-04/ 1-0007	กลุ่มปลูกปาล์ม บ้านแสมค	เลขที่ 9/ 9 หมู่ 9 ตำบลหนองตากง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
2	3-22-04-02/ 1-0007	กลุ่มปาล์มน้ำมันและไม้ ผลบ้านใหม่	เลขที่ 44/ 1 หมู่ 4 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
3	3-22-04-01/ 1-0014	สวนปาล์มบ้านทุ่งม่วง	เลขที่ 49/ 2 หมู่ 7 ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
4	3-22-07-02 1-0042	กลุ่มปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านเตาถ่าน	เลขที่ 317 หมู่ 5 ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

1285763310

ตารางที่ 7 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดสระแก้ว

ที่	เลขทะเบียน/ คำขอเลขที่	ชื่อ	ที่ตั้ง
1	3-27-02-01/ 1-0024	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน สาขาคลองหาด	เลขที่ 245 หมู่ 5 ตำบลคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว
2	3-27-05-08/ 1-0012	ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน บ้านตาพรหม	เลขที่ 179 หมู่ 12 ตำบลแซร์อ้อ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
3	3-27-05-11/ 1-0013	สวนปาล์มทรงฤทธิ์	เลขที่ 59 หมู่ 4 ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
4	3-27-05-06/ 1-0023	ปาล์มน้ำมัน ตำบลช่องกุ่ม	เลขที่ 221 หมู่ 5 ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
5	3-27-07-03/ 1-0044	กลุ่มผู้ปลูกปาล์ม บ้านเนินสยาม ตำบลพระเพลิง	เลขที่ 322 หมู่ 19 ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว โทรศัพท์ 086-1547-657

ข้อมูลเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมัน (Oil palm) จัดเป็นพืชตระกูลปาล์ม จะมีหลายสายพันธุ์ ซึ่งลักษณะของลำต้นเป็นแบบลำต้นเดี่ยว มีขนาดลำต้นอยู่ที่ 12-20 นิ้ว โดยประมาณ เมื่อต้นปาล์มน้ำมันมีอายุ 1-3 ปี โดยประมาณ จะมีลำต้นที่ถูกหุ้มด้วยโคนกาบใบ แต่เมื่อมีอายุที่มากขึ้น กาบใบและโคนจะหลุดร่วง ซึ่งทำให้เห็นลำต้นได้ชัดเจนมากขึ้น ผิวของลำต้นมีลักษณะคล้ายกับต้นตาล ลักษณะของใบเป็นรูปก้างปลา โคนกาบใบจะมีเป็นซี่ ๆ คล้ายกับหนามแต่ไม่คมมาก เมื่อไปถึงกลางใบหนามดังกล่าวจะพัฒนาเป็นใบ กระบวนการตัดทางหรือใบของปาล์ม จะตัดเอาทะเลายปาล์มหรือนิยามเรียกว่า แทงปาล์ม (มดิชน, 2560)

ปาล์มน้ำมัน จัดเป็นพืชเศรษฐกิจมีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปแอฟริกา เป็นพืชที่ให้ผลผลิตน้ำมันต่อหน่วยพื้นที่สูงกว่าพืชน้ำมันทุกชนิด สามารถนำมาแปรรูปทั้งในรูปแบบของน้ำมันพืชที่ใช้ประกอบอาหารและใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารต่าง ๆ เช่น ขนมขบเคี้ยว นมข้นหวาน บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ครีมและเนยเทียม เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานทดแทนไบโอดีเซล (วิกิพีเดีย, 2560) ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ให้ผลผลิตน้ำมันต่อหน่วยพื้นที่ปลูกสูงกว่าพืชน้ำมันชนิดอื่นทุกชนิด สามารถผลิตน้ำมันได้สูงถึงประมาณ 520 กิโลกรัม ต่อไร่ สูงกว่าถั่วเหลืองถึงเกือบ 10 เท่า

โดยมีต้นทุนการผลิตน้ำมันต่อกิโลกรัมถูกกว่าพืชน้ำมันชนิดอื่น ทำให้หลายประเทศหันมาปลูกปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจกันมาก เพื่อใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมันใน 3 ช่องทาง คือ พืชอาหาร (แปรรูปเป็นน้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค) โอลีโอเคมี (สำหรับอุปโภคและบริโภค) และเป็นพืชพลังงาน (ผลิตเป็นไบโอดีเซล) (มดิชน, 2560)

การใช้น้ำมันปาล์มเป็นส่วนผสมเพื่อช่วยลดการใช้น้ำมันดีเซล ส่งผลให้ประเทศสามารถเพิ่มความมั่นคงทางด้านพลังงานได้ ช่วยลดปัญหาผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม และสามารถแปรรูปเป็นสบู่ ผงซักฟอก เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ต่าง ๆ และอาหารสัตว์ ด้วยไขมันจากปาล์มเป็นอาหารสัตว์ กะลาปาล์มเป็นวัตถุดิบเชื้อเพลิง ทะลายปาล์มใช้เพาะเห็ด และกระทั่งการปลูกถั่วดินก็ช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ลดภาวะโลกร้อนได้ ปัจจุบัน ประเทศที่ผลิตและส่งออกน้ำมันปาล์มรายใหญ่ที่สุดในโลก คือประเทศมาเลเซีย ผลิตเป็นสัดส่วนมากถึง ร้อยละ 47 ของการผลิตในโลก (วิกิพีเดีย, 2560)

ในการขับเคลื่อนปาล์มน้ำมันให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบ หากมีการเน้นที่การตัดทะลายปาล์มสดๆ จะมีลูกของผลปาล์มน้ำมันร่วงตกบริเวณโคนต้น 10-20 ผล ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมที่จะทำการเก็บเกี่ยวและจะให้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่หีบสกัดสูงกว่า ร้อยละ 20 มีระยะเวลาของการสร้างน้ำมันในทะลายปาล์มจนถึงระยะเก็บเกี่ยว เริ่มสะสมน้ำมันในผลปาล์ม เมื่ออายุ 17 สัปดาห์ หลังการผสม (ประมาณ ร้อยละ 5) และจะมากที่สุดเมื่อมีอายุ 23 สัปดาห์ โดยจะมีน้ำมันต่อทะลายมากกว่า ร้อยละ 38 (วิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการเคมี) ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหานี้โดยยั่งยืนเพื่อการพัฒนาปาล์มน้ำมันและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มนั้น โรงสกัดจะต้องกำหนดซื้อผลผลิตทะลายปาล์ม ตามคุณภาพความสุกที่น้ำมัน ร้อยละ 20 ภายใต้ระบบของการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เหมาะสม ดังภาพที่ 6 ดังนี้ (บริษัท มีเดียออฟกรีนกรุ๊ป จำกัด, 2561)

ภาพที่ 6 ส่วนประกอบภายในของผลปาล์มน้ำมันถูกผสมทางการค้า

จึงเห็นได้ว่า ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชเศรษฐกิจที่ปลูกดูแลง่าย เพราะทนต่อสภาพแวดล้อม รุนแรงได้ดีกว่าพืชน้ำมันอื่น ๆ สามารถใช้เป็นพืชพลังงานได้เหมาะสม เป็นพืชที่ไม่มีการปรุแต่ง พันธุกรรมแปลกปลอมในปัจจุบัน มีอายุยืน เมื่อปลูกแล้วเก็บเกี่ยวได้เป็นเวลานาน มีตลาด อุตสาหกรรมรองรับ ได้หลายชนิด ทำให้มีการขยายพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่องทุกปี นอกจากนี้ ปาล์มน้ำมันยังสามารถนำเอาส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทาบ ลำต้น ทะลายเปล้า กะลา เส้นใย น้ำเสียดจากโรงงานมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์ จึงเห็นได้ว่า ปาล์มน้ำมันเมื่อปลูกแล้ว จะสามารถเก็บเกี่ยวใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด ทำให้ปาล์มน้ำมันสามารถกระจายรายได้ไปทั้งระบบ เช่น เกษตรกร โรงงานหีบสกัดน้ำมันปาล์มดิบ โรงงานกลั่นบริสุทธิ์น้ำมันปาล์มดิบ อุตสาหกรรม ผลิตอาหารและเครื่องอุปโภค ขณะเดียวกัน มีบทบาทเป็นพืชพลังงานที่รัฐบาลได้ให้การสนับสนุน การเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อผลิตและนำน้ำมันปาล์มไปแปรรูปผลิตเป็นไบโอดีเซล เพื่อทดแทนน้ำมันดีเซล เพื่อประหยัดงบประมาณจากการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ และส่งเสริม การสร้างงานภายในประเทศให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม (มดิชน, 2560)

แหล่งผลิตปาล์มน้ำมัน

ประเทศอินโดนีเซีย จัดเป็นแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันอันดับ 1 ของโลก รองลงมา คือมาเลเซีย หากเปรียบเทียบในบทบาทผู้นำตลาดน้ำมันปาล์ม รวมทั้งผลประกอบการแล้ว มาเลเซีย สามารถได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงมาก เพราะมาเลเซียมีขยายพื้นที่ปลูกและพัฒนานวัตกรรม การแปรรูปเพื่อสร้างเพิ่มมูลค่าปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบัน มาเลเซียยังมีพื้นที่ปลูก ปาล์มน้ำมันสูงกว่าประเทศไทย 7-8 เท่า นอกจากนี้ คณะกรรมการปาล์มมาเลเซีย (MPOB) กำหนด นโยบายว่า ภายใน พ.ศ. 2563 มาเลเซียจะขยายพื้นที่ปลูกปาล์ม 100,000 เฮกตาร์/ปี (625,000 ไร่) หากศึกษาข้อมูลพื้นที่ปลูกในปี พ.ศ. 2560 มีพื้นที่รวม 35.27 ล้านไร่ และเพิ่มผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย ร้อยละ 5 ต่อปี จาก 3 เป็น 4.1 ตัน/ไร่ และเพิ่มอัตราการสกัดน้ำมัน (OER) จากร้อยละ 0.49 เปลี่ยนเป็น ร้อยละ 23 ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้กระทรวงพาณิชย์ ประกาศยุทธศาสตร์พัฒนา ปฏิรูปปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม 6 ด้าน ภายในระยะเวลา 20 ปี (นับถึงปี พ.ศ. 2579) โดยวางแผน เพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันจาก 2.6 ตัน/ไร่ เป็น 3.51 ตัน/ไร่ และพัฒนาคุณภาพปาล์มให้มีเปอร์เซ็นต์ น้ำมันสูงขึ้น จากร้อยละ 17 เป็นร้อยละ 20 เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร จากปีละ 90 ล้านบาท เป็น 300 ล้านบาท ภายในปี พ.ศ. 2579 (มดิชน, 2560)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560 อ้างถึงใน มดิชน, 2560) ประกาศผลผลิต ปาล์มน้ำมัน ปี พ.ศ. 2560 มีปริมาณ 12.47 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยมีปริมาณที่ใกล้เคียงกับ พ.ศ. 2557-2558 หากเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2559 ซึ่งมีผลผลิต 10.997 ล้านตัน จึงเห็นว่าผลผลิต ปาล์มน้ำมันนี้ มีปริมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.39 ซึ่งตั้งแต่ พ.ศ. 2556 นี้ มีปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์ม

ค่อนข้างมาก เนื่องจากปริมาณผลปาล์มที่ออกสู่ตลาดมีมากเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเดือน มีนาคม พ.ศ. 2560 ปริมาณผลปาล์ม อยู่ที่ 1.11 ล้านตัน จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 1.57 ล้านตัน ประกอบกับมีการส่งเสริมให้เกษตรกรทำปาล์มคุณภาพโดยการตัดปาล์มสุก เพอร์เซ็นต์ น้ำมันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15-16 เป็นร้อยละ 17-18 ทำให้มีปริมาณน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นด้วย ผลผลิตปาล์มน้ำมัน ปี พ.ศ. 2560 (มดิชน, 2560)

จึงเห็นว่ากระทรวงพาณิชย์ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผลปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมันในการตัดปาล์มสุก โดยใช้วิธีการสร้างเครือข่ายในวงจรการค้าปาล์มน้ำมัน จัดอบรมเกษตรกรผู้ตัดปาล์ม จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างเกษตรกร รวมไปถึงลานเท และโรงงานสกัดปาล์มน้ำมัน รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ สังคมออนไลน์ และป้ายประชาสัมพันธ์ ให้เกษตรกรตัดปาล์มสุกเพื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมัน เป็นการเพิ่มรายได้ เกษตรกร รวมทั้งขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัดแหล่งผลิตปาล์มน้ำมัน และยังได้แต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อกำกับดูแลตรวจสอบการรับซื้อผลปาล์มน้ำมันคุณภาพตามเปอร์เซ็นต์น้ำมัน อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อไม่ให้นำผลปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพ กลับเข้าสู่ โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มได้อีก และขอให้สภาเกษตรกรจังหวัดชี้แจงทำความเข้าใจเกษตรกร ในพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมัน ซึ่งผลการสร้างเครือข่ายดังกล่าว ส่งผลให้เกษตรกร สามารถเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมันปาล์มได้ (มดิชน, 2560)

สถานะการผลิต การตลาดและราคาภายในประเทศและต่างประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560) รายงานว่า ผลผลิตปาล์มน้ำมันเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 1.113 ล้านตัน คิดเป็นน้ำมันปาล์มดิบ 0.189 ล้านตัน ลดลงจากผลผลิตปาล์มทะเลทราย 1.264 ล้านตัน น้ำมันปาล์มดิบ 0.215 ล้านตัน ของเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ 11.95 และร้อยละ 12.09 ในส่วนราคาน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) ของมาเลเซีย คาดว่ามีแนวโน้มปรับตัวลดลง ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2560 เนื่องจากมาเลเซียได้ประมาณการผลผลิตปาล์มน้ำมันปริมาณอยู่ที่ 19.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้นอยู่ที่ 20 ล้านตัน ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.6 เป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ และสต็อก น้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นจากระดับ 2.1 ล้านตัน เป็น 2.3 ล้านตัน ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบซื้อขาย ล่วงหน้าตลาดมาเลเซียส่งมอบในเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ลดลงราคาอยู่ที่ระดับ 2,477 ริงกิต ต่อตัน ราคาลดลง ร้อยละ 22 และประเทศผู้นำเข้ามีความต้องการเพิ่มขึ้นจากการนำเข้าของจีน และอินเดีย ในขณะที่เดียวกัน ผลผลิตถั่วเหลืองของสหรัฐอเมริกาและอเมริกาใต้เพิ่มขึ้นตั้งแต่ในช่วง ปลายปี พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบัน ทำให้สต็อกมีปริมาณเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 100 ล้านตัน ซึ่งส่งผลให้ ราคาน้ำมันพืชถั่วเหลืองปรับตัวลดลงและราคาน้ำมันปาล์มดิบปรับตัวสูงขึ้น

ทั้งนี้ สิ่งสำคัญในการให้ความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ที่ช่วยกันพัฒนาคุณภาพผลปาล์ม โดยเน้นตัดปาล์มสุกเพื่อให้ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้น ช่วยให้อายุเก็บเกี่ยวมีรายได้มากขึ้น เพราะทุก ๆ ร้อยละ 1 น้ำมันที่เพิ่มขึ้น จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น กิโลกรัมละ 0.30 บาท หากเปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2 จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกเป็น ร้อยละ 1,800 บาท ซึ่งหากดำเนินการเช่นนี้ จะทำให้เกษตรกรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีผลกำไร เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ คาดว่าผลผลิตตลอดทั้งปีของปี พ.ศ. 2561 จะมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 15 เนื่องจากผลกระทบจากปัญหาการคายางพาราตกต่ำในช่วงที่ผ่านมา มีการตัด โคนต้นยางในพื้นที่ภาคใต้ ภาคตะวันออกจึงหันมาปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงควรวางแผนการกระจายผลผลิตปาล์มน้ำมัน ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่น พัฒนาคุณภาพการสกัดน้ำมันปาล์มน้ำมันให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อผลักดันน้ำมันปาล์มของไทยสู่การตลาดส่งออกในอนาคต ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาผลผลิต ล้นตลาดได้อีกแนวทางหนึ่ง (มดิชน, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐเศรษฐ์ น้ำคำ และสุรัชย์ บุญเจริญ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทานข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบริบทและการพัฒนา ห่วงโซ่อุปทานข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ประเมินผลและถ่ายทอดความรู้ห่วงโซ่อุปทานข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ขาดการจัดการด้านห่วงโซ่อุปทานข้าวให้เป็นไปตามระบบ ผู้วิจัย ผู้นำกลุ่มและสมาชิก กลุ่มได้พัฒนาองค์ความรู้ห่วงโซ่อุปทานข้าวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้น ดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการไปใช้กับสมาชิกในกลุ่ม เมื่อสมาชิกได้ดำเนินการ เห็นได้ว่า สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตข้าว มีการเพิ่มมูลค่าของข้าวโดยการแปรรูปข้าวให้มีมูลค่าที่สูงขึ้น ทำให้สังคมของชุมชนเปลี่ยนแปลง นำทรัพยากรที่มีอยู่ในกลุ่มชุมชนมาใช้ประโยชน์ เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ซึ่งทำให้ในกลุ่มสมาชิกแต่ละครัวเรือนเกิดการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา นำไปสู่ความสำเร็จ จึงนำไปถ่ายทอดและเรียนรู้ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป

ธันยธร ติณภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) ศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ในเขตภาคกลางของประเทศไทย งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพและปัญหาของการจัดการห่วงโซ่อุปทานในวิสาหกิจชุมชน

โดยพิจารณาจากระบวนการจัดการแบบ SCOR model การศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทาน กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ และเสนอแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ ในเขตภาคกลาง โดยบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผลการวิจัย พบว่าแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการด้านการเกษตรได้อย่างเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ภายใต้พื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต สำหรับแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานของวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ ในเขตภาคกลาง โดยบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางในการจัดการห่วงโซ่อุปทานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ต้องสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้บริโภคได้ทราบถึงประโยชน์ของข้าวอินทรีย์และมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของข้าวอินทรีย์ มีเรื่องราวของวัฒนธรรมการกินข้าว กระบวนการผลิตข้าว ซึ่งล้วนแต่ใส่ใจด้านความปลอดภัย ซึ่งอาจจะต้องใช้บรรทัดฐานเป็นตัวอธิบายบนฉลากที่บ่งบอกถึงคุณค่าทางโภชนาการ การรับรองความปลอดภัยและมาตรฐานการผลิตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างความแข็งแกร่งด้วยตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มและด้วยขณะนี้ ภาครัฐเองก็ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการเกษตรอย่างจริงจังและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในระยะยาว และกลุ่มผู้ผลิตข้าวควรที่จะมองเห็นคุณค่าของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบ 3) ด้านการผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป 4) ด้านการจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า และ 5) ด้านการรับคืนสินค้าจากลูกค้า องค์ประกอบนี้ จะต้องมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีการวางแผนทุกกระบวนการ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ให้เป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งในด้านปัจจัยการผลิตหรือการรวมผลผลิต เพื่อให้เพียงพอต่อการสั่งซื้อจากลูกค้าทั้งรายย่อยและรายใหญ่ โดยกำหนดราคาได้เอง มีอำนาจต่อรองเรื่องราคา และไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง สามารถพึ่งพาตนเองได้และดำรงอยู่ด้วยวิถีชีวิตของเกษตรกรอินทรีย์ ที่มีความสุข มีคุณค่าและมีความยั่งยืน

พเยาว์ สายทองสุข (2559) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานในการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ประเภทผ้าขึ้นดินจก (ผ้าคูบัว) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบและวิธีการในการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรไท-ยวน ราชบุรี จำกัด ในการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าขึ้นดินจก และ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการ โลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทาน กับขีดความสามารถทางการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ผ้าขึ้นดินจก เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ให้กับสหกรณ์การเกษตรไท-ยวน ราชบุรี จำกัด ผลการศึกษา พบว่า 1) รูปแบบและวิธีการในการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ด้านการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าขึ้นดินจก ระยะเวลาการผลิต รูปแบบของการบริหารจัดการ องค์กรหรือกลุ่ม และแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต มีความสัมพันธ์กับการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันด้านการลดต้นทุน การดำเนินการ และการเพิ่มระดับคุณภาพการบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 2) กลยุทธ์การจัดการ โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน มีความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับคุณภาพของการส่งมอบผลิตภัณฑ์การให้บริการที่ดี ด้านการลดต้นทุน ความพึงพอใจ การไหลของข้อมูลและกิจกรรม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลดังกล่าวสะท้อนว่า การนำกลยุทธ์การจัดการ โลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทาน มาใช้ จะทำให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในเรื่องของการลดต้นทุน และความพึงพอใจของผู้บริโภค

ภกมณ กิจนุสนธิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน การจัดการปฏิบัติการและการจัดการ โลจิสติกส์ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ความสามารถของการผลิต การดำเนินงาน และประสิทธิภาพของการขนส่งและ โลจิสติกส์ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กในประเทศไทย และศึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจและประสิทธิภาพของด้านการดำเนินการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กในประเทศไทย จากการศึกษาปัญหาที่ผ่านมา พบว่า SMEs จำนวนมากยังประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านการบริหารจัดการ ซึ่ง เป็นหัวใจสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ สำหรับธุรกิจที่มีโรงงานผลิตสินค้า ไม่ว่าโรงงานขนาดเล็กหรือโรงงานขนาดใหญ่ มักจะมีปัญหาด้านการบริหารการผลิต จึงเป็นที่มาของการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจในยุคนี้ให้ประสบความสำเร็จ และมีความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างแท้จริงได้ จึงควรศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจ ตั้งแต่การนำเข้าวัตถุดิบ การผลิต การขนส่ง จนถึงมือลูกค้าปลายทาง และให้ความสำคัญในการสร้างกำไรในระยะยาว งานวิจัยนี้ ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานและด้านการดำเนินการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานในด้านกระบวนการ จัดหาและด้านการสร้างความสัมพันธ์ ส่งผลต่อการจัดการ โลจิสติกส์ การจัดการปฏิบัติการและการผลิต รวมไปถึงประสิทธิผลของการจัดการปฏิบัติการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย การจัดการด้านผลิตและการปฏิบัติการส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

สัญญา ลี้แก่กุล และเจษฎา นกน้อย (2559) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการ ไร่โอปทาน และโลจิสติกส์อุตสาหกรรมการผลิตข้าวสังข์หยด เมืองพัทลุง ระดับชั้นเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจแปรรูป การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบไร่โอปทานของอุตสาหกรรมการผลิตข้าวสังข์หยด เมืองพัทลุง และประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการ ไร่โอปทานและโลจิสติกส์ ในระดับชั้นเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจแปรรูป (โรงสี) ผลการวิจัย พบว่า ไร่โอปทาน ประกอบด้วย เกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจแปรรูป (โรงสี) ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีกและผู้ค้าบริโภค ผลการดำเนินงานด้านการจัดการ ไร่โอปทานและโลจิสติกส์ พบว่า ปริมาณสินค้าในแต่ละระดับชั้นไม่เพียงพอกับความต้องการ สินค้าเสียหายในระหว่างการจัดเก็บและมีสินค้าด้วยคุณภาพถูกส่งคืนจากลูกค้า ข้อเสนอแนะคือเกษตรกรควรได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และเทคนิคการลดความสูญเสียในการปลูกข้าวและการเก็บรักษา ส่วนกลุ่มวิสาหกิจแปรรูป (โรงสี) ควรเป็นหน่วยงานหลักในไร่โอปทาน เพื่อร่วมกันวางแผนและพยากรณ์ปริมาณการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ และควรมีการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดในกระบวนการตรวจรับวัตถุดิบ การบรรจุและการเก็บรักษา

สุจิตราภรณ์ จุสปาโล (2559) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการจัดการห่วง ไร่โอปทาน ผักปลอดสารพิษของวิสาหกิจชุมชนท่าสะพาน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์การดำเนินงานและหาแนวทางในการจัดการห่วง ไร่โอปทานผักปลอดสารพิษของวิสาหกิจชุมชนท่าสะพาน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษา พบว่า ควรมีแนวทาง ดังนี้ คือ 1) ศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตผักปลอดสารพิษตามกระบวนการผลิต มาตรฐาน GAP และแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน 2) เพิ่มการสื่อสารโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษมากขึ้น ทั้งด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์และแหล่งจำหน่าย โดยใช้สื่อที่ผู้บริโภคเข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้ ต้องมีการบริหารให้สินค้าสามารถกระจายเข้าถึงผู้บริโภคทุกระดับ 3) การวางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับฤดูกาล เพื่อรักษาผลผลิตจากการตลาด 4) การสร้างพันธมิตรทางการตลาด เพื่อเป็นศูนย์กระจายสินค้าและกำหนดราคากลางร่วมกัน เพื่อส่งเข้าสู่ตลาดใหญ่

อดิگان อินตะวัง (2557) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการห่วง ไร่โอปทานและเครือข่ายธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า (ช.ก.ส.) ภาคเหนือตอนบนของไทย การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการจัดการห่วง ไร่โอปทานเครือข่ายธุรกิจและผลการดำเนินงานตลอดจนการจัดการห่วง ไร่โอปทานและเครือข่ายธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ช.ก.ส. ภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี สังกัดสาขาจังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุด มีตำแหน่งงานเป็นกรรมการ มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี

เงินเดือนที่ได้รับไม่เกิน 15,000 บาท มีความคิดเห็นต่อการจัดการห่วงโซ่อุปทาน เครือข่ายธุรกิจ และผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลทางตรงต่อเครือข่ายธุรกิจมากที่สุด รองลงมา คือเครือข่ายธุรกิจ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงาน และการจัดการห่วงโซ่อุปทานมีอิทธิพลทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานโดยอ้อมผ่านเครือข่ายธุรกิจ

ชิตพัทธ์ จินาบุญ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการห่วงโซ่อุปทานมังคุดเพื่อการส่งออก: บทบาทขององค์กรทางสังคมและห่วงโซ่อุปทานสมัยใหม่ การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมถึงวิธีการในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตมังคุดเพื่อการส่งออก โดยขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นไปที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มมังคุด ศูนย์การเรียนรู้การเกษตรท่ามะปลา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่าตลาดของมังคุดเพื่อการส่งออกมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งส่งออกภายในประเทศและนอกประเทศ แม้ในสภาวะปัญหาทางด้านแรงงาน ที่ขาดแคลน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นรวมถึงผลผลิตที่ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งในห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มมังคุด ศูนย์การเรียนรู้การเกษตรท่ามะปลา ได้ให้ความสำคัญกับบทบาทองค์กรทางสังคมที่สนับสนุนเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตมังคุดเพื่อการส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มมังคุดศูนย์การเรียนรู้การเกษตรท่ามะปลา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แนวทางการวางกลยุทธ์ออกเป็นดังนี้ 1) การวางแผนการจัดการผลผลิตและเพิ่มปริมาณการผลิตให้เพียงพอหรือเพิ่มขึ้น โดยการรับสมาชิกเพิ่ม เพื่อเพิ่มผลผลิตและเป็นการต่อรองราคากับผู้ประกอบการในเรื่องของปริมาณกับราคา 2) จัดหาช่องทางจำหน่ายเพิ่ม เพื่อให้ราคาผลผลิตที่ดี และพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพสูง ถ้ากลุ่มมีปริมาณจำนวนผู้ประกอบการมากขึ้นและตลาดของการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย จะทำให้เกิดการแข่งขันของผู้ประกอบการและความต้องการของตลาดที่ต้องการผลผลิตมากขึ้น 3) ควรจัดอบรมเพิ่มการเรียนรู้ให้กับคณะกรรมการศึกษาความรู้ใหม่และนำมาถ่ายทอดให้กับสมาชิก ทำให้กลุ่มมีแนวทางการดำเนินงานใหม่ และนำเทคโนโลยี ความรู้ใหม่ มาช่วยในการบริหารจัดการ ทั้งระบบของการดำเนินงาน 4) มีการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของผลผลิตมังคุด เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการ เพื่อสร้างเป็นมาตรฐานของผลผลิตมังคุดที่สามารถส่งออกได้จริง 5) มีการใช้เด็กรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในการทำงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน และแนวทางการบริหารในรูปแบบสมัยใหม่ เช่น การพัฒนาจากการรวบรวมเป็นการเป็นผู้ส่งออกเอง โดยไม่ต้องผ่านผู้ประกอบการ 6) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ รวมถึงสร้างความสัมพันธ์กับผู้ประกอบการ เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ และรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่ม

ชนิศามณีนรัตน์รุ่งโรจน์ และขวัญกมล ดอนขวา (2555) ศึกษาเรื่องการจัดการโซ่อุปทานของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้าไหม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการวางแผน การจัดหา การผลิต การส่งมอบ และการส่งคืนสินค้ากลับของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้าไหมทอมือ และเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการ รวมถึงแนวทางการพัฒนาโซ่อุปทานของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้าไหมทอมือของกลุ่มอาชีพผ้าไหมทอมือ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า

1) กลุ่มอาชีพมีการวางแผนเพื่อการทำงานประจำวันจากประสบการณ์ โดยพิจารณาความสามารถในการทอผ้าเป็นหลัก จากนั้นจึงวางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบและเตรียมการผลิต รวมทั้งไม่มีการตั้งเป้าหมายในการดำเนินการและไม่มีการวางแผนจัดบันทึกข้อมูลใด ๆ 2) กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่จัดซื้อวัตถุดิบด้วยเงินสดจากผู้จำหน่ายภายในท้องถิ่น เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้จำหน่ายวัตถุดิบหลักคือ เกณฑ์คุณภาพของวัตถุดิบ ส่วนเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้จำหน่ายวัตถุดิบรองคือ เกณฑ์ความสะดวกในการซื้อ กระบวนการจัดหาวัตถุดิบ เริ่มจากตรวจสอบคำสั่งซื้อของลูกค้าและสำรวจปริมาณวัตถุดิบคงเหลือและจำนวนคนทอผ้า แล้วจึงคำนวณปริมาณวัตถุดิบที่ต้องสั่งซื้อเพิ่มตามประสบการณ์ของตนเอง 3) กลุ่มอาชีพที่ทอผ้าเป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่ทอผ้าไหมตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ส่วนกลุ่มอาชีพที่ทอผ้าเป็นอาชีพรอง จะทอผ้าไหมไว้รอจำหน่าย ทั้งนี้ มีกระบวนการผลิต มีการใช้แรงงานคนเป็นหลัก โดยมีกำลังการผลิตอยู่ระหว่าง 10,000-40,000 หลาต่อปี 4) กลุ่มอาชีพจัดส่งผ้าไหม เพื่อให้ลูกค้าผ่านบริการรถโดยสารสาธารณะและส่งตัวแทนไปร่วมงานแสดงสินค้ากับภาครัฐ 5) กลุ่มอาชีพผ้าไหมทอมือ ไม่มีการส่งคืนวัตถุดิบให้ผู้จัดจำหน่าย และมีการรับคืนผ้าไหมจากลูกค้าในระดับน้อยมาก และ 6) กลุ่มอาชีพ ควรต้องวางแผนเพื่อจัดซื้อวัตถุดิบ การวางแผนการผลิตและการกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้ในการดำเนินงาน พร้อมทั้งมีการจัดบันทึกข้อมูลในผลการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินงานของตน และควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมอาชีพทอผ้าไหมแก่เยาวชน เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน

กนต์ อินทวงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทานธุรกิจเม็ดมะม่วงหิมพานต์ของเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการโซ่อุปทานของธุรกิจเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ และการรับรู้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีผลต่อคุณภาพของเม็ดมะม่วงหิมพานต์ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการโซ่อุปทานของธุรกิจเม็ดมะม่วงหิมพานต์ จังหวัดอุตรดิตถ์ต่อไป ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมของการจัดการห่วงโซ่อุปทานธุรกิจเม็ดมะม่วงหิมพานต์ของเครือข่าย มีค่าปฏิบัติงานโดยรวม มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด และการจัดการในแต่ละด้าน

ทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการจัดการทางด้านคลังสินค้าและการจัดการด้านสารสนเทศ ขณะที่การจัดการทางด้านจัดซื้อ/ จัดหา มีระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด แต่ค่าเฉลี่ยยังอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งให้เห็นว่า ในการจัดการโซ่อุปทานธุรกิจเม็ดมะม่วงหิมพานต์ มีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธุรกิจต้นน้ำที่เกษตรกรและกลุ่มอาชีพเกษตรกรเป็นผู้ผลิต และป้อนวัตถุดิบให้กับ โซ่อุปทานธุรกิจเม็ดมะม่วงหิมพานต์กลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อไป ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน พบว่า ยังมีปัญหาทางการขาดแคลนแรงงาน ร้อยละ 62.5 ปัญหาการขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิต ร้อยละ 55 ปัญหาในเรื่องการขาดความรู้ในการผลิต ร้อยละ 49.5 และปัญหาสุดท้ายคือ ขาดแคลนเงินทุนในการผลิต ร้อยละ 33 ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งของเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ในประเทศ

1235763310

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก จำนวน 7 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเรขา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 38 วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนละ 10 คน รวม 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก โดยจัดสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้กับผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นเป็นเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งสามารถกำหนดโครงสร้างแบบสอบถามตามตัวแปรที่ศึกษา จากกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นนี้มีข้อคำถามชนิดปลายปิด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด แบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน แบ่งได้ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเงินทุน 2) ด้านแรงงาน 3) ด้านเทคโนโลยี 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านวัตถุดิบ และ 6) ด้านโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละส่วนในห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันดิบและโรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale)

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพ 2) ด้านปริมาณ 3) ด้านเวลา และ 4) ด้านค่าใช้จ่าย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale)

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก แบ่งได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน 2) ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ 3) ด้านการบริหาร ในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 4) ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และ 5) ด้านการตลาด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale)

โดยเกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถามส่วนที่ 2-4 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยประยุกต์ใช้ตามรูปแบบของ Likert's scale ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด กำหนดให้เท่ากับ 5 คะแนน

มาก กำหนดให้เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง กำหนดให้เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย กำหนดให้เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด กำหนดให้เท่ากับ 1 คะแนน

วิธีการแปลผลแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์การวัดและแปลความหมายในแบบสอบถามส่วนที่ 2 มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 เห็นด้วยน้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและนำไปทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง การหาความตรงเชิงเนื้อหาทำได้โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of item objective congruence: IOC)

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชนิ เมธิโยธิน

1.2 ดร.ชนิสรา แก้วสวรรค์

1.3 ดร.ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง

จากนั้น นำมาประมวลความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ได้พิจารณาแบบสอบถามเป็นรายชื่อ แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (Index of concordance: IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R แทน คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยค่า IOC นี้ สามารถกำหนดได้จากการอ้างอิงบุคคล โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับงานวิจัย

0 หมายถึง ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับงานวิจัย แต่อาจจะใช้ได้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

โดยผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถามเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มารวมกันในแต่ละบุคคล จากนั้นรวมคะแนนของทุกคนเข้าด้วยกันหารจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ จะได้ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเลข ซึ่งค่าในการยอมรับจะต้องไม่ต่ำกว่า .66 (ชนัญฐ ยังเฟื่องมนต์, 2554) จากการคำนวณได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 1

การทดสอบความเชื่อมั่นก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ควรนำแบบสอบถามไปดำเนินการทดลอง (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา แต่ไม่ใช่ประชากรของการศึกษานี้ จำนวน 30 คน ซึ่งการหาความเชื่อมั่น (Reliability) การศึกษานี้ ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปลองใช้ (Try out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรที่ต้องการศึกษา จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาทดสอบความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ที่ Nunnally (1978) ได้นำเสนอ ดังนี้

ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.7 สำหรับการวิจัยโดยการสำรวจ (Survey research)

ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.8 สำหรับการวิจัยพื้นฐาน (Basic research)

ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.9 สำหรับการวิจัยใช้ตัดสินใจ (Important research)

สำหรับการหาความเชื่อถือได้แต่ละแบบ เป็นการคำนวณค่าความน่าเชื่อถือได้ ซึ่งเป็นตัวเลขที่อยู่ในรูปทศนิยม มีค่าไม่เกิน 1.00 การแปลความหมายค่าความน่าเชื่อถือ ใช้เกณฑ์ดังตารางที่ 8 (พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ, 2553)

ตารางที่ 8 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient)

ค่าความเชื่อถือได้	ระดับความเชื่อถือได้	การนำไปใช้
0.80-1.00	สูงมาก	ใช้ได้ดีมาก
0.70-0.79	สูง	ใช้ได้ดี
0.50-0.69	ปานกลาง	พอใช้
0.30-0.49	ต่ำ	ควรปรับปรุง
ต่ำกว่า 0.30	ต่ำมาก	ใช้ไม่ได้

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ ทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability analysis) ผลการศึกษาได้ค่า Alpha เท่ากับ .763 มีระดับความเชื่อมั่นสูง นำไปใช้ได้ดี

ปรับปรุงรูปแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพ และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ผลข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก การศึกษานี้ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) การศึกษานี้ ตรวจสอบดูความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสข้อมูล
3. บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
4. ประมวลผลข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ
5. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

เมื่อผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้ว นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อใช้ในการพรรณนาข้อมูลตัวแปรด้านต่าง ๆ ดังนี้
  - 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบเลือกตอบ (Check list) วิเคราะห์สถิติโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
  - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ภาคตะวันออก ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ($\alpha = .05$) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การจัดการห่วงโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

สมมติฐานที่ 2 ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน 1-2 ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple linear regression analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple linear regression analysis) ทำการตรวจสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน (Testing for autocorrelation) สามารถทำได้โดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติ ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน คือค่าสถิติ Durbin-Watson โดยพิจารณาว่าค่าสถิติ Durbin-Watson มีค่าระหว่าง 1.50-2.50 (อัจฉริยา ปราบอริพ่าย, 2547) การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Testing multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่า Tolerance ถ้าค่า Tolerance มากกว่า 0.1 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (Menard, 1995) และพิจารณาจากค่า VIF (Variance inflation factor) ถ้าค่า VIF น้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กัน (Myers, Scott, Burgess & Burgess, 1995)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 ชุด ซึ่งผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 380 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับ
1. เพศ			
ชาย	288	75.79	1
หญิง	92	24.21	2
2. อายุ			
ต่ำกว่า 30 ปี	6	1.58	5
31-40 ปี	24	6.32	3
41-50 ปี	155	40.79	2
51-60 ปี	174	45.79	1
61 ปี ขึ้นไป	21	5.53	4
3. การศึกษา			
น้อยกว่ามัธยมศึกษาต้น	74	19.47	2
มัธยมศึกษาปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	215	56.58	1
อนุปริญญา/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	42	11.05	4
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	49	12.90	3

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับ
4. อาชีพ			
เกษตรกร/ ประมง	356	93.68	1
เอกชน	15	3.95	2
ลูกจ้างของรัฐ/ ราชการ/ วิสาหกิจ	9	2.37	3
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
น้อยกว่าเท่ากับ 10,000 บาท	17	4.47	5
10,001-20,000 บาท	30	7.89	3
20,001-30,000 บาท	68	17.89	2
30,001-40,000 บาท	229	60.26	1
40,001-50,000 บาท	19	5.00	4
50,000 บาท ขึ้นไป	17	4.47	5
รวม	380	100.00	-

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ จำนวน 380 คน เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 75.79 และเป็นเพศหญิง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 45.79 รองลงมา อายุ 41-50 ปี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 40.79 อายุ 31-40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.32 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.53 และอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.58 ตามลำดับ

การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 56.58 รองลงมา การศึกษาน้อยกว่า/ เท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47 การศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และการศึกษาอนุปริญญา/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.05 ตามลำดับ

อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 93.68 รองลงมา ทำงานบริษัทเอกชน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.95 และลูกจ้างของรัฐ/ราชการ/วิสาหกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.37 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26 รองลงมา รายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.89 รายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89 รายได้ 40,001-50,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 รายได้น้อยกว่า/เท่ากับ 10,000 บาท และ 50,001 บาท ขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน จำนวนรายการละ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47 ตามลำดับ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 51-60 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ อาชีพเกษตรกร และมีรายได้อยู่ในระหว่าง 30,001-40,000 บาท

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการห่วงโซ่อุปทานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 380 คน ประกอบด้วย ด้านเงินทุน ด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัตถุดิบ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) โดยสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานในภาพรวม

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
ด้านเงินทุน	3.01	1.10	ปานกลาง
ด้านแรงงาน	3.97	0.49	มาก
ด้านเทคโนโลยี	3.70	0.64	มาก
ด้านการบริหารจัดการ	3.70	0.64	มาก
ด้านวัตถุดิบ	3.95	0.48	มาก
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.00	0.42	มาก
ภาพรวม	3.75	0.51	มาก

จากตารางที่ 10 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ค่า SD เท่ากับ 0.51 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังนี้ อันดับแรก ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 ค่า SD เท่ากับ 0.42 รองลงมา ด้านแรงงาน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ค่า SD เท่ากับ .49 ด้านวัตถุดิบ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 ค่า SD เท่ากับ 0.48 ด้านเทคโนโลยีและด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน เท่ากับ 3.70 ค่า SD เท่ากับ 0.64 และ ด้านเงินทุนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.01 ค่า SD เท่ากับ 1.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านเงินทุน

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. สมาชิกมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร/ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน	2.73	1.32	ปานกลาง
2. สมาชิกได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากหน่วยงานเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน	3.13	1.23	ปานกลาง
3. สมาชิกสามารถจัดหาเงินทุนจากการระดมทุนในวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเพียงพอ	3.11	1.22	ปานกลาง
4. สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ให้สมาชิก เพื่อใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ	3.04	1.25	ปานกลาง
5. สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนจากที่อื่น เพื่อใช้ในการดำเนินงานได้	3.04	1.21	ปานกลาง
ภาพรวม	3.01	1.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเงินทุน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.01 ค่า SD เท่ากับ 1.10 อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของรายละเอียด อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ อันดับแรก สมาชิกได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากหน่วยงานเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.13 ค่า SD เท่ากับ 1.23 รองลงมา สมาชิกสามารถจัดหาเงินทุนจากการระดมทุนในวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.11 ค่า SD เท่ากับ 1.22 สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนจากที่อื่น เพื่อใช้ในการดำเนินงานได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.04 ค่า SD เท่ากับ 1.21

สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ให้สมาชิก เพื่อใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.04 ค่า SD เท่ากับ 1.25 และอันดับสุดท้าย สมาชิกมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อ เครื่องจักร/ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.73 ค่า SD เท่ากับ 1.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านแรงงาน

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. สมาชิกมีความรู้ความสามารถในดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนการปลูกปาล์มน้ำมัน	4.05	0.60	มาก
2. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานที่ทำอยู่	4.07	0.62	มาก
3. สมาชิกมีการบริหารแรงงานในการปลูก ปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ	3.96	0.64	มาก
4. สมาชิกได้รับความร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์มเป็นอย่างดี	3.70	0.79	มาก
5. ปาล์มน้ำมันของสมาชิกมีคุณภาพ เนื่องจาก การปฏิบัติงาน ได้ตามที่ภาครัฐกำหนดหรือ วางนโยบายไว้ให้	4.06	0.65	มาก
ภาพรวม	3.97	0.49	มาก

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านแรงงาน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ค่า SD เท่ากับ 0.49 อยู่ในระดับมาก ในส่วน ของรายละเอียดอยู่ในระดับมากทุกรายการ อันดับแรก สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานที่ทำอยู่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 ค่า SD เท่ากับ 0.62 รองลงมา ปาล์มน้ำมันของสมาชิกมีคุณภาพ เนื่องจากการปฏิบัติงาน ได้ตามที่ภาครัฐกำหนดหรือวางนโยบาย ไว้ให้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 ค่า SD เท่ากับ 0.65 สมาชิกมีความรู้ความสามารถในดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนการปลูกปาล์มน้ำมัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 ค่า SD เท่ากับ 0.60 สมาชิกมีการบริหาร แรงงานในการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ค่า SD เท่ากับ 0.64

และอันดับสุดท้าย สมาชิกได้รับความร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์มเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ค่า SD เท่ากับ 0.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านเทคโนโลยี

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. สมาชิกได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน	3.60	0.80	มาก
2. สมาชิกได้ใช้เทคโนโลยีในชุมชนปาล์มน้ำมัน ทำให้เกิดผลประโยชน์ในทางปฏิบัติ	3.96	0.64	มาก
3. สมาชิกสามารถใช้เทคโนโลยีในกระบวนการต่าง ๆ จนกระทั่งนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติ ที่น่าเชื่อถือ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี	3.94	0.68	มาก
4. สมาชิกสามารถสร้างวัสดุอุปกรณ์จากการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการ ได้อย่างดี	3.55	0.80	มาก
5. สมาชิกสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ผสมผสานในกระบวนการและผลผลิตได้เป็นอย่างดี เช่น สามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตได้	3.48	0.85	มาก
ภาพรวม	3.70	0.64	มาก

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านเทคโนโลยี พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ค่า SD เท่ากับ 0.64 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียด อยู่ในระดับมาก ดังนี้ อันดับแรก สมาชิกได้ใช้เทคโนโลยีในชุมชน ปาล์มน้ำมัน ทำให้เกิดผลประโยชน์ในทางปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ค่า SD เท่ากับ 0.64 รองลงมา สมาชิกสามารถใช้เทคโนโลยีในกระบวนการต่าง ๆ จนกระทั่งนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติ ที่น่าเชื่อถือ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 ค่า SD เท่ากับ 0.68 สมาชิก ได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.60 ค่า SD เท่ากับ 0.80 สมาชิกสามารถสร้างวัสดุอุปกรณ์จากการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการได้

อย่างดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.55 ค่า SD เท่ากับ 0.80 และอันดับสุดท้าย สมาชิกสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ผสมผสานในกระบวนการและผลผลิตได้เป็นอย่างดี เช่น สามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.48 ค่า SD เท่ากับ 0.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านการบริหารจัดการ

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. สมาชิกสามารถคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม	3.50	0.69	มาก
2. สมาชิกสามารถคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อนำมาใช้ในวิสาหกิจฯ ได้ดีขึ้น	4.06	0.40	มาก
3. สมาชิกมีการดูแลวิธีการเพาะปลูกและการดูแลการเก็บเกี่ยวผลปาล์มให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของโรงงาน	3.49	0.71	มาก
4. สมาชิกมีการรวบรวมวัตถุดิบ (ผลปาล์มทะเล) เพื่อให้อัตราการให้น้ำมันที่สูงขึ้น	4.08	0.39	มาก
5. สมาชิกมีการใช้ประโยชน์ผลพลอยได้ของปาล์มน้ำมันจากกระบวนการสกัดได้	4.07	0.46	มาก
ภาพรวม	3.84	.46	มาก

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.84 ค่า SD เท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดอยู่ในระดับมาก ดังนี้ อันดับแรก สมาชิกมีการรวบรวมวัตถุดิบ (ผลปาล์มทะเล) เพื่อให้อัตราการให้น้ำมันที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 ค่า SD เท่ากับ 0.39 รองลงมา สมาชิกมีการใช้ประโยชน์ผลพลอยได้ของปาล์มน้ำมันจากกระบวนการสกัดได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 ค่า SD เท่ากับ 0.46 สมาชิกสามารถคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อนำมาใช้ในวิสาหกิจฯ ได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 ค่า SD เท่ากับ 0.40 สมาชิกสามารถคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.50 ค่า SD เท่ากับ 0.69 และอันดับสุดท้าย สมาชิกมีการดูแลวิธีการเพาะปลูกและการดูแลการเก็บเกี่ยวผลปาล์มให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของโรงงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.49 ค่า SD เท่ากับ 0.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านวัตถุดิบ

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. สมาชิกมีการวัดปริมาณและคุณภาพผลผลิต ปาล์มสด	3.91	0.63	มาก
2. สมาชิกมีความรู้ในเตรียมการเพาะปลูกที่ดี	3.94	0.65	มาก
3. สมาชิกมีความรู้ในดูแลรักษาที่ดี	3.96	0.67	มาก
4. สมาชิกมีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีเพื่อให้ได้ ผลผลิตที่มีคุณภาพ	3.99	0.60	มาก
5. มีโรงงานรับซื้อใกล้เคียงบริเวณพื้นที่ที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสดได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง	3.97	0.58	มาก
ภาพรวม	3.95	0.48	มาก

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวัตถุดิบ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 ค่า SD เท่ากับ 0.48 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดอยู่ในระดับมากทุกรายการ อันดับแรก สมาชิกมีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 ค่า SD เท่ากับ 0.60 รองลงมา มีโรงงานรับซื้อใกล้เคียงบริเวณพื้นที่ที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสดได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ค่า SD เท่ากับ 0.58 สมาชิกมีความรู้ในดูแลรักษาที่ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ค่า SD เท่ากับ 0.67 สมาชิกมีความรู้ในเตรียมการเพาะปลูกที่ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 ค่า SD เท่ากับ 0.65 และอันดับสุดท้ายสมาชิกมีการวัดปริมาณและคุณภาพผลผลิตปาล์มสด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 ค่า SD เท่ากับ 0.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีไฟฟ้าเข้าถึงในการดำเนินงาน	3.97	0.55	มาก
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีน้ำประปาเข้าถึงในการดำเนินงาน	3.93	0.56	มาก
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีเครือข่ายโทรศัพท์มือถือเข้าถึงในการดำเนินงาน	3.99	0.55	มาก
4. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตกระจายครอบคลุมในเกือบทุกพื้นที่	4.07	0.50	มาก
5. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการคมนาคมทางบก มีการเชื่อมต่อโครงข่ายถนน (รถยนต์) สัญจรได้อย่างสะดวก	4.03	0.57	มาก
ภาพรวม	4.00	0.42	มาก

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ค่า SD เท่ากับ 0.42 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดอยู่ในระดับมากทุกรายการ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตกระจายครอบคลุมในเกือบทุกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 ค่า SD เท่ากับ 0.50 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการคมนาคมทางบก มีการเชื่อมต่อโครงข่ายถนน (รถยนต์) สัญจรได้อย่างสะดวก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.03 ค่า SD เท่ากับ 0.57 วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีเครือข่ายโทรศัพท์มือถือเข้าถึงในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 ค่า SD เท่ากับ 0.55 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีน้ำประปาเข้าถึงในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 ค่า SD เท่ากับ 0.56 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาค

ตะวันออก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 380 คน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีผลดังนี้

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกในภาพรวม

ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. ด้านคุณภาพ	4.04	0.46	มาก
2. ด้านปริมาณ	4.08	0.49	มาก
3. ด้านเวลา	3.74	0.62	มาก
4. ด้านค่าใช้จ่าย/ต้นทุน	3.54	0.58	มาก
ภาพรวม	3.85	0.46	มาก

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 ค่า SD เท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังนี้ อันดับแรก ด้านปริมาณมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 ค่า SD เท่ากับ 0.49 รองลงมา ด้านคุณภาพมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 ค่า SD เท่ากับ 0.46 ด้านเวลามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.74 ค่า SD เท่ากับ .062 และด้านค่าใช้จ่าย/ต้นทุน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 ค่า SD เท่ากับ 0.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน ด้านคุณภาพ

ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการกำหนดคุณภาพการปลูกปาล์มที่ถูกต้อง เป็นปาล์มน้ำมันคุณภาพ	4.01	0.56	มาก
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถนำความรู้ไปให้ประโยชน์แก่สมาชิก	4.04	0.59	มาก
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีผลผลิตหรือมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ โรงงานเกิดความพึงพอใจ	4.06	0.61	มาก
ภาพรวม	4.04	0.46	มาก

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านคุณภาพ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 ค่า SD เท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของ รายละเอียดอยู่ในระดับมากทุกรายการ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีผลผลิตหรือมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ทำให้โรงงานเกิดความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 ค่า SD เท่ากับ 0.61 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถนำความรู้ไปให้ประโยชน์แก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 ค่า SD เท่ากับ 0.59 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการกำหนดคุณภาพในการปลูกปาล์มที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปใช้ผลิตเป็นปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 ค่า SD เท่ากับ 0.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันด้านปริมาณ

ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถปลูกปาล์มให้ขึ้นไปตามความคาดหวังของโรงงานได้	4.10	0.57	มาก
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ได้กำหนดจำนวนงานที่เป็นมาตรฐานในการมอบหมายให้แก่สมาชิกที่ทำงานในวิสาหกิจชุมชนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด	4.09	0.53	มาก
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ได้วัดผลสำเร็จเกี่ยวกับงานตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานเกี่ยวกับคนที่ร่วมงานในวิสาหกิจฯ	4.05	0.62	มาก
ภาพรวม	4.08	0.49	มาก

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านปริมาณ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 ค่า SD เท่ากับ 0.49 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของ รายละเอียดอยู่ในระดับมากทุกรายการ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถปลูกปาล์มให้ขึ้นไปตามความคาดหวังของโรงงานได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.10 ค่า SD เท่ากับ 0.57 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ได้กำหนดจำนวนงานที่เป็นมาตรฐานในการมอบหมายให้แก่สมาชิกที่ทำงานในวิสาหกิจชุมชนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 ค่า SD เท่ากับ 0.53 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ วัดผลสำเร็จเกี่ยวกับงานตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ และการตรวจสอบงานของคนร่วมงานในวิสาหกิจฯ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 ค่า SD เท่ากับ 0.62

1285763310

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มน้ำมันด้านเวลา

ประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มน้ำมัน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิชาทฤษฎีชุมชนฯของท่านใช้เวลาในการดำเนินงานที่เหมาะสมกับปริมาณงาน และคุณภาพงาน	3.63	0.78	มาก
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯของท่าน มีการดำเนินงานอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เหมาะสมกับหลักการที่มีความทันสมัย	3.98	0.66	มาก
3. สมาชิกในวิชาทฤษฎีชุมชนฯของท่านส่วนใหญ่สามารถทำงานได้ทันเวลาที่กำหนด	3.62	0.74	มาก
ภาพรวม	3.74	0.62	มาก

จากตารางที่ 20 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเวลา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.74 ค่า SD เท่ากับ 0.62 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดอยู่ในระดับมาก อันดับแรก วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีการดำเนินงานอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เหมาะสมกับหลักการที่มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 ค่า SD เท่ากับ 0.66 รองลงมา วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน ใช้เวลาในการดำเนินงานที่เหมาะสมกับปริมาณงาน และคุณภาพงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.63 ค่า SD เท่ากับ 0.78 และอันดับสุดท้าย สมาชิกในวิชาทฤษฎีชุมชนฯ ส่วนใหญ่สามารถทำงานได้ทันเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.62 ค่า SD เท่ากับ 0.74

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มน้ำมัน ด้านค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน

ประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มน้ำมัน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีการดำเนินการทั้งหมดที่เหมาะสมกับงาน และวิธีการ	3.64	0.75	มาก
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่านมีการลงทุนน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด	3.65	0.77	มาก
3. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีการบริหารผลกำไรได้ดี	3.34	0.63	ปานกลาง
ภาพรวม	3.54	0.58	มาก

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.54 ค่า SD เท่ากับ 0.58 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดทุกรายการ อยู่ในระดับมากสองรายการ และระดับปานกลางหนึ่งรายการ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการลงทุนน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.65 ค่า SD เท่ากับ 0.77 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการดำเนินการทั้งหมดที่เหมาะสม กับงานและวิธีการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.64 ค่า SD เท่ากับ 0.75 และอยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับ สุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการบริหารผลกำไรได้ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.34 ค่า SD เท่ากับ 0.63 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 380 คน ประกอบด้วย 1) ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน 2) ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ 3) ด้านการบริหารในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน 4) ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และ 5) ด้านการตลาด วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) โดยสามารถ แสดงได้ ดังนี้

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจ ในระดับชุมชน	3.96	0.35	มาก
2. ด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถ	3.70	0.36	มาก
3. ด้านการบริหาร	3.97	0.30	มาก
4. ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน	3.53	0.37	มาก
5. ด้านการตลาด	3.30	0.48	ปานกลาง
ภาพรวม	3.69	0.26	มาก

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 ค่า SD เท่ากับ 0.26 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก อันดับแรก ด้านการบริหารมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.97 ค่า SD เท่ากับ 0.30 รองลงมา ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจ
ในระดับชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ค่า SD เท่ากับ 0.35 ด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถ
มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ค่า SD เท่ากับ 0.36 ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.53
ค่า SD เท่ากับ 0.37 และด้านการตลาดอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ค่า SD เท่ากับ
0.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านการรวมตัวกันของเกษตรกร

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการรวมตัวที่ดีของเกษตรกร ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน	3.94	0.58	มาก
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการประกอบธุรกิจที่ดี ในระดับชุมชน	3.96	0.48	มาก
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความมั่นคงและได้รับ การรับรองตามกฎหมาย	3.95	0.58	มาก
ภาพรวม	3.96	0.35	มาก

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ
3.96 ค่า SD เท่ากับ 0.35 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดอยู่ในระดับมากทุกรายการ อันดับ
แรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการประกอบธุรกิจที่ดีในระดับชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96
ค่า SD เท่ากับ 0.48 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความมั่นคงและได้รับการรับรอง
ตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 ค่า SD เท่ากับ 0.58 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ
ของท่าน มีการรวมตัวที่ดีของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 ค่า SD เท่ากับ
0.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถ

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้ดี	3.31	0.56	ปานกลาง
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการนำความรู้ใหม่ ๆ มาอบรม สอน แนะนำสมาชิก	3.90	0.50	มาก
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการพัฒนาความสามารถในการจัดการตรงตามความต้องการที่แท้จริง	3.89	0.47	มาก
ภาพรวม	3.70	0.36	มาก

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ค่า SD เท่ากับ 0.36 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียด พบว่า อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีการนำความรู้ใหม่ ๆ มาอบรม สอน แนะนำสมาชิก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 ค่า SD เท่ากับ 0.50 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการพัฒนาความสามารถในการจัดการตรงตามความต้องการที่แท้จริง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.89 ค่า SD เท่ากับ 0.47 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.31 ค่า SD เท่ากับ .56 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหาร

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	3.98	0.46	มาก
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีกระบวนการดำเนินงานที่ดีมาใช้ในวิสาหกิจชุมชน ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	4.00	0.46	มาก
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถถ่ายทอดและเรียนรู้ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป	3.93	0.55	มาก
ภาพรวม	3.97	0.30	มาก

1285763310

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการบริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ค่า SD เท่ากับ 0.30 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดทุกรายการอยู่ในระดับมาก อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีกระบวนการดำเนินงานที่ดีมาใช้ในวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 ค่า SD เท่ากับ 0.46 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 ค่า SD เท่ากับ 0.46 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความสามารถในการถ่ายทอดและเรียนรู้ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 ค่า SD เท่ากับ 0.55 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สร้างระบบเศรษฐกิจให้มี ความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้	3.34	0.60	ปานกลาง
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความพร้อมที่จะพัฒนา สำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต	3.94	0.53	มาก
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถดำเนินการ ให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง	3.32	0.58	ปานกลาง
ภาพรวม	3.53	0.37	มาก

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.53 ค่า SD เท่ากับ 0.37 อยู่ในระดับมาก ในส่วนของรายละเอียดอยู่ในระดับมากหนึ่งรายการและระดับปานกลางสองรายการ ในอันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 ค่า SD เท่ากับ 0.53 ถัดไปอยู่ในระดับปานกลาง ในอันดับรองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สร้างระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.34 ค่า SD เท่ากับ 0.60 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.32 ค่า SD เท่ากับ 0.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความเข้มแข็ง จึงสามารถสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้	3.29	0.57	ปานกลาง
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถใช้กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเปิดตลาด หรือขายตลาดได้	3.33	0.61	ปานกลาง
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความเข้มแข็งด้านการตลาด จึงไม่ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	3.30	0.60	ปานกลาง
ภาพรวม	3.30	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการตลาดในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ค่า SD เท่ากับ 0.48 อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของรายละเอียดทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถใช้กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเปิดตลาดหรือขายตลาดได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.33 ค่า SD เท่ากับ 0.61 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความเข้มแข็งในด้านการตลาด จึงไม่ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ค่า SD เท่ากับ 0.60 และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความเข้มแข็ง จึงสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.29 ค่า SD เท่ากับ 0.57

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติจากสมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1: การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

H_0 : การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

H_1 : การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ไม่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

ทั้งนี้ ในการแปลความหมายการวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งสามารถอธิบายระดับความสัมพันธ์ ดังนี้ (อุบล สุวรรณศรี, 2549)

R^2 มีค่าใกล้ 1 แสดงว่า ตัวแปรอิสระชุดนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก

R^2 มีค่าใกล้ 0 แสดงว่า ตัวแปรอิสระชุดนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อย

โดยที่การแปลความหมายค่า R^2 จะใช้เกณฑ์เดียวกับการแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

- 0 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสมบูรณ์
- 0.80-0.99 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- 0.60-0.79 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
- 0.40-0.59 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- 0.20-0.39 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
- 0.00-0.19 หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 28 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยใช้ Multiple linear regression analysis

การจัดการห่วงโซ่อุปทานฯ มีอิทธิพลต่อ ความเข้มแข็งฯ	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	Collinearity	
	coefficients	Std. error	coefficients			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	3.034	0.093		32.557	.000		
X ₁₋₅	0.176	0.025	0.345	7.142	.000	1.00	1.00
R	0.345						
R square	0.119						
Adjusted R square	0.117						
Durbin-Watson	1.303						
F-ratio	51.004	(0.000*)					

* P-value < 0.05

จากตารางที่ 28 การทดสอบเงื่อนไขแบบ Simple linear regression พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance ทุกตัวแปร มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่างตัวแปรอิสระ “การจัดการห่วงโซ่อุปทาน” และตัวแปรตาม “ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก” ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.345 ดังนั้น การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

กับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า R square เท่ากับ 0.119 หรือ ร้อยละ 11.90

การทดสอบค่าสถิติทดสอบ F ปรากฏว่าค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่ามีตัวแปรต้นในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ตัว ที่สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

สมการ Simple linear regression คือ

$$\text{Unstandardized } \hat{y} = 3.034 + .176 (X_{1-5})^*$$

เมื่อ $\hat{y}$ = ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก
 X_{1-5} = การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

$$\text{Standardized } \hat{y} = .345 (X_{1-5})$$

เมื่อ $\hat{y}$ = ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก
 X_{1-5} = การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

H_0 : ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

H_1 : ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน ไม่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 โดยใช้ Multiple linear regression analysis

ประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มมือที่พิลต่อ	Unstandardized coefficients		Standardized coefficients		Collinearity statistics		
	B	Std. error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (X ₁₋₄)	2.822	0.104		27.015	.00		
X ₁₋₄	0.226	0.027	0.397	8.404	.00	1.00	1.00
R	0.397						
R square	0.157						
Adjusted R square	0.155						
Durbin-Watson	1.304						
F-ratio	70.624		(0.00*)				

* P-value < 0.05

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบแบบ Simple linear regression พบว่า ประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มน้ำมันและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกป่าล้มน้ำมันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance ทุกตัวแปร มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่างตัวแปรอิสระ “ประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มน้ำมัน” และตัวแปรตาม “ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกป่าล้มน้ำมันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีค่าเท่ากับ 0.397 ดังนั้น ประสิทธิภาพการปลูกป่าล้มน้ำมันกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกป่าล้มน้ำมันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า R square เท่ากับ 0.157 หรือ ร้อยละ 15.70

การทดสอบค่าสถิติ F พบว่า ค่า Sig. = 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่ามีตัวแปรต้นประสิทธิภาพในการปลูกป่าล้มน้ำมันอย่างน้อย 1 ตัว ที่สามารถทำนายผล การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกป่าล้มน้ำมันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมการ Simple linear regression คือ

$$\text{Unstandardized } \hat{y} = 2.822 + .226 (X_{1-4})^*$$

เมื่อ $\hat{y}$ = ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก
 X_{1-4} = ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน

$$\text{Standardized } \hat{y} = .397 (X_{1-4})$$

เมื่อ $\hat{y}$ = ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก
 X_{1-4} = ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 2 สมมติฐาน ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	สถิติทดสอบ	ผลการทดสอบ
สมมติฐานการวิจัยที่ 1: การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็ง ของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูก ปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก	Simple linear regression	ค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า มีตัวแปร “การจัดการห่วงโซ่อุปทาน” สามารถทำนาย ผลการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม คือ ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันภาคตะวันออก
สมมติฐานการวิจัยที่ 2: ประสิทธิภาพในการปลูก ปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อ ความเข้มแข็งของวิสาหกิจ ชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก	Simple linear regression	ค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า มีตัวแปร “ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์ม” ทั้งหมด 1 ตัวแปร คือด้านค่าใช้จ่าย อย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่สามารถทำนายผลการเปลี่ยนแปลงของ ตัวแปรตาม คือความเข้มแข็งของวิสาหกิจ ชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่องการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานและประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ซึ่งมีจำนวน 7 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 38 วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนละ 10 คน รวม 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (%) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple linear regression) ด้วยโปรแกรม SPSS for Window version 23.0 โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.79 มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.79 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 56.58 มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 93.68 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.26

1285763310

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

ผลการวิจัย พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 โดยอันดับแรก ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 รองลงมา ด้านแรงงานมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ด้านวัตถุดิบมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 ด้านการบริหารจัดการและ ด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน เท่ากับ 3.70 และด้านเงินทุนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.01 ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านเงินทุน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.01 โดยอันดับแรก คือสมาชิกได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากหน่วยงานเกี่ยวกับการส่งเสริม ด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.13 รองลงมา สมาชิกสามารถจัดหา เงินทุนจากการระดมทุนในวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.11 สมาชิกสามารถ จัดหาแหล่งเงินทุนจากที่อื่นเพื่อใช้ในการดำเนินงานได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.04 สมาชิกสามารถ จัดหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ให้สมาชิก เพื่อใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.04 และสมาชิกมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร/ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.73 ตามลำดับ

2. ด้านแรงงาน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 โดยอันดับแรก คือสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ มีความรู้ ความสามารถ ในการดำเนินงานที่ทำอยู่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 รองลงมา ปาล์มน้ำมันของสมาชิกมีคุณภาพ เนื่องจากการปฏิบัติงานได้ ตามที่ภาครัฐกำหนดหรือวางนโยบายไว้ให้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 สมาชิกมีความรู้ ความสามารถ ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการปลูกปาล์มน้ำมัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 สมาชิกมีการบริหาร แรงงานในการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 และสมาชิกได้รับความ ร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์มเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ตามลำดับ

3. ด้านเทคโนโลยี ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 โดยอันดับแรก คือ สมาชิกได้ใช้เทคโนโลยีในชุมชนปาล์มน้ำมัน เกิดผลประโยชน์ในทางปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 รองลงมา สมาชิกสามารถใช้เทคโนโลยีในกระบวนการต่าง ๆ จนกระทั่ง นำไปสู่ผลในทางปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 สมาชิก ได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.60 สมาชิก สามารถสร้างวัสดุอุปกรณ์จากการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการได้อย่างดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.55 สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ผสมผสานในกระบวนการและผลผลิตได้เป็นอย่างดี เช่น ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.48 ตามลำดับ

4. ด้านการบริหารจัดการ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.84 โดยอันดับแรก คือสมาชิกมีการรวบรวมวัตถุดิบ (ผลปาล์มทะเลลาย) เพื่อให้อัตราการให้น้ำมันที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 รองลงมา สมาชิกใช้ประโยชน์ผลพลอยได้ของปาล์มน้ำมัน จากกระบวนการสกัดได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 สมาชิกสามารถคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อนำมาใช้ ในวิสาหกิจฯ ได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 สมาชิกคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.50 และสมาชิกมีการดูแลวิธีการเพาะปลูกและการดูแลการเก็บเกี่ยวผลปาล์ม ให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของโรงงาน โรงงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.49 ตามลำดับ

5. ด้านวัตถุดิบ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 โดยอันดับแรก คือสมาชิกมีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 รองลงมา มีโรงงานรับซื้อใกล้เคียงบริเวณพื้นที่ที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสดได้เปอร์เซ็นต์น้ำมัน ที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 สมาชิกมีความรู้ในการดูแลรักษาที่ดี สมาชิกมีความรู้ในเตรียมการ เพาะปลูกที่ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 และสมาชิกมีการวัดปริมาณและคุณภาพผลผลิตปาล์มสด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 ตามลำดับ

6. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 อันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตกระจายครอบคลุมเกือบทุก พื้นที่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการคมนาคมทางบก มีการเชื่อมต่อ โครงข่ายถนน (รถยนต์) สัญจรได้สะดวก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.03 วิสาหกิจชุมชนฯ มีเครือข่าย โทรศัพทมือถือเข้าถึงการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 วิสาหกิจชุมชนฯ มีไฟฟ้าเข้าถึง ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 และวิสาหกิจชุมชนฯ มีน้ำประปาเข้าถึงการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลการวิจัยประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีดังนี้ อันดับแรก ได้แก่ ด้านปริมาณมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 รองลงมา ด้านคุณภาพมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 ด้านเวลา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.74 และ ด้านค่าใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 ตามลำดับ โดยรายละเอียดในแต่ละด้าน มีดังนี้

1. ด้านคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 โดยอันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ มีผลผลิตหรือมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ทำให้โรงงานเกิดความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ สามารถนำความรู้ไปให้ ประโยชน์แก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 และวิสาหกิจชุมชนฯ มีการกำหนดคุณภาพในการปลูก

ปาล์มที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปใช้ผลิตเป็นปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 ตามลำดับ

2. ด้านปริมาณ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 โดยอันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ ได้กำหนดจำนวนงานที่เป็นมาตรฐานในการมอบหมายให้แก่สมาชิกที่ทำงานในวิสาหกิจชุมชนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.10 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ สามารถปลูกปาล์มให้เป็นไปตามความคาดหวังของโรงงานได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 และวิสาหกิจชุมชนฯ ได้วัดผลสำเร็จเกี่ยวกับงานตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพผลต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานเกี่ยวกับคนที่ร่วมงานในวิสาหกิจฯ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 ตามลำดับ

3. ด้านเวลา ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.74 อันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ มีการดำเนินงานอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เหมาะสมกับหลักการที่มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ใช้เวลาในการดำเนินงานที่เหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.63 และสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ ส่วนใหญ่ สามารถทำงานได้ทันเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.62 ตามลำดับ

4. ด้านค่าใช้จ่ายต้นทุน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 โดยอันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ มีการลงทุนน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.65 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการดำเนินการทั้งหมดที่เหมาะสมกับงานและวิธีการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.64 และวิสาหกิจชุมชนฯ มีการบริหารผลกำไรได้ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.34 ตามลำดับ

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

ผลการวิจัยความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีดังนี้ อันดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 รองลงมา ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.53 และด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ตามลำดับ โดยรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการรวมตัวของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 โดยอันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ ประกอบธุรกิจที่ดีในระดับชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีความมั่นคง และได้รับการรับรองตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 และวิสาหกิจชุมชนฯ มีการรวมตัวที่ดีของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 ตามลำดับ

2. ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 โดยอันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ มีการนำความรู้ใหม่ ๆ มาอบรม สอน แนะนำสมาชิก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการพัฒนาความสามารถ ในการจัดการตรงตามความต้องการที่แท้จริง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.89 และวิสาหกิจชุมชนฯ มีการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.31 ตามลำดับ

3. ด้านการบริหาร ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 โดยอันดับแรก คือวิสาหกิจชุมชนฯ มีกระบวนการดำเนินงานที่ดีมาใช้ในวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูก ปาล์มน้ำมัน ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 และวิสาหกิจชุมชนฯ มีความสามารถในการถ่ายทอดและเรียนรู้ ขยายผลให้เป็นระบบ เครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 ตามลำดับ

4. ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ในแต่ละรายการ มีดังนี้ อยู่ในระดับมาก อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีความพร้อมที่จะพัฒนา สำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต ลำดับถัดไป อยู่ในระดับปานกลาง อันดับรองลงมา วิสาหกิจ ชุมชนฯ สร้างระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ อันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง

5. ด้านการตลาด โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีความเข้มแข็ง ในด้านการตลาด ทำให้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.33 รองลงมา มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 สามารถใช้กิจกรรม ส่งเสริมการตลาด เพื่อเปิดตลาดหรือขยายตลาดได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.29 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจ ชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance ทุกตัวแปร มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ทุกตัวแปรมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ R ระหว่างตัวแปรอิสระ “การจัดการห่วงโซ่อุปทาน” และตัวแปรตาม “ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก” ซึ่งเท่ากับ 0.345 ดังนั้น การจัดการห่วงโซ่อุปทานกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า R square (.119) เท่ากับ 11.90 อีกร้อยละ 88.10 เป็นตัวแปรอื่นที่ไม่ได้ศึกษา

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก โดยพบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากค่า Sig. น้อยกว่า .05 โดยมีค่า Sig. เท่ากับ .000

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) พบว่า ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance ทุกตัวแปรมากกว่า 0.1 และค่า VIF ทุกตัวแปรมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ R ระหว่างตัวแปรอิสระ “ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน” และตัวแปรตาม “ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก” ซึ่งเท่ากับ 0.397 ดังนั้น ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกมีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า R square (0.157) เท่ากับ 15.70 อีกร้อยละ 84.30 เป็นตัวแปรอื่นที่ไม่ได้ศึกษา

ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก โดยพบว่าประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากค่า Sig. น้อยกว่า .05 โดยมีค่า Sig. เท่ากับ .000

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานและประสิทธิภาพในการปลูก

ปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยในรายละเอียดแต่ละปัจจัย ดังนี้

1. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก มีดังนี้ อันดับแรก ได้แก่ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา ด้านแรงงาน ด้านวัตถุดิบ ด้านการบริหารจัดการ ด้านเทคโนโลยีและอยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านเงินทุน ตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านเงินทุน โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก สมาชิกได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากหน่วยงานเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน รองลงมา สมาชิกสามารถจัดหาเงินทุนจากการระดมทุนในวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเพียงพอ สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนจากที่อื่น เพื่อใช้ในการดำเนินงานได้ สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ให้สมาชิก เพื่อใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ และอันดับสุดท้าย สมาชิกมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร/ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน ตามลำดับ ซึ่งประเด็นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) ซึ่งอธิบายว่า วิสาหกิจชุมชนต้องจัดหาเงินทุนจากการระดมทุน รวมไปถึงการหาแหล่งเงินทุนแหล่งต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความสามารถในการประกอบการในวิสาหกิจฯ ทั้งนี้ บางครั้งจำเป็นต้องใช้เงินสดในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ดังที่งานวิจัยของ ชนิศา มณีรัตนรุ่งโรจน์ และขวัญกมล ดอนขวา (2555) อธิบายว่า มีการจัดซื้อวัตถุดิบซื้อด้วยเงินสด ดังนั้น จึงเห็นว่า วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรเพิ่มการระดมทุนจากสมาชิกเพิ่มขึ้น หรือหาช่องทางการตลาดเพื่อจำหน่ายเงินสดเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีเงินทุนใช้จ่ายในวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์หรือวัตถุดิบด้วยเงินสด

1.2 ด้านแรงงาน โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ มีความรู้ในการดำเนินงานที่ทำอยู่ รองลงมา ปาล์มน้ำมันของสมาชิกมีคุณภาพ เนื่องจากการปฏิบัติงานได้ตามที่ภาครัฐกำหนดหรือวางนโยบายไว้ให้ สมาชิกมีความรู้ความสามารถในดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการปลูกปาล์มน้ำมัน สมาชิกบริหารแรงงานในการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ และสุดท้าย สมาชิกได้รับความร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) อธิบายว่า คนในวิสาหกิจชุมชน ควรมีความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของแรงงานตลอดสายการผลิต ตั้งแต่การกำหนดแผนงาน วางนโยบาย ดูแลเกษตรกร

ดูแลโรงงานสกัด ดูแลโรงกลั่น ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้แรงงานวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันมีคุณภาพ เพราะต้องปฏิบัติงานให้ได้ตามที่ภาครัฐกำหนดหรือวางนโยบายไว้ เมื่อพิจารณาต่อไปเห็นว่า ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตพิพัทธ์ จินาบุญ (2556) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรใช้กลยุทธ์การพัฒนาความรู้ให้กับคนในชุมชน โดยจัดอบรมเพิ่มการเรียนรู้ และนำมาถ่ายทอดให้กับสมาชิก สามารถนำความรู้ใหม่ช่วยในการดำเนินงาน จึงเห็นว่า วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ให้กับเกษตรกรในสมาชิกได้รับความร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม เป็นอย่างดี อยู่ตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นให้สมาชิกได้รับความร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม เพิ่มขึ้น เพื่อได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น

1.3 ด้านเทคโนโลยี โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

ในรายละเอียด ในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก สมาชิกได้ใช้เทคโนโลยีในชุมชนปาล์มน้ำมันทำให้เกิดผลประโยชน์ในทางปฏิบัติ รองลงมา สมาชิกสามารถใช้เทคโนโลยีในกระบวนการต่าง ๆ จนกระทั่งนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี สมาชิกได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน สมาชิกสามารถสร้างวัสดุอุปกรณ์จากการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการได้อย่างดี และอันดับสุดท้าย สมาชิกสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ผสมผสานในกระบวนการและผลผลิตได้เป็นอย่างดี เช่น สามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตได้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์ศึกษาค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) คือต้องนำเทคโนโลยีมาใช้และก่อให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติแก่วิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก โดยสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้กระบวนการได้รับความเชื่อถือได้และนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือนำวัสดุและอุปกรณ์ที่เป็นผลมาจากการใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีมาใช้โดยตรง หรือผสมผสานในกระบวนการและผลผลิต เช่น การพัฒนาระบบเทคโนโลยีโดยนำระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการทำงานเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเครื่องกับโปรแกรม รวมไปถึงการพัฒนาพันธุ์ปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มผลผลิตมาใช้ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก สมาชิกมีการรวบรวมวัตถุดิบ (ผลปาล์มทะเล) เพื่อให้อัตราการให้น้ำมันที่สูงขึ้น รองลงมา สมาชิกมีการใช้ประโยชน์ผลพลอยได้ของปาล์มน้ำมันจากกระบวนการสกัดได้ สมาชิกสามารถคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อนำมาใช้ในวิสาหกิจฯ ได้ดีขึ้น สมาชิกสามารถคัดเลือกพื้นที่ที่เพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม และอันดับสุดท้าย สมาชิกมีการดูแลวิธีการเพาะปลูกและการดูแล

การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม ให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของโรงงาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเห็นว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) อธิบายว่า การบริหารจัดการ เป็นกระบวนการดำเนินงานของ วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่การคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูกให้เหมาะสม ตลอดกระบวนการและ ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน โดยการแปรรูปเป็นสินค้าต่าง ๆ เมื่อพิจารณา ต่อไป เห็นว่ายังสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเล่ม ดังนี้ งานวิจัยของ ชิตพัทธ์ จินาบุญ (2556) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยใช้การวางแผนการจัดการผลผลิต เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตให้เพียงพอ เมื่อมีปริมาณมากสามารถต่อราคาให้กับผู้รับซื้อได้ งานวิจัย ของ รัชชธร ตินภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า การจัดการ ห่วงโซ่อุปทาน โดยการวางแผนทุกกระบวนการ จะทำให้การดำเนินงานมีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ โดยในองค์ประกอบที่สำคัญ คือต้องมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ และงานวิจัยของ พเยาว์ สายทองสุข (2559) พบว่า การนำกลยุทธ์การจัดการ โลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทานมาใช้ จะทำให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในเรื่องของการลดต้นทุน และ ความพึงพอใจของผู้บริโภค สมาชิกมีการดูแลวิธีการเพาะปลูกและการดูแลการเก็บเกี่ยวผลปาล์ม ให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของโรงงาน จึงเห็นว่า วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม น้ำมันในภาคตะวันออก ควรให้ความสำคัญกับการดูแลวิธีการเพาะปลูก และการดูแลการเก็บเกี่ยว ผลปาล์ม ให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของโรงงาน เนื่องจากมีความคิดเห็นอยู่ใน อันดับสุดท้าย ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการจัดการทั้งกระบวนการ โดยมุ่งเน้นการเก็บเกี่ยว ผลปาล์ม เพื่อให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของโรงงาน ซึ่งจะทำให้เกิดการเพิ่ม มูลค่าผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันได้มากขึ้น

1.4 ด้านวัตถุดิบ โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก สมาชิกมีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดี เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ รองลงมา มีโรงงานรับซื้อใกล้เคียงบริเวณพื้นที่ที่เพาะปลูกเพื่อให้ผลปาล์มสดได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง สมาชิกมีความรู้ในดูแลรักษาที่ดี สมาชิกมีความรู้ในเตรียมการเพาะปลูกที่ดี และอันดับสุดท้าย สมาชิกมีการวัดปริมาณและคุณภาพผลผลิตปาล์มสด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า สอดคล้อง กับแนวคิดของ ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) อธิบายว่า ผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งผลปาล์มสดและน้ำมันปาล์มดิบ ที่ต้องวัดเกี่ยวกับปริมาณ และคุณภาพ การมีองค์ความรู้ในการเพาะปลูกและการดูแลรักษา รวมถึงการคัดเลือกพันธุ์ เพื่อให้ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ อีกทั้ง การตั้งโรงงานสกัดในบริเวณพื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสด และได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง เมื่อพิจารณาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิศา มณีรัตนรุ่งโรจน์

และขวัญกมล คอนขวา (2555) พบว่า มีการวางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบและเตรียมการผลิต โดยใช้เกณฑ์คุณภาพของวัตถุดิบเป็นหลักในการตัดสินใจซื้อวัตถุดิบ งานวิจัยของ ชิตพิพัทธ์ จินาบุญ (2556) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับบทบาทองค์กรทางสังคมที่สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย โดยใช้กลยุทธ์สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของผลผลิต งานวิจัยของ ธันยธร ดิณภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรให้ความสำคัญกับการวัดปริมาณและคุณภาพผลผลิตปาล์มสดมากขึ้น เนื่องจากมีระดับความเห็นอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้น จึงต้องวัดปริมาณและคุณภาพตั้งแต่ตอนที่เป็นผลปาล์มสดและน้ำมันปาล์มดิบ จึงต้องคัดเลือกพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ อีกทั้ง การตั้งโรงงานสกัดในบริเวณพื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสดและได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง รวมถึงการพัฒนาประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย โดยใช้กลยุทธ์สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของผลผลิตได้มากขึ้น

1.5 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตกระจายครอบคลุมในเกือบทุกพื้นที่ รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการคมนาคมทางบก มีการเชื่อมต่อโครงข่ายถนน (รถยนต์) สัญจรได้อย่างสะดวก วิสาหกิจชุมชนฯ มีเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ เข้าถึงการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนฯ มีไฟฟ้า เข้าถึงในการดำเนินงาน และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ มีน้ำประปาเข้าถึงการดำเนินงาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2557) อธิบายว่า ควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ รวมในอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า ยังสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเล่ม ได้แก่ งานวิจัยของ ชิตพิพัทธ์ จินาบุญ (2556) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับการสัญจรเพื่อการจัดหาช่องทางการจำหน่ายเพิ่ม และการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ สอดรับกับความต้องการของตลาดเพิ่มมากขึ้น งานวิจัยของ ธันยธร ดิณภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า การจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า สามารถดำเนินกิจการได้อย่างเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ และงานวิจัยของ สุจิตราภรณ์ จุสปาโล (2559) เสนอแนะว่า ศูนย์กระจายสินค้าจะมีประสิทธิภาพต้องสร้างพันธมิตรทางการตลาดเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรคำนึงถึงการติดตั้งระบบไฟฟ้าและน้ำประปาให้เข้าถึงสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนให้มากขึ้น เนื่องจาก มีระดับความคิดเห็นอยู่ในสองอันดับสุดท้าย คือควรพัฒนาระบบน้ำประปา และไฟฟ้าให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ของสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันกับวิสาหกิจชุมชนขนาดใหญ่ได้ สามารถดำเนินกิจการได้อย่างเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้มากยิ่งขึ้น

2. ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละด้าน มีดังนี้ อันดับแรก ได้แก่ ด้านปริมาณ รองลงมา ด้านคุณภาพ ด้านเวลาและด้านค่าใช้จ่าย ตามลำดับ โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพ โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีผลผลิตหรือมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ทำให้โรงงานเกิดความพึงพอใจ รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ สามารถนำความรู้ไปให้ประโยชน์แก่สมาชิกและอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ มีการกำหนดคุณภาพในการปลูกปาล์มที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปใช้ผลิตเป็นปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพตามลำดับ เมื่อพิจารณาเห็นว่า การมีผลผลิตปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพ จะส่งผลให้ผู้ใช้หรือลูกค้าได้ประโยชน์คุ้มค่า ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ปัทมาพร ท่อชู (2557) ซึ่งอธิบายว่า คุณภาพของผลผลิตที่สูง จะทำให้ผู้ผลิตและผู้ใช้ได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าโอกาสที่ผลผลิตปาล์มน้ำมันมีคุณภาพที่ดีอย่างต่อเนื่อง จะทำให้คุณภาพของผลผลิตน้ำมันปาล์มมีคุณภาพ ตรงตามแนวคิดของ บริษัท มิเดียออฟกรีนกรุ๊ป จำกัด (2561) อธิบายว่า การพัฒนาปาล์มน้ำมันและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มนั้น โรงสกัดจะต้องกำหนดซื้อผลผลิต ทะลายปาล์ม ตามคุณภาพความสุกที่น้ำมัน ร้อยละ 20 ภายใต้ระบบแบ่งปันผลประโยชน์ที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งเหตุผลนี้ ยังสอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ (2560 อ้างถึงใน มติชน, 2560) และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560) โดยผู้วิจัยเห็นว่า วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรพัฒนาคุณภาพตามแนวคิด ความว่า การพัฒนาคุณภาพผลปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมันในการตัดปาล์มสุก โดยใช้วิธีการสร้างเครือข่ายในวงจรการค้าปาล์มน้ำมัน จัดอบรมเกษตรกรผู้ตัดปาล์ม จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างเกษตรกร รวมไปถึงลานเทและโรงงานสกัดปาล์มน้ำมัน รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้เกษตรกรในวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ให้ความร่วมมือร่วมใจช่วยกันพัฒนาคุณภาพผลปาล์ม โดยเน้นตัดปาล์มสุกเพื่อให้ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้น ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น ดังนั้น จึงควรเน้นย้ำเกษตรกรอีกครั้ง โดยการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรตัดปาล์มสุกเพื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมัน เป็นการเพิ่มรายได้เกษตรกร รวมทั้งขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัดแหล่งผลิตปาล์มน้ำมัน และยังสามารถแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อกำกับดูแลตรวจสอบการรับซื้อผลปาล์มน้ำมันคุณภาพตามเปอร์เซ็นต์น้ำมันอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อไม่ให้นำผลปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพกลับเข้าสู่โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มได้อีก และขอให้สภาเกษตรกรจังหวัด ชี้แจงทำความเข้าใจเกษตรกรในพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมัน ซึ่งผลการสร้างเครือข่ายดังกล่าว ส่งผลให้เกษตรกรสามารถเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมันปาล์มให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้

2.2 ด้านปริมาณ โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ ได้กำหนดจำนวนงานที่เป็นมาตรฐานในการมอบหมายให้แก่สมาชิกที่ทำงานในวิสาหกิจชุมชนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ สามารถปลูกปาล์มให้เป็นไปตามความคาดหวังของโรงงานได้ และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ ได้วัดผลสำเร็จเกี่ยวกับงานตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานเกี่ยวกับคนที่ร่วมงานในวิสาหกิจฯ ตามลำดับ จึงเห็นว่า วิสาหกิจชุมชนฯ มีการกำหนดจำนวนงาน บุคลากรที่ทำงานในวิสาหกิจชุมชนอย่างมีมาตรฐาน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ประสงค์ ตระกูลแสงเงิน (2550 อ้างถึงใน ปัทมาพร ท่อชู, 2557) อธิบายว่า ปริมาณงานเป็นการกำหนดจำนวนงานตามมาตรฐานในการมอบหมายงาน ให้การทำงานแก่พนักงานเป็นรายบุคคล โดยมีตัวชี้วัดปริมาณงานที่ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่แน่นอนได้ ซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันในวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก มีปริมาณผลผลิตสูงขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560 อ้างถึงใน มติชน, 2560) ความว่า ผลผลิตปาล์มน้ำมัน ปี 2560 มีผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นมากกว่า พ.ศ. 2559 ร้อยละ 13.39 ทั้งนี้ เกิดจากการส่งเสริมให้เกษตรกรทำปาล์มคุณภาพโดยการตัดปาล์มสุก จึงทำให้เปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 15-16 เป็น ร้อยละ 17-18 ทำให้มีปริมาณน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ผลผลิตปาล์มน้ำมัน พ.ศ. 2560 ซึ่งประสิทธิภาพของปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นนี้ จะส่งผลดีต่อรายได้ให้กับเกษตรกรในวิสาหกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560) อธิบายว่า การให้ความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ที่ช่วยกันพัฒนาคุณภาพผลปาล์ม โดยเน้นตัดปาล์มสุกเพื่อให้ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้น ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น เพราะทุก ๆ ร้อยละ 1 น้ำมันที่เพิ่มขึ้นจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น กิโลกรัมละ 0.30 บาท หากเปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 2 จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีก เป็นไร่ละ 1,800 บาท ซึ่งหากดำเนินการเช่นนี้ จะทำให้เกษตรกรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีผลกำไรที่เพิ่มขึ้น

2.3 ด้านเวลา โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีการดำเนินงานอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสมกับหลักการที่มีความทันสมัย รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ ใช้เวลาในการดำเนินงานที่เหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพงาน และอันดับสุดท้าย สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ ส่วนใหญ่สามารถทำงานได้ทันเวลาที่กำหนด ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก มีการดำเนินงานตามหลักการที่พัฒนาถูกต้องตามเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Peterner and Plowman (1953 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2554) และ ปัทมาพร ท่อชู (2557) เป็นเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เหมาะสมกับหลักการและทันสมัย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าหากวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเทคนิคการดำเนินการที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านเวลาเพิ่มขึ้นได้

2.4 ด้านค่าใช้จ่ายต้นทุน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อยู่ในระดับมาก อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีการลงทุนน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการดำเนินการทั้งหมดที่เหมาะสมกับงานและวิธีการ ข้อค้นพบส่วนนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Petermer and Plowman (1953 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2554) และปัทมาพร ท่อชู (2557) อธิบายว่า ค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน (Cost) การดำเนินการทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงานและวิธีการ โดยจะต้องลงทุนน้อย รวมไปถึงต้องได้ผลกำไรมากที่สุด ซึ่งประเด็นผลกำไรมากที่สุดนี้ ไม่ตรงกับข้อค้นพบในงานวิจัย ซึ่งพบว่า ข้อค้นพบในอันดับสุดท้าย คือวิสาหกิจชุมชนฯ มีการบริหารผลกำไรได้ดี อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีประสิทธิภาพการลงทุน การดำเนินการเหมาะสมกับงาน แต่กลับพบว่าผลกำไรไม่ดีตามประเด็นอื่น ดังนั้น จึงเห็นว่า วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรให้ความสำคัญต่อการลดค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนในการดำเนินงาน ซึ่งสามารถใช้ตามแนวคิดของ ฉวีเศรษฐ์ น้ำคำ และสุรัช บัญเจริญ (2560) อธิบายว่า ผู้วิจัย ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ควรพัฒนาองค์ความรู้ห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้น โดยดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการไปใช้กับสมาชิกในกลุ่ม เมื่อสมาชิกได้ดำเนินการเห็นได้ว่า สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต มีการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต โดยการแปรเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีมูลค่าที่สูงขึ้น ทำให้สังคมของชุมชนเปลี่ยนแปลง ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในกลุ่มชุมชนมาประโยชน์ เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้ จะทำให้กลุ่มสมาชิกแต่ละครัวเรือนในวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก เกิดการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและนำไปสู่ความสำเร็จที่จะนำไปถ่ายทอดและเรียนรู้ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป

3. ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ อันดับแรก ด้านการบริหาร ในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รองลงมา ด้านการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และอยู่ในระดับปานกลาง ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการตลาด ตามลำดับ โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

3.1 ด้านการรวมตัวของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีการประกอบธุรกิจที่ดีในระดับชุมชน รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีความมั่นคง และ

ได้รับการรับรองตามกฎหมาย และอันดับสุดท้าย วิชาหกิจชุมชนฯ มีการรวมตัวที่ดีของเกษตรกร ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันยธร ตินภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า การรวมตัวกันของเกษตรกรในชุมชน ควรนำระบบที่ดีมาใช้เพื่อให้ชุมชนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เมื่อพิจารณาต่อไปเห็นว่า การรวมตัวกันของเกษตรกรนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) อธิบายว่า เป็นการดำเนินการหรือประสงค์ที่จะดำเนินการร่วมกันในชุมชน โดยเป็นคณะบุคคลในรูปของนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้ แต่ต้องประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในชุมชน ไม่น้อยกว่า 7 คน (ไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน) ทั้งนี้ เห็นว่าการรวมตัวของเกษตรกรนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อาแว มะแสด (2558) อธิบายว่า การประกอบกิจการที่ชุมชนเป็นเจ้าของ โดยร่วม เป็นผู้ประกอบการที่ต้องการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าแสวงหากำไร โดยการจัดกลุ่มกิจกรรมของชุมชนที่เกิดจากการคิด สำหรับการเรียนรู้จะต้องสามารถทดแทนการซื้อจากตลาด โดยใช้วิธีการจัดระบบการผลิตในการบริโภคที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งชุมชนสามารถทำได้เอง โดยไม่ยุ่งยากนัก ในการผลิตสิ่งต่าง ๆ ในชุมชนนี้ เพื่อใช้ทดแทนการซื้อ เป็นการลดรายจ่ายและยังช่วยให้ระบบเศรษฐกิจใหญ่เข้มแข็งขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วุฒิสาร ดันไชย และคณะ (2558) อธิบายว่า เป็นการใช้ความพยายามในการพัฒนาวิชาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ให้ชุมชนของประเทศมีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน เช่น การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การรวมตัวของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชนของวิชาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรพัฒนาการนำระบบที่ดีมาใช้เพื่อให้ชุมชนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันดียิ่งขึ้น

3.2 ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อยู่ในระดับมาก อันดับแรก วิชาหกิจชุมชนฯ มีการนำความรู้ใหม่ ๆ มาอบรม สอน แนะนำสมาชิก รองลงมา วิชาหกิจชุมชนฯ มีการพัฒนาความสามารถในการจัดการตรงตามความต้องการที่แท้จริง และอยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับสุดท้าย วิชาหกิจชุมชนฯ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้ดี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อาแว มะแสด (2558) เป็นกิจการของชุมชนที่ดำเนินการโดยใช้ทุนที่มาจากภายนอกและทุนของชุมชน รวมไปถึงการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า ข้อค้นพบในอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า วิชาหกิจชุมชนฯ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้ดี ดังนั้น ควรนำแนวคิดของ พระราชบัญญัติส่งเสริมรัฐวิชาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548 (2548) และแนวคิดของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) มาใช้ โดยเห็นว่า วิชาหกิจชุมชนในภาคตะวันออก ควรช่วยเหลือกิจการภายใน

ของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย โดยนำภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับวิสาหกิจชุมชน และสภาพท้องถิ่น มีการส่งเสริมความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาความสามารถในการจัดการ ตรงตามความต้องการที่แท้จริงการให้ความรู้ หรือการฝึกอบรม หรือความช่วยเหลือในการปรับปรุง การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ หรือดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ หรือเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ วิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย

3.3 ด้านการบริหาร โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีกระบวนการดำเนินงานที่ดีมาใช้ในการวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์ม ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ มีความสามารถในการถ่ายทอดและเรียนรู้ ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า วิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐเศรษฐ์ น้ำคำ และสุรัชย์ บุญเจริญ (2560) พบว่า การนำหลักการบริหารที่ดีมาใช้นำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยสามารถนำไปถ่ายทอดและเรียนรู้ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชพร ตินภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า การนำระบบที่ดีมาใช้นำจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุข มีคุณค่าและมีความยั่งยืน ทั้งนี้ การบริหารงานในวิสาหกิจชุมชนจะมีความเข้มแข็งขึ้น ควรพัฒนาตามแนวคิดของ อาแว มะแส (2558) อธิบายว่า วิสาหกิจชุมชนควรเน้นการบริหารจัดการ โดยคณะบุคคลในชุมชน ซึ่งจะส่งผลการดำเนินกิจกรรมต้องส่งผลประโยชน์แก่ชุมชน นอกจากนั้น สามารถบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมรัฐวิสาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548 (2548) ความว่า การบริหารวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง ต้องบริหารให้เป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมความสามัคคี การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการให้ความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

3.4 ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อยู่ในระดับมาก อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต ลำดับถัดไป อยู่ในระดับปานกลาง อันดับรองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ สร้างระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าควรพัฒนารายละเอียดในรายการที่อยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนฯ

สร้างระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง ดังนั้น ควรพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งด้านเศรษฐกิจในวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ตามแนวคิดของ Tracey et al. (2005) และ Peredo and Chrisman (2006) โดยวิสาหกิจชุมชนต้องสร้างประโยชน์เชิงพาณิชย์และทางสังคมให้กับชุมชน พยายามที่จะพัฒนาชุมชน โดยมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนของการดำรงชีพบนฐานของทรัพยากรในชุมชน โดยรักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการสร้างระบบสวัสดิการเพื่อให้เกิดขึ้นในชุมชน นอกจากนี้ สามารถพัฒนาตามแนวคิดของ อาแว มะแสด (2558) และ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) ความว่า การจัดระบบเศรษฐกิจให้เข้มแข็ง ต้องกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าให้เข้มแข็ง และกระจายโอกาสการประกอบอาชีพให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้คนในชุมชน เพื่อให้พึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และเพื่อให้เกิดประโยชน์กับคนในชุมชนได้ และเป็นระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต จึงจะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีความรุ่งเรืองและยังช่วยสร้างฐานมั่นคงให้กับประเทศได้อีกด้วย

3.5 ด้านการตลาด โดยรวมและทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละรายการ มีดังนี้ อันดับแรก วิสาหกิจชุมชนฯ มีความเข้มแข็งในด้านการตลาด ทำให้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง รองลงมา วิสาหกิจชุมชนฯ มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้ และอันดับสุดท้าย วิสาหกิจชุมชนฯ สามารถใช้กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเปิดตลาด หรือขายตลาดได้ ตามลำดับ เมื่อศึกษาในด้านการตลาดนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก จำเป็นต้องพัฒนาด้านการตลาด เพื่อยกระดับการบริหารงานด้านการตลาดในวิสาหกิจชุมชนให้มากขึ้น ดังงานวิจัยของ ชิตพิพัทธ์ จินาบุญ (2556) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับบทบาทองค์กรทางสังคม ที่สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย และงานวิจัยของ ธันยธร ติณภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า การนำระบบที่ดีมาใช้จะมีอำนาจต่อรองเรื่องราคา จึงควรนำระบบการตลาดที่ดีมาใช้ในการพัฒนา เช่น การรวบรวมผลผลิตปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่าย เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองเรื่องราคา รวมถึงยังสามารถนำแนวคิดของ อาแว มะแสด (2558) และ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2560) มาใช้ โดยให้วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกร่วมกันดำเนินการในรูปแบบกิจกรรมร่วมกัน โดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชนนำมาพัฒนาต่อยอด ขยายกิจการทั้งในด้านการผลิตและการตลาด เพื่อยกระดับการพึ่งตนเองและเพิ่มรายได้แก่คนในชุมชน ทั้งในด้านการผลิตสินค้า การให้บริการ และการจำหน่ายการนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ ผ่านคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัว

กันประกอบกิจการ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนางานด้านการตลาดได้อย่างเข้มแข็ง สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปในตลาดได้ เพื่อให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันและการแปรรูปเป็นน้ำมันปาล์ม สามารถพัฒนาเป็นหนึ่งในวิสาหกิจชุมชนให้ก้าวหน้าได้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทาน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการทดสอบสมมติฐานนี้สอดคล้องกับงานวิจัยหลายเล่ม ซึ่งเป็นความสอดคล้องในภาพรวมของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ ตินภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2559) พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานของวิสาหกิจชุมชน จะช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม และยังทำให้มีการรวมตัวของคนในชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันสามารถพึ่งพาตนเองได้และดำรงอยู่ด้วยวิถีชีวิตได้อย่างมีความสุข มีคุณค่าและมีความยั่งยืน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พเยาว์ สายทองสุข (2559) พบว่า รูปแบบของการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติกาณ อินตะวัง (2557) พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานเครือข่ายธุรกิจ มีอิทธิพลทางตรงต่อเครือข่ายธุรกิจ และผลการดำเนินงาน ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าในส่วนของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ในรายละเอียดแต่ละรายการของด้านแรงงาน และด้านเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านแรงงาน และด้านเทคโนโลยีนี้ จะสามารถช่วยยกระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกได้มากยิ่งขึ้น

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยนี้ มีความใกล้เคียงกับงานวิจัยของ ภคมน กิจนุสนธิ์ (2559) พบว่า ประสิทธิภาพของด้านการดำเนินการ โลจิสติกส์ การจัดการด้านผลิต และการปฏิบัติการส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติการในธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่ายการปลูกปาล์มของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งในวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกให้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยได้ค้นพบการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

1.1 ด้านเงินทุน ควรเพิ่มการระดมทุนจากสมาชิกเพิ่มขึ้น โดยการกำหนดมูลค่าหุ้นหุ้นละ 100 บาท และการใช้เกณฑ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการแบ่งผลตอบแทนให้กับสมาชิกที่ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นที่ได้ซื้อ หรือการหาช่องทางตลาดใหม่ ๆ เป็นลักษณะของการให้ส่วนลดเงินสด เพื่อสามารถจำหน่ายและได้รับเงินสดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ จะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีเงินทุนใช้จ่ายในวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ หรือวัตถุดิบด้วยเงินสด

1.2 ด้านแรงงาน ควรส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก โดยติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม เพื่อจัดส่งตัวแทนผู้ให้ความรู้มาให้ความรู้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งควรทำเป็นแผนจัดฝึกอบรมเพื่อเตรียมตัวดำเนินการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านเทคโนโลยี ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการได้อย่างเป็นระบบ โดยติดต่อประสานงานกับสำนักงานอุตสาหกรรมของจังหวัดและการติดต่อกับวิทยาลัยเทคนิคที่มีการเปิดแผนการเรียนในกลุ่มงานอุตสาหกรรม เพื่อร่วมกันพัฒนาต่อยอดการนำวัสดุและอุปกรณ์ที่เป็นผลมาจากการใช้กระบวนการทางเทคโนโลยี มาใช้โดยตรงหรือผสมผสานในกระบวนการและผลผลิต เช่น การจัดโครงการประกวดการพัฒนาระบบเทคโนโลยี โดยนำระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมีการทำงานเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเครื่องกับโปรแกรม โดยจัดรางวัลจากผลกำไรส่วนหนึ่งของวิสาหกิจเอาไว้ใช้เป็นงบประมาณที่ใช้พัฒนา รวมไปถึงการพัฒนาพันธุ์ปาล์มน้ำมัน โดยการร่วมมือกับสำนักงานเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเพิ่มผลผลิตมาใช้

1.4 ด้านการบริหารจัดการ ควรให้ความสำคัญกับการดูแลวิถีการเพาะปลูก โดยการจัดตั้งคณะกรรมการของวิสาหกิจชุมชน เพื่อดูแลในกระบวนการต่าง ๆ จนถึงการดูแลการเก็บเกี่ยวผลปาล์มให้ได้ปาล์มที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของโรงงาน

1.5 ด้านวัตถุดิบ ควรจัดตั้งคณะกรรมการของวิสาหกิจชุมชน ในการดูแล การวัดปริมาณ และคุณภาพผลผลิตปาล์มสด โดยต้องทำการบันทึกและประเมินผลทุกครั้ง เพื่อรายงานต่อวิสาหกิจชุมชน ได้ร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงคุณภาพของผลปาล์มสดและน้ำมันปาล์มดิบ

ให้ดีขึ้น โดยเริ่มต้นจากการคัดเลือกพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ อีกทั้ง การตั้งโรงงานสกัด ในบริเวณพื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสด และได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันที่สูง รวมถึงการพัฒนา ประสิทธิภาพของการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย โดยใช้กลยุทธ์สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพ ของผลผลิตได้มากขึ้น

1.6 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรติดต่อกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำ แผนพัฒนาระบบไฟฟ้าและประปาให้เข้าถึงสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน เพื่อสามารถพัฒนาระบบ น้ำประปาและไฟฟ้าให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ของสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดศักยภาพ ในการแข่งขันกับวิสาหกิจชุมชนขนาดใหญ่ได้ สามารถดำเนินกิจการได้อย่างเข้มแข็งและพึ่งพา ตนเองได้มากยิ่งขึ้น

2. ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน

2.1 ด้านคุณภาพ ควรพัฒนาคุณภาพผลปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมัน ในการตัดปาล์มสด โดยใช้วิธีการสร้างเครือข่ายในวงจรการค้าปาล์มน้ำมัน จัดอบรมเกษตรกร การรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้เกษตรกรในวิสาหกิจชุมชน ปาล์มน้ำมัน ให้ความร่วมมือร่วมใจช่วยกันพัฒนาคุณภาพผลปาล์ม และขอให้สภาเกษตรกรจังหวัด ชี้แจงทำความเข้าใจเกษตรกรในพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมัน ซึ่งผลการสร้าง เครือข่ายดังกล่าว ส่งผลให้เกษตรกรสามารถเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมันปาล์มให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้

2.2 ด้านปริมาณ ควรกำหนดจำนวนงานตามมาตรฐานในการมอบหมายงานให้ การทำงานแก่พนักงานเป็นรายบุคคล โดยทำเป็นคำบรรยายลักษณะงานของแต่ละตำแหน่ง รวมถึง การกำหนดตัวชี้วัดปริมาณงาน โดยแจ้งให้พนักงานในแต่ละหน้าที่ทราบก่อน เพื่อให้ทุกคนทำงาน ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้งานแต่ละงานประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่แน่นอนได้ เพื่อให้ปริมาณผลผลิตสูงขึ้น และจะทำให้เกษตรกรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีผลกำไรที่เพิ่มขึ้น

2.3 ด้านเวลา ควรดำเนินงาน โดยเน้นการพัฒนาเทคนิคการดำเนินการที่ทันสมัย อย่างต่อเนื่อง เช่น การนำเครื่องช่วยเก็บปาล์มมาใช้ หรือการใช้เครื่องตรวจสอบคุณภาพน้ำมัน ทดแทนการตรวจสอบโดยคน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านเวลาให้มากขึ้นได้

2.4 ด้านค่าใช้จ่ายต้นทุน ควรให้ความสนใจต่อการลดค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุน การดำเนินงาน ทั้งในการผลิต การเพิ่มมูลค่าของผลผลิต โดยการแปรเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น การนำน้ำมันปาล์มเป็นวัตถุดิบในการผลิตสบู่สมุนไพร นำไปขายในวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสามารถเพิ่ม มูลค่าที่สูงขึ้น ทำให้สังคมของชุมชนเปลี่ยนแปลงใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในกลุ่มชุมชนมาเป็น ประโยชน์ เป็นการลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้

3. ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

3.1 ด้านการรวมตัวของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน โดยประชุมกลุ่มและการส่งตัวแทนเกษตรกรไปอบรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน และนำมาให้ความรู้ความเข้าใจกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมประชุมเพื่อประโยชน์ของสมาชิกเอง และเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วม และสามารถพัฒนาระบบเพื่อให้ชุมชนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันดียิ่งขึ้น

3.2 ด้านการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ควรช่วยเหลือกิจการภายในของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย โดยการคัดเลือกภูมิปัญญาของชุมชนมาเผยแพร่ โดยจัดทำเป็นเอกสารการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน รวมถึงการจัดแผนการฝึกอบรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านมายังคนในชุมชน และการส่งเสริมความรู้โดยประยุกต์ใช้อย่างผสมผสานระหว่างบุคลากรทางการศึกษา/ หน่วยงานเอกชน ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อต่อยอดความรู้ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3.3 ด้านการบริหาร ควรส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความสามารถในการถ่ายทอด และเรียนรู้ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ โดยการนำหลักการของวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาเขียนเป็นคำาเฉพาะของวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการนำหลักการบริหารจากวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ ซึ่งสามารถสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้

3.4 ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน ควรพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาชุมชน การจัดทำแผนการดำเนินงานแบบรายปี เช่น แผนงานการตลาด การจัดงานสินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปาล์มน้ำมัน โดยส่งเสริมทั้งผลิตภัณฑ์ เช่น การนำไปใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสบู่สมุนไพร และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแหล่งชุมชน ซึ่งแผนที่กำหนดจะสามารถสร้างให้ชุมชนมีรายได้เข้าชุมชนอย่างต่อเนื่องและนำสู่ความยั่งยืนได้

3.5 ด้านการตลาด ควรใช้กลยุทธ์ในการรวบรวมผลผลิตปาล์มน้ำมันในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อจำหน่าย เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองเรื่องราคาและการดำเนินการในรูปแบบกิจกรรมร่วมกัน โดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชนนำมาพัฒนาต่อยอด ขยายกิจการ โดยการร่วมกับสถานศึกษาและส่วนงานท้องถิ่นในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน โดยผสมผสานระหว่างคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาและคนรุ่นเก่าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน ในการพัฒนาการผลิตสินค้าหรือการนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนางานด้านการตลาดได้อย่างเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. เกษตรกรในวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ในการประกอบกิจการในวิสาหกิจชุมชน ในการเพิ่มผลผลิตเพื่อพัฒนาคุณภาพเพิ่มปริมาณ ลดความสูญเสียในการผลิต การเก็บรักษา การร่วมกันวางแผน และพยากรณ์ปริมาณการผลิตให้เพียงพอ โดยเพิ่มอำนาจการต่อรอง การตอบสนองความต้องการของลูกค้า และเพื่อให้เกษตรกรประกอบอาชีพและดำรงชีพได้อย่างยั่งยืน

2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ควรให้ความสำคัญต่อการนำแนวทางห่วงโซ่อุปทานที่ได้นำเสนอ ไปใช้ในการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต ช่วยเพิ่มมูลค่าของผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันให้สูงขึ้น และช่วยสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสู่ความสำเร็จเป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ และเติบโตได้อย่างยั่งยืน

3. คนในชุมชน ที่เป็นสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ควรประสานความร่วมมือกับโรงงานสกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม ในความร่วมมือกันทำเป็น MOU ทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ที่ต้องมีคนในชุมชนอยู่ในกระบวนการทุกส่วน

4. วิสาหกิจชุมชน นำโดยคณะกรรมการของวิสาหกิจชุมชนในการจัดทำแผนการดำเนินงาน การพัฒนาพื้นที่และการขยายโครงการปลูกปาล์ม และการแปรรูปปาล์มน้ำมัน โดยนำเสนอแผนไปยังองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ให้เสนอโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในการติดตั้งระบบไฟฟ้าและน้ำประปา เพื่อขยายการผลิตและการพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้า และเพื่อรองรับกับการพัฒนากิจกรรมอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้เข้าถึงสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษา เรื่องการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก พบว่า ยังมีข้อจำกัดบางประการจึงได้นำเสนอข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป อาจขยายการศึกษาไปยังกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน และนำสู่การกำหนดนโยบายการแก้ไขและพัฒนาวิสาหกิจผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในระดับที่กว้างขึ้นไปจนถึงระดับประเทศได้

2. การศึกษานี้ ยังไม่สามารถตอบแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ได้ชัดเจนมากนัก ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์แบบ Focus group น่าจะได้แนวทางการพัฒนาได้มากยิ่งขึ้น จึงเสนอให้ศึกษาแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก เพื่อใช้พัฒนาการศึกษานี้ให้เกิดประสิทธิภาพได้มากขึ้น

1285763310

BUU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). *การส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dip.go.th/การส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรม>
- กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว. (2554). *รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว: สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว.
- กัญญามน อินหว่าง, สุพจน์ อินหว่าง และอภิชาติ วรรณภีระ. (2554). *การจัดการวิสาหกิจชุมชน*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- กันต์ อินทวงศ์. (2555). *การจัดการห่วงโซ่อุปทานธุรกิจเม็ดมะม่วงหิมพานต์ของเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์*. *Journal of Community Development Research*, 5(2), 1-14.
- ชนิศา มณีรัตนรุ่งโรจน์ และขวัญกมล ดอนขวา. (2555). *การจัดการห่วงโซ่อุปทานของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้าไหม*. นครราชสีมา: สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ชิตีพัทธ์ จินาบุญ. (2556). *การจัดการห่วงโซ่อุปทานมังคุดเพื่อการส่งออก: บทบาทขององค์กรทางสังคมและห่วงโซ่อุปทานสมัยใหม่*. *Max Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences*, 2(2), 99-121.
- ณัฐเศรษฐ์ น้ำคำ และสุรัชย์ บุญเจริญ. (2560). *การจัดการห่วงโซ่อุปทานข้าวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา*. *วารสารวิชาการคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง*, 10(1), 40-49.
- ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2550). *การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ธนัญชัย ยิ่งเฟื่องมนต์. (2554). *ระเบียบวิธีจัดการบริหาร*. ม.ป.ท. เอกสารการสอน.
- ธนวิช ชินดาพัทธ์. (2558). *Supply chain management*. เข้าถึงได้จาก http://www.wise.co.th/wise/Presentations/Sustainability/Supply_Chain_Management_1_August_2015.pdf
- ธันยธร ตินภพ, ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ และฉันทนา จันทร์บรรจง. (2559). *การจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวอินทรีย์ในเขตภาคกลางของประเทศไทย*. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(3), 319-320.

- ธีระ เอกสมทราเมษฐ์. (2554). *การปรับปรุงพันธุ์ปาล์มน้ำมัน*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรีนติ้ง เฮาส์.
- บริษัท มีเดีย ออฟฟิกรีนกรุ๊ป จำกัด. (2561). *การแบ่งผลประโยชน์ซื้อขายราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันเมล็ดในปาล์ม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.palangkaset.com/พืชพลังงาน/ราคาปาล์ม>
- บริษัท แมนพาวเวอร์กรุ๊ป จำกัด. (2558). *ประสิทธิภาพองค์กร: การประเมินความสามารถของบุคคล*. เข้าถึงได้จาก <https://www.manpowerthailand.com/tris/content/trisdetail/43-OrganizationalEffectiveness>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมาพร ท่อชู. (2557). *การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thailandindustry.com/onlinemag/view2.php?id=771&section=17&issues=74>
- ปุ่น เทียงบุรณธรรม. (2553). *การบริหารจัดการ โลจิสติกส์*. เข้าถึงได้จาก http://www.chiangrailogistics.com/files/Logistics_Poon
- เพียว สายทองสุข. (2559). *กลยุทธ์การจัดการ โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานในการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ประเภทผ้าขึ้นดินจก (ผ้าคูบัว)*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- พรณี ลีกิจวัฒน์. (2553). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พุทธศักราช 2548. (2548, 18 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1.
- ภคมน กิจนุสนธิ์. (2559). *ความสัมพันธ์ของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน การจัดการ ปฏิบัติการ และการจัดการ โลจิสติกส์ ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาคใต้พันธุ์ปาล์ม. (2561). *การปลูกปาล์มน้ำมัน*. เข้าถึงได้จาก http://paktaipunpalm.com/main/index.php?option=com_content&view=article&id=7&Itemid=8
- มดิชน จำกัด มหาชน. (2560). *ส่องตลาด “ปาล์มน้ำมัน” วิฤตหรือโอกาส*. เข้าถึงได้จาก http://www.technologychaoban.com/agricultural-technology/articlw_40288
- ยศนันท์ ศุกพิบูลย์มกุล. (2561). *แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน*. เข้าถึงได้จาก <http://boltex1.samyam.com/แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน>

- ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2560). *รายชื่อวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน*. เข้าถึงได้จาก http://smce.doae.go.th/ProductCategory/SmceCategory.php?page_size=10&PAGE=780&province_id=&region_id=&amphur_id=&key_word=&startPage=776&endPage=785
- วิกิพีเดีย. (2559). *ห้วงโซ่อุปทาน*. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ห้วงโซ่อุปทาน>
- วิกิพีเดีย. (2560). *ปาล์มน้ำมัน*. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ปาล์มน้ำมัน>
- วุฒิสาร ตันไชย, ถวิลวดีบุรีกุล, มานวิภา อินทรทัต, ภาคภูมิฤกษ์เมธ, บุญสม หรรษาศิริพจน์, สติธร ธนาธิโชติ, สังคม คุณคณากรสกุล, นิตยา โพธิ์นอก และวิศิษฎ์ ชัชวาลทิพากร. (2558). *การศึกษาวิจัยการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2557). *รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final report) โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (ยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมมือ ด้านอุตสาหกรรม ภายใต้กรอบโครงการ พัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย: IMT-GT)*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สถาบันการขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). *ห้วงโซ่อุปทาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2554). *บทความทางรัฐประศาสนศาสตร์: ประสิทธิภาพการทำงาน*. เข้าถึงได้จาก <http://kantacandidate.blogspot.com/search/label/>
- สถาบันอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2559). *ยกระดับน้ำมันปาล์ม รับผิดชอบสิ่งแวดล้อม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.apecthai.org/index.php>
- ส่วนทะเบียนและข้อมูลวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2557). *สรุปสาระสำคัญ แนวทางปฏิบัติและการเตรียมการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สัญญาชัย ลั้งแท้วกุล และเจษฎา นกน้อย. (2559). การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์อุตสาหกรรม การผลิตข้าวสังข์หยด เมืองพัทลุง ระดับชั้นเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจแปรรูป. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 4(1), 32-44.
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. (2560). *คู่มือการให้บริการ การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน การกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน*. เข้าถึงได้จาก https://www.alro.go.th/alro_th/download/article/article_20160602165654.pdf

- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2560). *ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร: ปาล์มน้ำมัน*. เข้าถึงได้จาก http://www.oae.go.th/ewt_news.php?nid=24948&filename=index
- สิริวดี ชูเชิด. (2556). *การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thailandindustry.com/onlineMag/view2.php?id=771>
- สุจิตราภรณ์ จุสปาโล. (2559). แนวทางในการจัดการห่วงโซ่อุปทานผักปลอดสารพิษของวิสาหกิจชุมชนท่าสะอ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารการพัฒนาชุมชน และคุณภาพชีวิต*, 5(1), 155-162.
- สุรศักดิ์ บุญสุขใจ. (2554). *กิจกรรม โลจิสติกส์แบบบูรณาการ (Logistics activity of integration)*. เข้าถึงได้จาก <http://surasaklogistics.blogspot.com/2013/05/logistics-activity-of-integration.html>.
- อดิگان อินตะวัง. (2557). การจัดการห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า (ช.ก.ส.) ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 9(2), 42-59.
- อัจฉริยา ปราบอริพ่าย. (2547). *เทคนิคการวิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS: ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาแว มะแส. (2558). *บทบาทของมหาวิทยาลัยไทยในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุบล สุวรรณศรี. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Menard, S. (1995). *Applied logistic regression analysis*. Thousand Oaks: Department of Social Sciences, Sag University.
- Myers, W. C., Scott, K., Burgess, A. W., & Burgess, A. G. (1995). Psychopathology, biopsychosocial factor, crime characteristics, and classification of 25 homicidal youths. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 34, 1,483-1,489.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.
- Peredo, A. M., & Chrisman, J. J. (2006). Toward a theory of community-based enterprise. *Academy of Management Review*, 31(2), 309-328.

Tracey, P., Philips, N., & Haugh, H. (2005). Beyond philanthropy: Community enterprise as a basic for corporate citizenship. *Journal of Business Ethics*, 58, 327-344.

1285763310

BTU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

ภาคผนวก

1285763310

BUU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

1285763310

BTU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate School of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็ง ของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก เพื่อใช้พัฒนาห่วงโซ่อุปทานให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ในการบริหารวิสาหกิจชุมชนให้วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ให้มีการพัฒนาเติบโตได้อย่างยั่งยืน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามนี้ ผู้ทำวิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา โดยข้อมูลที่ท่านได้กรูณากรอกลงในแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ ไม่นำมาเปิดเผยให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลคือใครและจะไม่มีผลใด ๆ ต่อท่าน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1: คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2: คำถามเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน การปลูกปาล์มน้ำมัน
- ส่วนที่ 3: คำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน
- ส่วนที่ 4: คำถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในครั้งนี้

นางสาว จิราวรรณ ไชยพจน์

นิสิตมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน
มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตรงตามความเป็นจริง

เพศ

1. ( ) ชาย 2. ( ) หญิง

อายุ

1. ( ) น้อยกว่า 30 ปี 2. ( ) 31-40 ปี
3. ( ) 41-50 ปี 4. ( ) 51-60 ปี 5. ( ) 61 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา

1. ( ) น้อยกว่า/ เท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
3. ( ) อนุปริญญา/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
4. ( ) ปริญญาตรี
5. ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ

1. ( ) เกษตรกร/ ประมง 2. ( ) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว
3. ( ) ลูกจ้างในบริษัทเอกชน 4. ( ) ลูกจ้างของรัฐ/ ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
5. ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ( ) น้อยกว่า/ เท่ากับ 10,000 บาท 2. ( ) 10,001-20,000 บาท
3. ( ) 20,001-30,000 บาท 4. ( ) 30,001-40,000 บาท
5. ( ) 40,001-50,000 บาท 6. ( ) 50,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การจัดการห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังต่อไปนี้
 มากน้อยระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็น
 ของท่านมากที่สุด

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านเงินทุน					
1. สมาชิกมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อ เครื่องจักร/ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ ในการดำเนินงาน					
2. สมาชิกได้รับความช่วยเหลือ ด้านเงินทุนจากหน่วยงานเกี่ยวกับ การส่งเสริมด้านการลงทุน ในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน					
3. สมาชิกสามารถจัดหาเงินทุนจาก การระดมทุนในวิสาหกิจชุมชน ได้อย่างเพียงพอ					
4. สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุน ต่าง ๆ ให้สมาชิก เพื่อใช้ในการ การดำเนินงานอย่างเพียงพอ					
5. สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุน จากที่อื่น เพื่อใช้ในการดำเนินงานได้					
ด้านแรงงาน					
1. สมาชิกมีความรู้ความสามารถ ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนฯ					
2. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานที่ทำอยู่					

1285763310

BUU-IThesis 59710056 independent study / rev: 30112561 16:15:12 / seq: 47

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. สมาชิกมีการบริหารแรงงานในการปลูก ปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ					
4. สมาชิกได้รับความร่วมมือกับโรงงาน สกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม เป็นอย่างดี					
5. ปาล์มน้ำมันของสมาชิกมีคุณภาพ เนื่องจากการปฏิบัติงานได้ตามที่ภาครัฐ กำหนดหรือวางนโยบายไว้ให้					
ด้านเทคโนโลยี					
1. สมาชิกนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน					
2. สมาชิกได้ใช้เทคโนโลยีในชุมชน ปาล์มน้ำมัน เกิดประโยชน์ทางปฏิบัติ					
3. สมาชิกสามารถใช้เทคโนโลยีใน กระบวนการต่าง ๆ จนกระทั่งนำไปสู่ ผลในทางปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ สามารถ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี					
4. สมาชิกสามารถสร้างวัสดุอุปกรณ์ จากการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการ กระบวนการได้อย่างดี					
5. สมาชิกสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ ผสมผสานในกระบวนการและผลผลิต ได้เป็นอย่างดี เช่น ใช้เทคโนโลยีพัฒนา ปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตได้					
ด้านการบริหารจัดการ					
1. สมาชิกสามารถคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูก ได้อย่างเหมาะสม					

1285763310

BTU iThesis 59710056 independent study / rev: 30112561 16:15:12 / seq: 47

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2. สมาชิกสามารถคัดเลือกสายพันธุ์ เพื่อนำมาใช้ในวิสาหกิจฯ ได้ดีขึ้นมา					
3. สมาชิกมีการดูแลวิธีการเพาะปลูก และ การดูแลการเก็บเกี่ยวผลปาล์มให้ได้ ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการ ของโรงงาน					
4. สมาชิกมีการรวบรวมวัตถุดิบ (ผลปาล์ม ทะเลาย) เพื่ออัตราการให้น้ำมันที่สูงขึ้น					
5. สมาชิกมีการใช้ประโยชน์ผลพลอยได้ ของปาล์มน้ำมันจากกระบวนการสกัด					
ด้านวัตถุดิบ					
1. สมาชิกมีการวัดปริมาณและคุณภาพ ผลผลิตปาล์มสด					
2. สมาชิกมีความรู้ในเตรียมการเพาะปลูก ที่ดี					
3. สมาชิกมีความรู้ในดูแลรักษาที่ดี					
4. สมาชิกมีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดี เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ					
5. มีโรงงานรับซื้อใกล้พื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสด ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมัน ที่สูง					
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีไฟฟ้า เข้าถึงในการดำเนินงาน					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีน้ำประปา เข้าถึงในการดำเนินงาน					

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. วิชาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีเครือข่าย โทรศัพท์มือถือ เข้าถึงการดำเนินงาน					
4. วิชาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีสัญญาณ อินเทอร์เน็ต กระจายครอบคลุมในเกือบ ทุกพื้นที่					
5. วิชาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีคมนาคม ทางบก มีการเชื่อมต่อโครงข่ายถนน (รถยนต์) สัญจรได้อย่างสะดวก					

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมันดังต่อไปนี้ มากน้อยระดับใด
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพ					
1. วิชาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการกำหนด คุณภาพในการปลูกปาล์มที่ถูกต้อง ซึ่ง สามารถนำไปใช้ผลิตเป็นปาล์มน้ำมัน ที่มีคุณภาพ					
2. วิชาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถ นำความรู้ไปให้ประโยชน์แก่สมาชิก					
3. วิชาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีผลผลิตหรือ มีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ทำให้โรงงาน เกิดความพึงพอใจ					

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านปริมาณ					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถ ปลูกปาล์มให้เป็นไปตามความคาดหวัง ของโรงงานได้					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน กำหนด จำนวนงานที่เป็นมาตรฐาน มอบหมาย ให้แก่สมาชิกตามเป้าหมายที่กำหนด					
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน วัตถุประสงค์สำเร็จ ด้านตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานคนในวิสาหกิจฯ					
ด้านเวลา					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ใช้เวลาใน การดำเนินงานที่เหมาะสมกับปริมาณ งานและคุณภาพงาน					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ดำเนินงาน ในลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสมกับ หลักการที่มีความทันสมัย					
3. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถทำงานได้ทันเวลาที่กำหนด					
ด้านค่าใช้จ่ายต้นทุน					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ดำเนินการ ทั้งหมดที่เหมาะสมกับงานและวิธีการ					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการลงทุน น้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด					
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน บริหารกำไร ได้ดี					

ส่วนที่ 4 ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ดังต่อไปนี้มากน้อยระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการรวมตัวของเกษตรกรฯ					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการรวมตัว ที่ดีของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ประกอบ ธุรกิจที่ดีในระดับชุมชน					
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความมั่นคง และได้รับการรับรองตามกฎหมาย					
ด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถ					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้ดี					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน นำความรู้ ใหม่ ๆ มาอบรม สอน แนะนำสมาชิก					
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการพัฒนา ความสามารถในการจัดการตรงตาม ความต้องการที่แท้จริง					
ด้านการบริหาร					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการสร้าง ภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีกระบวนการ ดำเนินงานที่ดีมาใช้ในวิสาหกิจชุมชน ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคี เครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน					

1285763310

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน มากน้อยในระดับใด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถ ถ่ายทอดและเรียนรู้ ขยายผลให้เป็น ระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป					
ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สร้างระบบ เศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง สามารถ พึ่งพาตนเองได้					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีความพร้อม ที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้า ในอนาคต					
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถ ดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบ เศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง					
ด้านการตลาด					
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน เข้มแข็ง สามารถสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้					
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถใช้ กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเปิดตลาด หรือขยายตลาดได้					
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน เข้มแข็ง ในด้านการตลาด ทำให้ไม่ถูกเอารัด เอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง					
4. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน เข้มแข็ง สามารถสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ผลการประเมินผลความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม

1285763310

BTU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

ผลการประเมินผลความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม
เรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน
มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

รายชื่อผู้ประเมิน

คนที่ 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชนิ เมธิโยธิน

คนที่ 2 ดร.ชนิสรา แก้วสวรรค์

คนที่ 3 ดร.ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง

รายละเอียด	ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
ส่วนที่ 2 การจัดการห่วงโซ่อุปทานการปลูกปาล์มน้ำมัน				
1. สมาชิกมีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร/ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1.00
2. สมาชิกได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากหน่วยงานเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมปาล์ม	+1	+1	+1	1.00
3. สมาชิกสามารถจัดหาเงินทุนจากการระดมทุนในวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00
4. สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ให้สมาชิก เพื่อดำเนินงานอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00
5. สมาชิกสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนจากที่อื่น เพื่อใช้ในการดำเนินงานได้	+1	+1	+1	1.00
ด้านแรงงาน				
1. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนฯ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานที่ทำอยู่	+1	+1	+1	1.00
2. สมาชิกมีการบริหารแรงงานในการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00

รายละเอียด	ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
3. สมาชิกได้รับความร่วมมือกับโรงงาน สกัด โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1.00
4. ปาล์มน้ำมันของสมาชิกมีคุณภาพ เนื่องจากการปฏิบัติงาน ได้ตามที่ภาครัฐ กำหนดหรือวางนโยบายไว้ให้	+1	+1	+1	1.00
ด้านเทคโนโลยี				
1. สมาชิกได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1.00
2. สมาชิกได้ใช้เทคโนโลยีในชุมชน ปาล์มน้ำมัน เกิดผลประโยชน์ทางปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.00
3. สมาชิกสามารถใช้เทคโนโลยีใน กระบวนการต่าง ๆ จนกระทั่งนำไปสู่ผล ในทางปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ สามารถแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี	+1	+1	+1	1.00
4. สมาชิกสามารถสร้างวัสดุอุปกรณ์ จากการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการ กระบวนการได้อย่างดี	+1	+1	+1	1.00
5. สมาชิกสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ ผสมผสานในกระบวนการและผลผลิต ได้เป็นอย่างดี เช่น สามารถใช้เทคโนโลยี พัฒนาปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตได้	+1	+1	+1	1.00
ด้านการบริหารจัดการ				
1. สมาชิกสามารถคัดเลือกพื้นที่เพาะปลูก ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
2. สมาชิกสามารถคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อนำ มาใช้ในวิสาหกิจฯ ได้ดีขึ้นมา	+1	+1	+1	1.00
3. สมาชิกมีการดูแลวิธีการเพาะปลูก และ	+1	+1	+1	1.00

1285763310

รายละเอียด	ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
การดูแลการเก็บเกี่ยวผลปาล์มให้ได้ ปาล์มที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการ ของโรงงาน				
4. สมาชิกมีการรวบรวมวัตถุดิบ (ผลปาล์ม ทะเลาะ) เพื่อให้อัตราการให้น้ำมัน ที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	1.00
5. สมาชิกมีการใช้ประโยชน์ผลพลอยได้ ของปาล์มน้ำมันจากกระบวนการสกัดได้	+1	+1	+1	1.00
ด้านวัตถุดิบ				
1. สมาชิกมีการวัดปริมาณและคุณภาพ ผลผลิตปาล์มสด	+1	+1	+1	1.00
2. สมาชิกมีความรู้ในเตรียมการเพาะปลูก	+1	+1	+1	1.00
3. สมาชิกมีความรู้ในดูแลรักษาที่ดี	+1	+1	+1	1.00
4. สมาชิกมีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดี เพื่อให้ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	1.00
5. มีโรงงานรับซื้อใกล้พื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ผลปาล์มสด ได้เปอร์เซ็นต์ที่สูง	+1	+1	+1	1.00
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน				
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีไฟฟ้าเข้าถึง ในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1.00
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีน้ำประปา เข้าถึงการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1.00
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีเครือข่าย โทรศัพท์มือถือ เข้าถึงการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1.00
4. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีสัญญาณ อินเทอร์เน็ต กระจายครอบคลุมในเกือบ ทุกพื้นที่	+1	+1	+1	1.00

1285763310

รายละเอียด	ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
5. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีคมนาคมทางบก มีการเชื่อมต่อโครงข่ายถนน (รถยนต์) สำเร็จได้อย่างสะดวก	+1	+1	+1	1.00
ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน				
ด้านคุณภาพ				
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีการกำหนดคุณภาพในการปลูกปาล์มที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปใช้ผลิตเป็นปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	1.00
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถนำความรู้ไปให้ประโยชน์แก่สมาชิก	+1	+1	+1	1.00
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน มีผลผลิตหรือมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ทำให้โรงงานเกิดความพึงพอใจ	+1	+1	+1	1.00
ด้านปริมาณ				
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน สามารถปลูกปาล์มให้เป็นไปตามความคาดหวังของโรงงานได้	+1	+1	+1	1.00
2. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน กำหนดจำนวนงานที่เป็นมาตรฐาน มอบหมายให้แก่มหาชิกตามเป้าหมายที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00
3. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน วัตถุประสงค์สำเร็จด้านตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานคนในวิสาหกิจฯ	+1	+1	+1	1.00
ด้านเวลา				
1. วิสาหกิจชุมชนฯ ของท่าน ใช้เวลาในการดำเนินงานที่เหมาะสมกับปริมาณ	+1	+1	+1	1.00

1285763310

BUU-IThesis 59710056 independent study / rev: 30112561 16:15:12 / seq: 47

รายละเอียด	ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
งานและคุณภาพงาน				
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน ดำเนินงาน ในลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสมกับ หลักการที่มีความทันสมัย	+1	+1	+1	1.00
3. สมาชิกในวิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน สามารถทำงาน ได้ทันเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00
ด้านค่าใช้จ่ายต้นทุน				
1. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน ดำเนินการ ทั้งหมดที่เหมาะสมกับงานและวิธีการ	+1	+1	+1	1.00
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีการลงทุน น้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00
3. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน บริหารกำไร ได้ดี	+1	+1	+1	1.00
ส่วนที่ 4 ความเข้มแข็งของวิชาทฤษฎีชุมชน				
ด้านการรวมตัวของเกษตรกรฯ				
1. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีการรวมตัว ที่ดีของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน	+1	+1	+1	1.00
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน ประกอบ ธุรกิจที่ดีในระดับชุมชน	+1	+1	+1	1.00
3. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีความมั่นคง และได้รับการรับรองตามกฎหมาย	+1	+1	+1	1.00
ด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถ				
1. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้ดี	+1	+1	+1	1.00
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน นำความรู้ ใหม่ ๆ มาอบรม สอน แนะนำสมาชิก	+1	+1	+1	1.00
3. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน มีการพัฒนา	+1	+1	+1	1.00

1285763310

รายละเอียด	ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
ความสามารถในการจัดการตรงตามความต้องการที่แท้จริง				
ด้านการบริหาร				
1. วิชาทฤษฎีชุมชนของท่าน มีการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิชาทฤษฎีชุมชน	+1	+1	+1	1.00
2. วิชาทฤษฎีชุมชนของท่าน มีกระบวนการดำเนินงานที่ดีมาใช้ในวิชาทฤษฎีชุมชนผู้ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการสร้างภาคีเครือข่ายของกลุ่มวิชาทฤษฎีชุมชน	+1	+1	+1	1.00
3. วิชาทฤษฎีชุมชนของท่าน สามารถถ่ายทอดและเรียนรู้ ขยายผลให้เป็นระบบเครือข่ายที่พึ่งพาตนเองได้ต่อไป	+1	+1	+1	1.00
ด้านระบบเศรษฐกิจชุมชน				
1. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ สร้างระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้	+1	+1	+1	1.00
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันการค้าในอนาคต	+1	+1	+1	1.00
3. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง	+1	+1	+1	1.00
ด้านการตลาด				
1. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน เข้มแข็งสามารถสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้	+1	+1	+1	1.00
2. วิชาทฤษฎีชุมชนฯ ของท่าน สามารถใช้กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเปิดตลาดหรือขยายตลาดได้	+1	+1	+1	1.00

รายละเอียด	ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
3. วิทยากรประชุมฯ ของท่าน เข้มแข็ง ในด้านการตลาด ทำให้ไม่ถูกเอารัด เอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	+1	+1	+1	1.00
4. วิทยากรประชุมฯ ของท่าน เข้มแข็ง สามารถสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคาได้	+1	+1	+1	1.00

1235763310

ภาคผนวก ค

ผลการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ

1285763310

BUU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงปริมาณ)

ใช่

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางตัว

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ..... ผ.ศ. อร. ศุภมาส วัฒนกุล

ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

..... 5 / ..... 61 .....

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงปริมาณ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพล
ต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

ชื่อผู้วิจัย นางสาวจิราวรรณ ไชยพจน์

รหัสประจำตัว 59710056

นิสิตหลักสูตร

สาขาการจัดการสาธารณะ (PM รุ่น 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 0625693645

email : yingfahh@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูก
ปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจ
ชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออก

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงปริมาณ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ.....
ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

5 น.อ. 6/

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงปริมาณ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพล
ต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกเฉียง

ชื่อผู้วิจัย นางสาวจิราวรรณ ไชยพจน์

รหัสประจำตัว 59710056

นิสิตหลักสูตร

สาขาการจัดการสาธารณะ (PM รุ่น 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 0625693645

email : yingfahh@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูก
ปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกเฉียง

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจ
ชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกเฉียง

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงปริมาณ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ.....

ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

.....5.....ส.ค.....61.....

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงปริมาณ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีอิทธิพล
ต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกเฉียง

ชื่อผู้วิจัย นางสาวจิราวรรณ ไชยพจน์

รหัสประจำตัว 59710056

นิสิตหลักสูตร

สาขาการจัดการสาธารณะ (PM รุ่น 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 0625693645

email : yingfahh@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา คร.นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูก
ปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกเฉียง

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจ
ชุมชนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาคตะวันออกเฉียง

ภาคผนวก ง
ผลการตรวจสอบอักษรวิสุทธิ์

1285763310

BUU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

Plagiarism Checking Report						
Created on Jul 27, 2018 at 13:55 PM						
Submission Information						
ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
920224	Jul 27, 2018 at 13:55 PM	59710056@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 1 20-07-61.doc	Completed	0.00 %
Match Overview						
NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX		
No data available in table						

ผลการตรวจสอบอักษรวิสุทษ์ บทที่ 1

Plagiarism Checking Report						
Created on Jul 27, 2018 at 09:55 AM						
Submission Information						
ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
920091	Jul 27, 2018 at 09:55 AM	59710056@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 2 23-07-61.doc	Completed	2.53 %
Match Overview						
NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX		
1	รูปแบบการพัฒนาศึกษาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง,Potential development model of small and micro community enterprise of central region.	ชญารักษ์ ก่ออารีโย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	1.30 %		
2	การศึกษาผลของการจัดโครงการพัฒนาองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี,A Study on the results of the Agriculturist Organization Development Project and Visahakit Community), Thayang District), Phetchaburi Province	สมมาตย์ พันธุ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	0.43 %		
3	วิสาหกิจชุมชนกับเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : ศึกษากรณี กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านมิ่งตะเชี ตำบลคูยวมี่ อำเภอสามชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา,A	ภูวดล ทองแพรว	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	0.40 %		
4	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	จงรักษ์ เวียงสมพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	0.39 %		

ผลการตรวจสอบอักษรวิสุทษ์ บทที่ 2

1285763310

BUU iThesis 59710056 independent study / recv: 30112561 16:15:12 / seq: 47

Plagiarism Checking Report
Created on Jul 27, 2018 at 13:56 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
920226	Jul 27, 2018 at 13:56 PM	59710056@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 3 20-07-61.doc	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

ผลการตรวจสอบอักษรวิสุทษ์ บทที่ 3

Plagiarism Checking Report
Created on Oct 17, 2018 at 20:21 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
999135	Oct 17, 2018 at 20:21 PM	59710056@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 4 17-10-61.doc	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

ผลการตรวจสอบอักษรวิสุทษ์ บทที่ 4

Plagiarism Checking Report
Created on Oct 19, 2018 at 09:36 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1002293	Oct 19, 2018 at 09:36 AM	59710056@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 5 18-10-61.doc	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

ผลการตรวจสอบอักษรวิสุทษ์ บทที่ 5

1285763310